

د بشري

غبرگون پلان

— جنوری ۲۰۱۸ - دسمبر ۲۰۲۱ —

۲۰۱۸-۲۰۲۱

دسمبر ۲۰۱۷

افغانستان

تصویر: جم هایلبروک

ټوليز
وگړي

اړ
وگړي

په پلان کې
شامل وگړي

اړتياوې (ډالر)

مرستندويه
بشري ادارې

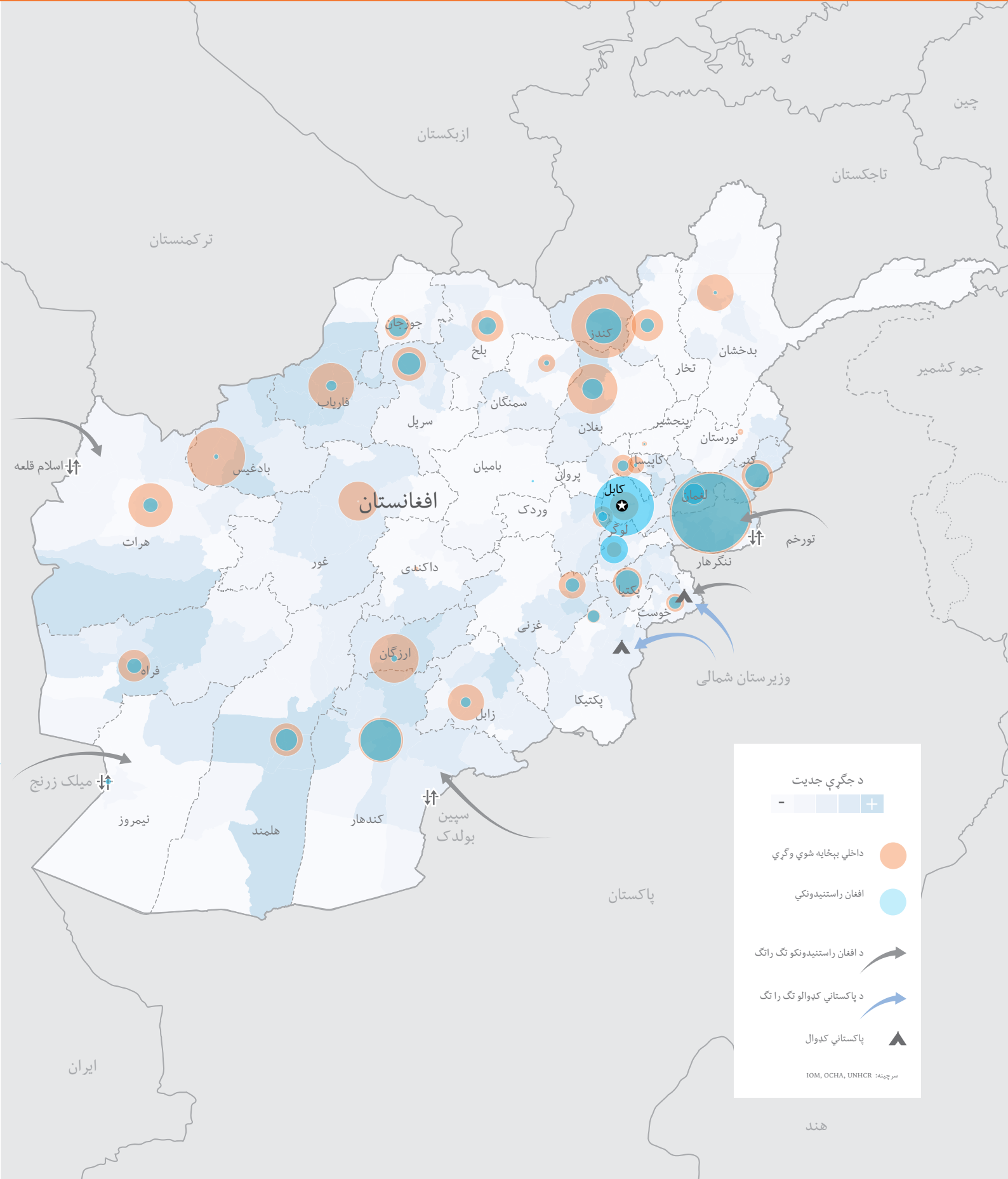
۳۴,۵
ميليون

۳,۳
ميليون

۲,۸
ميليون

۴۳۰
ميليون

۱۵۳

د مطالبو لړلیک

د بشري چارو د ناظم له لورې پیلامه ۰۴

لومړې برخه: د هیواد ستراتیژي

د بشري غبرگون پلان ته لنډه کتنه ۰۶

د ناوړین ارزونه ۰۹

ستراتیژیکې موخې ۱۰

د ځواب وینې ستراتیژي ۱۲

اړوند ځوب ۱۵

کاري وړتیا ۲۱

د غبرگون څارنه ۲۳

د اړتیاو لنډیز، موخې او غوښتنې ۲۴

دویمه برخه: د غبرگون کاري پلانونه

په بیړني حالت کې زدکړه (پوهنه) ۲۶

بیړني سرپناه او غیرې خوراکي توکي ۲۸

د کرهني او خوراکي توکو کلستر ۳۰

روغتیا ۳۲

تغذي ۳۴

خوندیتوب ۳۶

اوبه او حفظ الصحه ۳۸

د گڼو موخو لپاره د نغدو پیسو مرسته ۴۰

د کډوالو څپرکی ۴۱

دریمه برخه- ضمیمې

یادښت ۴۴

د سکتور له مخې گډونکونکې ادارې ۵۳

د پلان شمیرې: د اړتیا وړ تخمین شوې مرستې ۵۴

د پلان شمیرې: هغه وگړي چې مرستې تر لاسه کوي ۵۵

مخففونه ۵۶

حوالې ۵۷

که چیرې په سکتور کې ځواب وینه ونشو کړلې، نو؟ ۵۸

د مرستو د ورکړې لارښود ۵۹

د ناظم پیغام

کابل، ۱ دسامبر ۲۰۱۷

کله چې زه په مارچ ۲۰۱۷ کال کې کابل ته راغلم، یو داسې هیواد سره آشنا شوم چې چې پیژندنه یې د مختلفو روایاتو پر بنسټ شوني وه. له یوه پلوه افغانستان د خپل تاریخ تر ټولو لوړ شمیر کورني پيڅايه شويو له کړاو سره مخ وو او په لوړ شمیر ملکی مرگه ژوبله پکې را منخته شوې وه. او له بلې خوا مې داسې هیواد وموند چې له یو میلیون څخه ډیر وگړي یې تازه هیواد ته راستانه شوې و، دا په داسې حال کې وه چې اقتصاد یې د کلونو وروسته د لومړي ځل لپاره د پرمختگ پر لور روان وه، د فن سالاری (یو ډول حکومت چې واگې یې د تخنیک پوهانو په لاس کې وې) حکومتداري چې تمرکز یې د هیواد د پرمختگ لپاره په پرمختیایي اجنډاوو ولاړ وو.

په ۲۰۱۷ کال کې جگړې ۳۶۰،۰۰۰ افغان وگړي له خپلو استوگنځایونو څخه وتلو ته اړ کړل. یو اتیا سلنه وگړي د خوراکي توکو له شدید کمښت سره مخ و، ۲۶ سلنه وگړي د څښاک د ناکافي اوبو څخه سر ټکاوو، او ۲۴ سلنه وگړي د گنې گونې به استوگن ځایونو کې میشت وو. د ۲۰۱۷ کال په څلورمه ربع کې، وسلوالوې نښتې زیاتې شوې او هوایي بریدونه د تیر کال په پرتله ۵۶ سلنه زیاتوالی وموند. پداسې حال کې چه تفریبا ټول جنگیالی نارینه وو خو ښځو او ماشومانو د قربانیانو په درېو کې دویمه برخه جوړوله. ډیرځلې په جگړه کې ښکېلو خواوو د جنگیالیو او ملکې وگړو تر منځ د توپیر وړتیا نه در لوده. په حقیقت کې جگړې ملکې وگړو ته لوی تاوان رسولی: هره ورځ شاوخوا ۱۰۰ ملکې وگړي وژل شوي پداسې حال کې چې د ترضیضاتو پېښې په میاشت کې ۶۷۰۰ ته رسیدلې، او ډیری یې د ژوندانه له بدلیدونکي معلولیت سره مخ کړي دي

۲۰۱۷ کال افغانستان ته د بیرته را ستندونکو خلکو دشمیر د چټک کمښت شاهد وو، چې په نتیجه کې یې ۵۰۰،۰۰۰ تنه بیرته راستندونکو د خپل ژوندانه او معیشت بیرته جوړول پیل کړل. د بیرته راستندونکو شمیر په لوړه کچه د افغانانو د تود هر کلي سره چې دوی ته په ایران او پاکستان کې برابریده، تړوا درلود، او د ملگرو ملتونو (UN) او غیر دولتي موسساتو (NGO) همکاران په کابل، اسلام آباد او تهران کې په چټکه توگه ددی مشکل لپاره سره په اړیکه کې و. خپل هیواد ته د خلکو راستنیدل او یا نه راستنیدل په کاري فرصتو او امنیت پورې تړاو لاره. د راستندونکو په زرهاوو کورنیوسره یواځینی لاره دا وه تر څو دوی د افغانستان د ښارونو په لری پرتو سیمو کې غیر رسمی اوله معیاریه ټیټه استوگنه خپله کړی. په دغو غیر رسمی استوگنځایو نو

کې د دوی د ژوند شرایط دغیر معیاري او آن بدتر وو، او حکومت او پرمختیایي همکارانو باید په شریکه ډیر څه کړي وای.

تل پاتي سوله لاهم د ټولو هغو افغانانو ستره هیله ده چې ما ورسره لیده کاته کړي، چه ممکن په ۲۰۱۸ کال کې لا هم ناخرگنده پاتي شي. د جنگ په ښکېلو خواوو فشارونه ممکن دوی دخبرو کولو په موخه په قطعي توگه یو بل ته نژدي نه شي کړلای. په ورته وخت کې تمه کیږي چې د پارلماني او د ۲۰۱۹ کال د ولسمشري ټاکنو له امله سیاسي سیالي زیاتې شي

د ۲۰۱۷ کال د بشري غبرگون په پلان کې ۹،۳ ملیونه اړخک په نظر کې نیولې وو. دحیرانتیا خبره داوه چې دا ډیروالی له دې کبله نه وو چې په کلې کې دې د یوې میاشت په اوږدو کې جگړه و ی او یا دې کومه ناڅاپه طبیعي پېښه رامنځته شوې وي د دغو خلکو په درېو کې دوه برخې هغه څوک و و چه د کلونو راهیسې د نا امنی او نیستی (فقر) ښکار وو. د ۲۰۱۸ کال لپاره، ملگرو ملتونو او غیر دولتي موسساتو د اړتیاوو په تعریف کې اصلاحي بدلون راوست، او پر دې سره سلا شول چې د بشري همغږۍ تر چتر لاندې له هغو خلکو سره مرسته وکړي چې له ورستویو جگړو څخه ژغورل شوي او دا مهال هم په خوځښت کې دي او یا د طبیعي پېښو له امله زیامن شوي دي. پدی توگه داسی اټکل کیږی چې په ۲۰۱۸ کال کې به د جگړو له امله د اغیزمنو ۲.۲ ملیونو وگړو په گډون، ۳.۳ ملیونه خلک بشري مرستو ته اړتیا ولري، له دې سره سره به ۸.۷ ملیونه وگړي د مزمنو ستونزو لکه دوامداره نا امنی، نیستی (فقر) او یا هم د اقلیمی بدلونونو له کبله بشري مرستو ته اړتیا ولري. دا اړتیاوې باید د پراختیا، یعنی د افغانستان د سولې او پراختیا کاري چوکاټ له خوا تمویل شي، له کوم سره چې د بسپنه ورکونکو لخوا تر ۲۰۲۱ کال پوري د ۳.۸ میلیارده ډالرو کلنۍ ژمنې شوې دي او همدا رنگه یې د ملگرو ملتونو د ون یو این- ون پروگرام (One UN – One Programme: ۲۰۱۸ – ۲۰۲۱) لخوا هم ملاتړ وشي.

د افغانستان لپاره د څو کلن بشري غبرگون پلان جوړیدل، چې دافغانستان لپاره د خپل ډول لومړنی پلان دی، ددی ښکارندویي کوي چې د پام وړ پرمختیایي همکارۍ او پرمختگ سره په څنگ کې به د بشري پروگرام جوړونه دلته تر یو څه وخته پورې اړینه وي. په ورته وخت کې د افغانستان په دننه او بهر کې د بشري مرستو او پرمختیا دیو بل سره د ښلولو په موخه خبري اتري تر سره شوي دي؛ او حل یې دا دی چې باید سر ته ورسول شي. په دې اړه، زه د موسساتو او ملگرو ملتونو بشري فورم ته د کلیدي بسپنه ورکونکو او نړیوال بانک را گډیدو

بڼه لري. مسؤله ده او د تر لاسه کولو وړ دی. د ۲۰۱۸ جريان کې به مونږ پلان منظم او څارو او د اړتيا پر بنسټ به پکې بدلون راوړو. د بيلگي په ډول، که چيرې د راستنيدونکو په شمير کې ناڅاپي زياتوالي راشي، مونږ به په مالي غوښتنو باندې له سره غور وکړو. د دې ددې برعکس هم کيدای شي: که چيرې د کوم دليل په اساس هغه څه چې مونږ يې وړاوينه کړې، وگړي لږې مرستي ته اړتيا پيدا کړي، مونږ به بسپنه ورکونکي ټولني ته خبر ورکړو چې د بشري مرستو لپاره لږو سرچينو ته اړتيا ده. زه باور لرم د اقتصاد له پلوه پياوړي هيوادونه به زمونږ سره مرسته وکړي ترڅو د اړو افغانانو اړتياوې به خپل وخت پوره کړای شو. په دغه اړه، زه په نړيوالې بسپنه ورکونکې ټولني باندې غږ کوم چې موسساتو او ملگرو ملتونو ته ۴۳۰ ميليونه ډالر چمتو کړي ترڅو غوره بشري مرستې او د ساتنې هڅې چې دوی ورته په ۲۰۱۸ کال کې اړتيا لري، په خپل وخت برابرې کړو.

په پای کې، لکه څنگه چې موږ به ډليزه توگه د دې په لټه کې يو چې د جکړۍ ناوړه اغيزې افغانستان په ډيرو زيامنې ټولني باندې را کمې کړو. زه غواړم د ټولو سره کار وکړم چې دا ډاډ تر لاسه کړم چې اړو وگړو ته بشري مرستې ورسېږي او اوږد مهاله فعاليتونه بشپړ شي چې له خلکو سره د پرمختگ او سوکالي په وړتيا کې مرسته کوي.

Thant

امضا مو پرېږدئ

ټوبې لينزر

ته بڼه راغلاست وایم. له افغان چارواکو، په ځانگړې ډول د کرنې، پوهنې او روغتيا په برخه له بوختو چارواکو سره سره نژدې اړيکه به زمونږ د نوي کاري کړنلارې ځانگړتيا وي. سربيره پر دې هر ځای چې مرستندويه موسسات خلکو ته نغدي پيسې ورکوي موخه يې داوي تر څو دوی وکولای شي ددې پيسو پر مټ د ناڅاپه بې ځای کيدنه او يا هم کور ته د بيرته ستنيدو په مهال خپلې اړتياوې پوره کړي، دغه کار به د حکومت د ټولنيز خونديتوب هڅو ته زمينه برابره کړي.

دغه پلان د مختلفو موسساتو نسبي گټې بيانوي او د موسساتو د ريښتيني ارزونې د وړتيا بنکارندويي کوي؛ او د نړيوالې بشردوستانه سرمشرزې او گرانډ بارگين په رڼا کې، مونږ ژمن يو چې خپلې غوښتنې د شواهدو او مرستې رسولو د وړتيا پر بنسټ وي. برسېره پر دې، د ۲۰۱۸ په اوږدو کې موږ اراده نه لرو چې د ټولو ۳.۳ ميليونو خلکو د بشري مرستو ته اړتياوې پوره کړو. دلته مسوليت شوتن لري چې حکومت تيار دی دغه مسوليت په افغانستان کې ومني. لکه څرنگه چې، موسسات او د ملگرو ملتونو ادارې په نظر کې لري چې په هغو سيمو کې چې رسيدل ورته گران دي او په ځانگړې ډول چيرې چې حکومت ممکن شتون و نه لري يا هم نه شي کولای چې کار اوکړي، هلته د بشريت، بې پریتوب او بې تعصبي د اصولو پر بنسټ له ۲.۸ ميلونه وگړو سره مرسته اوکړي. بېرنيو مرستو پر ویش سربيره، چې د کړاونو يا ستونزو د د کمولو په موخه ترس کيږي، مرستندويه موسسات يا ادارات به د بشري حقونو لپاره د عالي کمیشن دفتر او د ملکي وگړو د ساتنې لپاره د هغې بشپړ کار، سره په شريکه هر هغه څه چې کولای شي ترسره کړي، چې د ضرر يا زيان د رامنځته کيدو مخه دب کړي، تر دڅو خلکو يا وگړو حقونه څخه لا زيات ملاتړ اوکړي.

په مجموع کې، نادولتي موسسې او د ملگرو ملتونو ادارې چې کوم هدف په لومړيو دولسو مياشتو کې د تر لاسه کول کوښښ کوي رښتيني

شخړو ته

بیا کتنه

لکه څرنګه چې جګړې د هیواد ډیری برخې تر اغیز لاندې راوستي، دا مهال ۳.۳ میلیونه وګړي بشري مرستو ته اړتیا لري. راتلونکی کال کیدای شي د کنترول لپاره دوامداره یا زیاتې سیالۍ وګوری، ځکه چې د پارلماني او د ۲۰۱۹ کال د ولسمشري ټاکنو له امله به سیاسي سیالي زیاتې شي.

وسلواله جګړه

زیاتوالی ښيي. نړیوال بشري قوانین تر پښو لاندې شوي، په مرستندویه کارکونکو، روغتیايي اسانتیاوو او د ښوونځیو په ګډون په ملکي وګړو او ملکي تاسیساتو د قصدي بریدونو راپور ورکړل شوی، همدارنګه دوامداره بې توپیره او ډیر نا متناسب ټکتیکونو، لکه ځانمرګي بریدونه او د ځای پرځای شویو فشاري چاودیدونکو توکو (PPIEDs) د کارولو راپورونه په واروار رورکول شوي دي. د ځمکنیو جګړو او هوایي بریدونو په نتیجه کې د ملکي مرګ ژوبلې زیاتوالی په ملکي سیمو کې د چاودیدونکو وسلو د غیر مستقیم او بې توپیره کارولو په اړه انډینې را پورته کوي او په نظامي عملیاتو کې

افغانستان اوس هم له ستر بشري، ټولنیز او سیاسي ننگونو سره مخ دی. په ۲۰۱۷ کال کې، ۳۶۰۰۰۰ وګړي د جګړې له کبله له کورونو څخه بې ځایه شوي او ۸۰۱۹ ملکي وګرته مرګ ژوبله اوښتې، چې دوه په درېمه برخه یې ښځې او ماشومان جوړوي. د توکمیز تاوتریخوالي په ګډون په شخړو کې د شدت له امله د جګړو په دواړو اړخونو کې خورا زیات جنګیالي ژوبل شوي. د ۲۰۱۷ کال جنورۍ او د سپتمبر میاشتو تر منځ دروغتیايي فعالانو لخوا د ترضیساتو له ۶۹۰۰۰ څخه د زیاتو پښو راپور ورکړی چې د ۲۰۱۶ کال د ورته وخت پر پرته ۲۱ سلنه

د ناورین بیلابیل مهالونه

د جګړې له امله بې ځایه کیدنې

۲۰۱۸ کال وړاندوینه: ۴۵۰۰۰۰*
 جنورۍ - اکتوبر ۲۰۱۷: ۳۶۰۰۰۰

د طبیعي پښو له امله اغیزمن وګړي

۲۰۱۸ کال وړاندوینه: ۲۳۰۰۰۰
 در اکتوبر ۲۰۱۷: ۵۱۰۰۰

اغیزمن راستنیدونکي

۲۰۱۸ کال وړاندوینه: ۵۰۰۰۰۰***
 جنورۍ - اکتوبر ۲۰۱۷: ۴۸۹۰۰۰**

کډوال راستنیدونکي

۲۰۱۸ کال وړاندوینه: ۲۰۰۰۰۰
 جنورۍ - اکتوبر ۲۰۱۷: ۵۷۰۰۰

۲۰۱۷ جولای

په لغمان ولایت کې د نامسوله وسلوالو ډلو (NSAGs) له لوري ۴۰ روغتیايي مرکزونه تړل شوي دي. چې په پایله کې یې ۵۰۰،۰۰۰ وګړي له اړینو چوپړ تیاوو څخه محرومه شوي دي.

۲۰۱۷ اګست

ملګري ملتونه داسې انګیري چې افغانستان له جګړې نه تیر شوي حالت کې نور نه دی، بلکې یو داسې هیواد دی چې اوسمهال هم په جګړه کې دی.

۲۰۱۷ اکتوبر

د سره صلیب پر کارکونکو د درېو امنیتي بریدونو په ترس کې دغې ادارې خپل شتون په شمالي سیمه کې را کم کړی دی.

* نوي بې ځایه کیدنه او کوم وګړي چې د ۶ څخه تر ۲۴ میشتو پورې بې ځایه شوي دي شامل دي.
 ** ۹۵۰،۰۰۰ وګړي له پاکستان څخه او ۲۹۴،۰۰۰ له ایران څخه
 *** ۱۰۰،۰۰۰ له پاکستان څخه دي او ۴۰۰،۰۰۰ له ایران څخه چې ۲۰ سلنه (۸۰،۰۰۰) وګړي یې اغیزمنونکي ګڼل شوي دي.

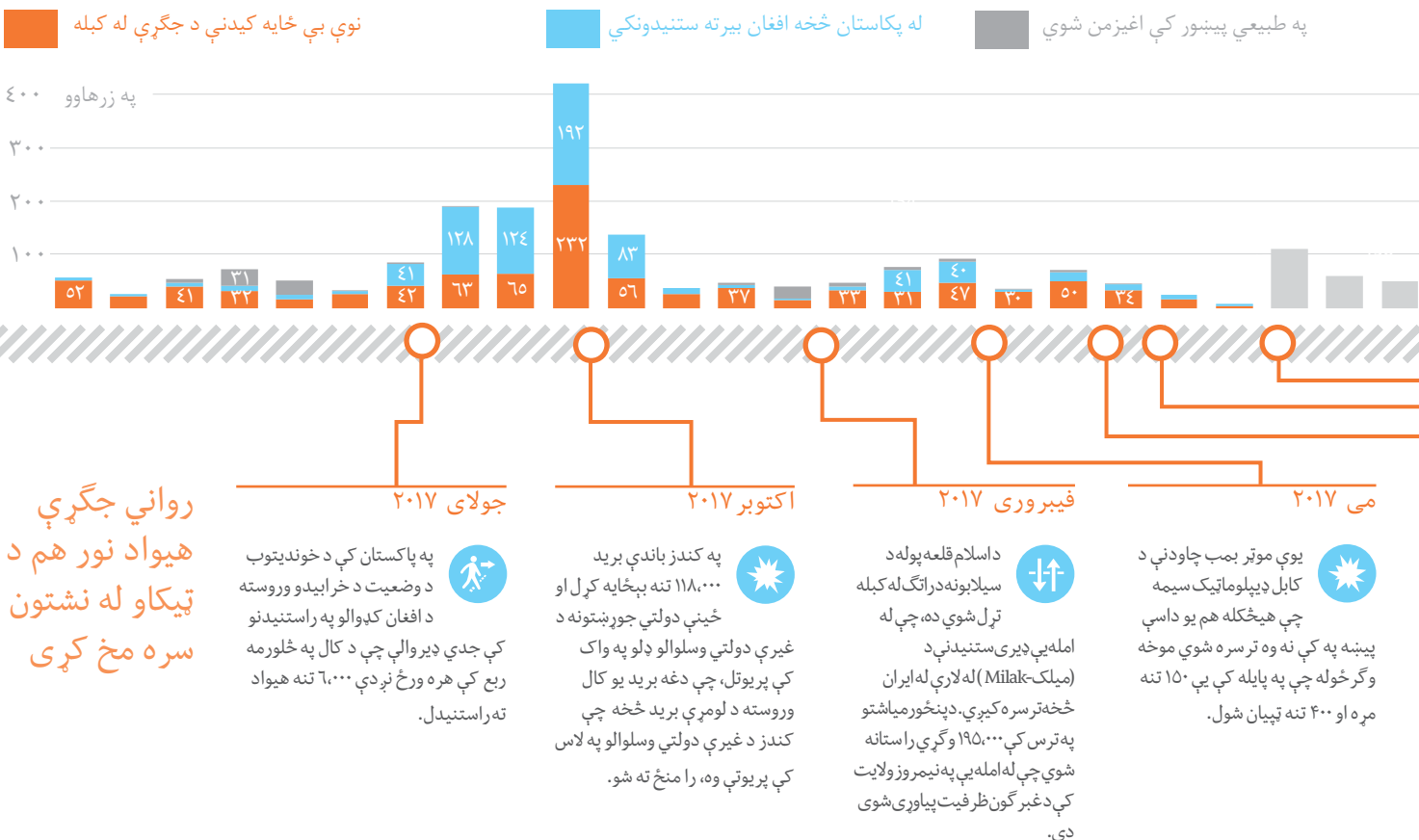
ننگرهار کې په غیر رسمي سیمو یا استوګنځایونو کې ژوند کوي چې ۷ میاشتې د مخه دا شمیره ۴۲۹۰۰۰ وه له دې جملې څخه ۶۴ سلنه وګړي د ۱۸ کلونو څخه کم عمر لري او په راتلونکو کلونو کې به د کار او معیشت فرصتونو ته اړتیا ولري. په ټول افغانستان کې ولایتي مرکزونه اوس مهال د بېځایه شویو ۵۴ سلنه کوربه توبک وي، چې پر خدماتو او زیربناوو، چې لا له وړاندې تر فشار لاندې دي نور فشار هم راوړي او د کوربه او میلمه ټولنو تر مینځ د سرچینو پر سر سیالي زیاته وي.

په ۲۰۱۷ کې د پاکستان څخه دراستنیدونکو په شمیره کې د پام وړ کمښت لیدل شوی چې ۱۵۱۰۰۰ یې د کال په لومړی لسو میاشتو کې را ستانه شوي چې د ۲۰۱۶ کال د ۵۲۵۰۰۰ دراستنیدونکو په پرتله ۷۱ سلنه کموالی ښيي. دغه جریان په دوه اړخیزو اړیکو او کورني سياسي خوځښتونو پورې تړلی دی. سر بیره پردې، د ټولني د دواړو گروپونو محدود ظرفیت، چې بیرته خپل کور ته یا اصلي ټاټوبو ته ورو ستانه شي، په زرگونو داخلي بې ځایه شویو او بیرته راستنیدونکي کورنیو بې له دې چې په لوړه شمیره زیاتیدونکو غیر رسمي استوګنځایو نو کې ژوند غوره کړي بله لاره نه درلوده، د کوم له امله چې اوس د

د ملکي خلکو د خوندیتوب په خاطر د ښکیلو غاړو د احتیاطی تدابیرو ناکامي څرګنده وي. پر افغانانو د جګړو اغیزې خورا زیاتې دي، ځکه چې دوی د شخړو، مصنویت او معیشت د خطر سره د مقابلې کولو په موخه خپل خوځښت ته دوام ورکوي. د خوندیتوب د یوې پلټنې په پایله کې دا ښکاره شوې چې ۹۳ سلنه افغان وګړي په ۲۰۱۷ کال کې له خپلو کورونو څخه تینښتي ته اړ شوي دي چې د ۲۰۱۲ کال په پرتله یې ۱۷ سلنه زیاتوالی موندلی.

په کور د ننه او د پولې له بلې غاړې څخه د وګړو خوځښتونه

په دوامداره توګه بې ځای کیدنې د هیواد د لویو برخو پر نفوسي جوړښت اغیزه کړې. په ځینو ځایونو کې په ځانګړي ډول چیري چې د خراسان اسلامي دولت (ISK) شتون لري خلکو پر خپل ځان دا منلي چې مخکې له دې چې ځای پرېښودلو ته اړ شي په خپله ځای پرېږدي. ددې برعکس، نورو سیمو په تیره بیا ولایتي مرکزونو لکه د جلال اباد شاوخوا چټک وده کړې ده. نن ورځ یومیلیون بېځایه شوي خلک په

محرمه بنځې، بی سرپرست مهاجرماشومان، بیرنۍ روغتیايي قضیې اوپه لوړه شیمره راشپړل شوي . د راستنیدنکو له ۲۰ څخه تر ۳۰ سلنه بشري مرستو ته اړتیا لري خو یوازې له ۵ څخه تر ۷ سلنه یې بشري مرستې ترلاسه کړي دي.

افغانستان د ښارنو لري پرته لمونځي گڼ میشته شوې دي. د دغو غیر رسمي استوګنو شرایطو ته باید په چټکه توګه پاملرنه وشي. په دغو استوګنځایونو کې ۸۱ سلنه نفوس د خوروله شدید کمښت سره مخ دي، ۲۶ سلنه یې د څښاک کافي اوبه نلري، او ۲۴ سلنه یې د کورنۍ گڼ غړي لري.

په ۲۰۱۷ کال کې له ایران څخه ۳۹۴۰۰۰ بې اسناده راستنیدونکي د ځانګړې اندیښنې وړ دي . د پاکستان څخه د بې اسنادو بیرته راستنیدونکي په نسبت، له ایران څخه راستنیدونکي د اړتیاوو په زرونو ځانګړې قضیې لري، لکه - بې

بشري غبرگون پلان

ځغلنده کتنه

لومړۍ اوږدمهاله موخه

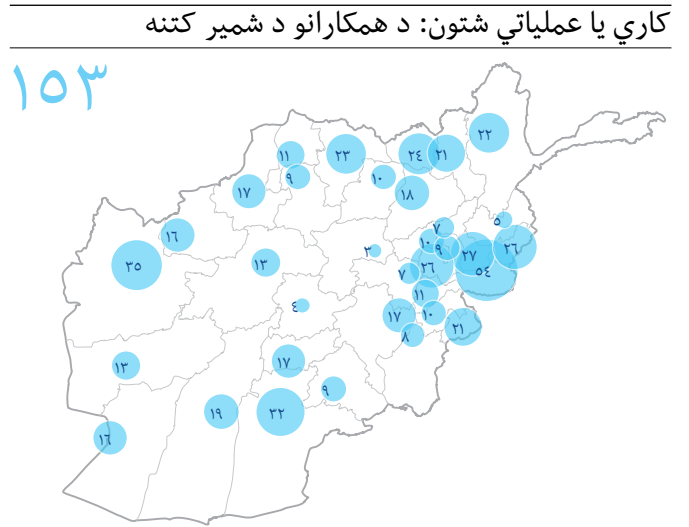
په لوړه اړتيا لرونکو سيمو کې ژوند ژغوري

دويمه اوږدمهاله موخه

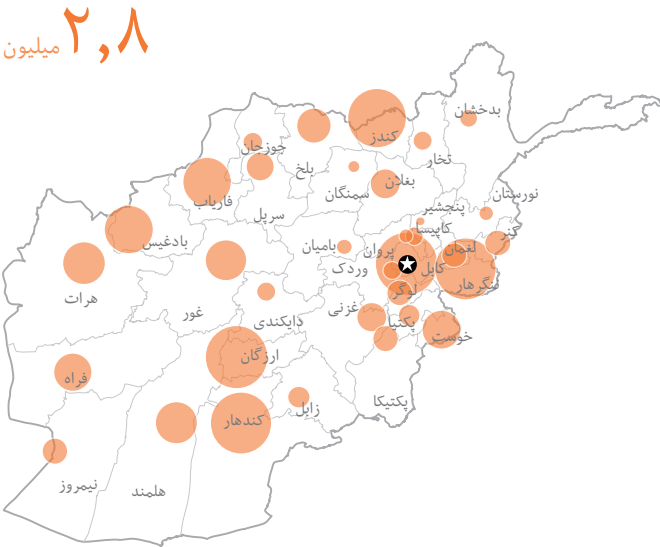
د تاوتريخوالي خونديتوب را کموي او نړيوال بشري قوانينوته درناوی ډيره وي.

درېمه اوږدمهاله موخه

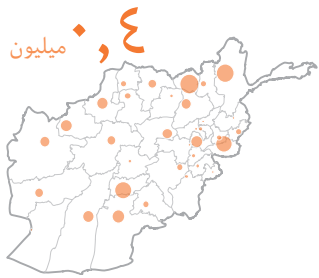
کوم وگړي چې د ناوړينو له کبله اغيزمن شي پر خپل وخت به مرستې تر لاسه کړي.

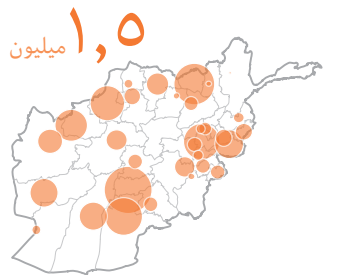
هغه وگړي چې بشري مرستې به تر لاسه کړي

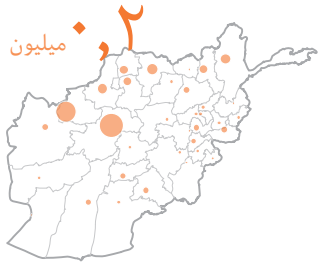
د جگړې له کبله بې ځايه شوي وگړي

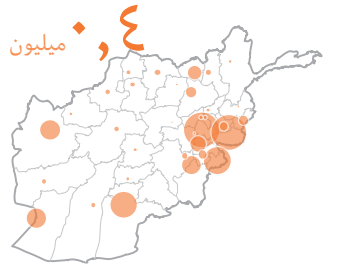
په جگړه اغيزمن شوي وگړي

په طبيعي پيښو کې اغيزمن شوي وگړي

راستنيدونکي

اړ وگړي ۳,۳ ميليون

مرستو ته اړ وگړي ۲,۸ ميليون

پوره اړتياوې/غوښتنې (په امريکايي ډالرو) ۴۳۰ ميليون

کوم ارقام چې په دغه HRP کې ويل شوي دي يوازې د (۲۰۱۸) لپاره دي، چې دغه ارقام به دکال پر بنسټ د پراخو اړتياوو پيژندلو پروسې څخه په تيريدنه نوي شي.

ستراتيژيکي

موخې

دشخړې دسياسي حل د نشتوالي په صورت کې ممکن جگړه په ۲۰۱۸ کې دوامومومي . دا لاروښانه نده چې د خلکو په تگ راتگ په څه ډول اغيزه وکړي ، که څه هم د نويو نظامي قواوو راتگ (دواړه سرتيري اووسايل) چې د متحده ايالاتو د سويلي اسيا له پاليسي سره تړاو لري او راتگ يې لا تر مخه پيل شوی دی او د ۲۰۱۸ کال پارلماني ټاکنې د شخړو د زياتوالي ممکنه لاملونه کيدای سي . پداسې حالت کې به دافغانستان خلک بيا د جگړې قرباني ورکړي .

په هغوسيمو کې چې د اړتياوو کچه پکې لوړه وي هلته به د ژوند ژغورنې هڅې وکړي

د شخړو زياتوالی په افغانستان کې د زياتو خلکو د ټپي کيدو لامل کيږي. د راتلونکو څلورو کلونو په جريان کې به د مرستندويه ادارو لومړنۍ موخه دا وي چې ژوند ژغورنې په برخه کې اغيزناکه او گټورې مرستې په بېرته ترسره کړي.

۱۰

د مصونيت اړوند پيښو څخه سرغړونه کم کړي او د نړيوال بشر دوستانه قانون درناوي ته وده ورکړي .

ټولې هڅې به د مصونيت د خطرونو مخنيوی او کمولو لپاره تر سره شي ، او د خوندي چاپيريال د رامینځ ته کولو له لارې به د خونديتوب اړتياوو ته ځواب وويل شي، په کوم کې چې به نړيوال بشر دوستانه قانون او د نړيوالو بشري حقونو قوانين او مرستې وده وکړي او ټولو اړو وگړو ته په سمه او وقار سره مرستې چمتو شوي .

۲

هغه وگړي چې په ناڅاپي ډول کړکيچونو سره مخ کيږي د اړتيا سره سم په خپل وخت به مرستې تر لاسه کړي

بشري فعالان په بېرنيو حالتونو کې د ډلگيز چمتوالي د پانگونې له لارې د غبرگون د ښه والي لپاره ژمن دي . په دې کې د تشو په گوته کول او ورسته له هغه يې ډکول يا له منځه وړل، د نفوسو د خوځښت د لاملونو په اړه د معلوماتو د راټولو د کچې لوړول او د شواهدو اساساتو ته وده ورکول چې د کوم بر بنسټ بشري اړتياوې تحليل شوي .

۳

مرستو لپاره په نظر کې نه نيول کيږي. د پرمختيايي فعالينو، د افغانستان دولت او بسپنه ورکوونکو څخه د زياتو پانگونې لپاره اقدامات شوي دي ترڅو د زيان مننې د اصلي لاملونو په نښه کولو لپاره دوامداره کړنې او پايښت حل لارې وړاندې کړي. د ټولنو د مقاومت د وړتيا لوړولو، د پيښو د اثر او خطر کمولو او د دولت په مشري د چمتوالي او غبرگون د پلانونو بډاينې له لارې به په بشري مرستو د خلکو د اوږمهاله تېکه کولو مخه ونيول شي.

دا ستراتيژيکي موخې په مستقيم ډول د ناورينونو څخه اغيزمنو خلکو ته د ژوند ژغورنې مرستو پر چمتو کولو او هغو بدلونونو باندې تمرکز کوي چې دې مرستوله امله ددوي په ژوند کې راځي . دا مرستې به دوی ته په بېرته د بې پریتوب او بې طرفي د اصولو سره سم وسپارل شي، بې له دې چې د دوی حيثيت يا سياسي کنټرول په نظر کې ونيول شي . دې پلان له مخې به يوازي هغه وگړي د مرستو لپاره په نظر کې نيول کيږي چې د ځانگړو ناورينونو له کبله ډيرې سختې اړتياوې لري. دا يو حقيقت د چې خلک له اوږدې مودې راهيسې په غربت کې ژوند کوي، اړينو خدماتو ته محدود لاسرسی لري ، ولې دوی به دا ځل د تير کال په شان د بشري ادارو لخوا د

ستراتيژي

د ۲۰۱۸ - ۲۰۲۱ بشري غبرگون پلان په هغو سيمو کې د ژوند ژغورنې کړنو ته لومړيتوب ورکوي چرته چې اړتياوې زياتې دي او شخړې ديريږي شديدي دي. دا هڅې د حادو بشري اړتياوو چې د ناخپه پېښو او اړد مهاله بشري اړتياوو، چې د کلونو پسماندگي او بې وزلي له امله منځته راځي، تر منځ ښه توپير کوي د پرمختيا لپاره د ون يو اين ون پلان، افغان حکومت او پرمختيايي همکارانو ته اجازه ورکوي ترڅو هغه خلک په ښه توگه په نښه کړي د چا د پاره چې د دوامدار حل لارې ډيري وړ دي.

د افغانستان لپارولې د غبرگون څو کلن پلان ؟

په افغانستان کې نړيواله ټولنه د جگړې او طبيعي پېښو له اغيز من وگرو ته کلونو راهيسې بشري مرستي د رسوي، او مليونونو وگرو ته ژوند اړينه وسيله چمتو کوي. کورني بيخايه شويو د اقليم د ناورين څخه اغيزمنو وگرو او له ۲۰۱۴ کال راپدېخوا له پاکستان څخه راستنيدونکو ته د خوراکي، غير خوراکي او بېرني سرپناه د توکو، نغدو پيسو او مصونيت مرستې رسول شوې دي توکې . چې پدې سره د ناورغۍ او مړينې په برخه کې کموالي راغلي، د مخنوی وړ مرگ ژوبله محدوده شوي، او همدارنگه يې بهر ته نوره بې خايه کيدنې کمه کړې ده. په ورته وخت کې بشري مرستې هغو وگرو ته غځول شوې د دوامداره پرمختيايي چلنجونو او بشري خدماتو ته د محدود لاسرسي له امله اغيزمن شوي، په داسې حال کې دې مرستو د پرمختيايي شاخصونو د لازياتو خرابيدو مخه نيولې، کوم چې لا له وړاندې د نړۍ په کچه تر خرابو د کټگوري په مينځ کې راځي، ولې په دې نه دی توانيدلی چې اصلي لاملونه کوم چې له دغه سره تړلي دي، له منځه يوسي، لکه پس پاته روغتيايي نظام، چې په نتيجه کې يې پر بشري مرستو له حده زيات تکيه کول يې رامنځته کړي دي.

د بسپنه وړ کونکو د هغې ژمنې په رڼا کې چې افغانستان ته به تر ۲۰۲۱ کاله پورې به هر کال ۳،۸ ميليارده ډالر چمتو کوي، د 'One UN - Programme د څرگندونو په تعقيب چې ملگرو ملتونو د مرستو پرمختيايي کار چوکاټ (UNDAF) ځای به ونيسي، پر ځای راځي، موخه دا ده چې پرمختيايي همکاران به د افغانانو د يوې لويې برخې د اوږدې مودې اړتياوې حل کړي، داسې، پداسې حال کې چې بشري فعالين به د جگړې او طبيعي پېښو څخه په اغيزمنو سيمو کې د ژوند ژغورنې ته لومړيتوب ته ورکړي چېرې چې دولت او دولتي تمويل شوې ادارې نشي کولای يا نه غواړي چې غبرگون وښيي

ليد لوری او لومړيتوبونه

۲۰۲۱-۲۰۱۸ څو کلنيز پلان ته د تگ پریکړه د دې ملاتړ کوي چې په افغانستان کې حادې او اوږدمهاله اړتياوې په يوځای کې شتون لري، او د تاوترخوالي د بد تریدو په شرايطو کې، چېرې چې د دولت د تمويل لپاره د پام وړ پرمختيايي مرستې ژمنه شوې ده، بشري مرستي بايد د ژوند ژغورنې او د جگړې له کبله د را منځته کيدونکو اغيزو په کمولو، متمرکز په پاتې شي. د ۲۰۰۷ کال را په ديخوا کله چې راپور ورکونه پيل شوه، کال په کال په مسلحه شخړو کې زياتوالي د امنيتي پېښو سبب شوی کوم چې په ۲۰۱۷ کال کې تر ټولو لوړې وې، دولت اوسمهال پر ۵۷ سلنه ساحه بشپړ کنترول لري چېرې چې ملکي وگړي ژوند کوي پ، په داسې حال کې چې په مشرقي زون کې د افغان امنيتي او دفاعي او ايتلافي ځواکونو دخراسان اسلامي نومي ډلې ته د ماتې ورکولو په موخه گړندی کمپاين د دې لامل شوي چې د تير کال پر پرته د کورني بيخايه شويو په شمير کې ۲۰۰ سلنه زياتوالي راشي . د نويو فعالانو په راتگ سره چې د حکومت تر مشرۍ لاندې د لومړني بنسټيزو خدمتونو د وړاندېکونکو ادارو ملاتړ کوي، او لکه څنگه چې شريکان دا مني چې د خدمتونو وړاندې کولو لپاره روان بوديجوي ملاتړ د دوی د ظرفيت اوسمولينه څخه بهر دی لکه، نو دداسې يوې ستراتيژي جوړول هم ممکن دي او هم اړين چې په هغه کې ژوند ژغورنې ته چې د تاوتریخوالي له امله منځته راځي لومړيتوب ورکړي.

د غبرگون دغه څو کلن پلان د هغو پلان شويو انگيرنو ډلرۍ پر بنسټ دی چې موږ باور لرو په راتلونکونو څلور کلونه به دوام ومومي. په هر صورت، د پلان جامد ندی او د اړتيا په صورت کې پرې بياکتنه کيدای شي. د دغه بياکتني لاملونه په لاندې ډول دي:

- که امنيتي شرايط نور خرابېږي چې د نويو بيخايه شويو شميره دلومړنۍ اټکل شوي ۳۰۰۰۰ شميرې څخه زياته واوړي.
- د پاکستان په اوسني سياسي وضعيت کې داسې بدلون راشي چې په لومړ شمير افغانان وتلو ته اړ ايستل شي.
- د سترو طبيعي پېښو د رامنځته کيدل لکه د پام وړ زلزله او يا هم وچکالي؛
- د پرمختيايي همکارانو لخوا په هغو ژمنو کې پاته راتلل چې يا يې د

د بروکسل په کنفرانس کې کړې وې او يا يې هم د نوې One UN Programme – پروگرام له لارې کړې وې

- د شخړو په نتيجه کې د عامه تا سياتو د فعاليت کميدل او يا په ټپه ودريدل چې افغانانو د اړينو خدماتو د وړاندي کولو جوگه نه وي.

په دغه اړوند، دا به اړينه وې چې وگورو پاکستان د سرحدونو وزارت او د ملي ډيټا بيس اداره د ثبت د نوې پروسې له لارې د افغانانو پاتي کيدل به دغه هيواد کې څنگه معياري کوي، نظر د پاته کيدو اوسني موقتي انتخاب ته چې دوی ته د؛ افغان وگړي کار؛ له طريقه ورکړل شوی. د نومبر تر نمايې ۲۰۱۷ کال، د اټکل په توگه ۴۱۲۰۰۰ (افغان وگړي کار) تر لاسه کولو لپاره غوښتنه کړې ده، بر عکس د PoR (د ثبت د ثبوت کارت) چې اخيستونکې ته يې په رسمي توگه په پاکستان کې د پاتي کيدلو او يا هم د اړتيا اړوند خدمات ته د لاسرسې حق نه ورکوي. د ۲۰۱۸ کال د بشري غبرگون په پلان کې، له پاکستان څخه د راستنيدونکو شامل شوې اټکليزه شميره، د تاريخي اوسپونو پر بنسټ ده. که چيرې د ثبت پروسه بې اسناده افغان وگړو ته د فزيکي هويت د تصديق کارونه IDs چمتو کړي، دا به منطقي وې چې ووايو چې په ۲۰۱۸ کال کې افغانستان ته له پاکستان څخه د راستنيدونکو لړۍ ممکن با ثبات شي، د رسيدو ورسته مرستو د تر لاسه کولو په به د افغان راستنيدونکو اړتياوې ب د ملگرو يا همکارانو د گڼ سکتوري د ستراتيژي د همغږۍ څخه په کار اخيستنه، په غوره توگه پوره کړل شي پر ځای ددې چې د مرستو د بيا ځلي کڅوړو په ورکولو سره د لنډ وخت ملاتړ وشي.

پداسې حال کې چې دا ستراتيژي په راتلونکو څلورو کلونو کې د بشر دوستانه عمل لپاره پراخه چوکاټ چمتو کوي، د بشر دوستانه اړتياو کلنۍ کتنه به د غبرگون لپاره شواهدو چمتو کولو ته دوام ورکړي، ترڅو د هيواد په کچه د کلیدي بشري مسايل او د اړتياوو شدت منعکس کړي. داسې اټکل کېږي چې د دغو اړتياوو اندازه به د سياسي او امنيتي وضعيت د ثبات پورې تړلې وي خو شخړې، طبيعي پيښې، د پولې له بلې غاړې د راستنيدونکو څپې او د اړتياوو څرنگوالی چې خلکو په منځ کې شتون لري، به اساسي لاملونه وي، په دې معنی چې د بشري غبرگون پلان دا مني چې په افغانستان کې بشر دوستانه عمليات نوي نه دي، په کوم کې چې گواښونه نامعلوم يا د اټکل وړ نه وي، بلکه اوس هلته ناورين په پراخه وضعيت کې ده چې د بشري او پرمختيايي موخو د تعقيب په موخه ډير فعالان لکه د گاډي د پټلې په څير کې په موازي توگه سره يو ځای کېږي تر څو هيواد پر مخ بوزي ی چې گڼ شمير فعالان په لکه.

څو کلن پلان جوړول

څو کلن پلان به هر کال يا پر کلني اساس نوی شي تر څو نوې مالي اړتياوې، موخې او فعاليتونه څرگند کړي. د پلان جوړونې کلنۍ مرحله به د اهم يقيني کړې چې ستراتيژي د بدلون وړ ده تر څو د پام وړ بدلونو په نظر کې ونيسي. څارنه او شننه به د دورې پر بنسټ د هغو پايلو پر وړاندې چې په دغه ستراتيژۍ کې پېژندل شوي دوام پيدا کړي. پرمختيايي لاک فریم - د افغانستان د بشري غبرگون په پلان کې په لومړي ځل کاره ول شوی دی - دا به وکړی شي چې د بشر دوستانه فعاليت چې د خلکو پر ژوند کې چې کوم توبير راوړي هغه به په ښه توگه

څرگند کړي. دا په اوږده موده کې د فعاليت د اندازه کولو ډير سيستماتيکه لاره هم ده، د 'rolling design' د آلې په توگه، دا logframe کولی شي چې د فعاليتونو د اړيکې په توگه بدلون ومومي او اصلاح شي، پايلې او په لوړه کچه موخې د ځواب وينې په موده کې تر ازمونې لاندې نيول کېږي. تمه کېدی شي چې د ټول افغانستان پلان شوي ارزونه دې بشري فعاليتونو، چې په د ۲۰۱۹ کال پيلېږي، ښه لومړيتوب ورکونې لپاره د يو بنسټ حيثت ولري.

په يو داسې هيواد کې چې څلور لسيزه يي تاوتریخوالی زغملی، او پر دې پوهيدل چې څومره وگړي هلته اوسېږي، د دوی پيژند څيره او د دوی ځای يا موقعيت يو ځانگړي اندازه اټکل ته اړتيا لري، او د ارزونې او پلان جوړونې يا هم پروگرام لپاره غوره بنسټ نه شي چمتو کولی. د ۲۰۱۷ کال تر دويمې نيمايي، حکومت خپله پاملرنه بشري نفوس شميرنې او د هر اوسيدونکې پيژندې ته اړولې ده. د احصايي مرکزي دفتر (CSO) او د اقتصاد وزارت (MoE) له NGOFlowminder، د سوت امپټن پوهنتون، UNFPA سره گډ کار کړی تر څو دا سي يو انځور برابر کړي چې هلته څومره افغانان دي او چيرته اوسېږي. په ورته وخت د افغان ملکې د ثبت مرکزي ادارې دا سي يو پلان سره پر مخ روان دي چې په ترڅ کې يې هر يو اوسيدونکې ته پيژند بانه ورکړل شي. هيله کېږي چې د ۲۰۱۸ کل تر نيمايي پوري ۱۰ ميليونه هغه افغان وگړي چې پيژند بانه نه لري هغ تر لاسه يې کړي. د نفوسو بشپړ معلومات او د خلکو د پيژندونو پوره وړتيا د يو ښه پلان جوړونې او د پرمختګ ارزونې لپاره شرط گڼل کېږي. د ۲۰۱۸ کال په اوږدو کې، مرستندويه موسسات به داسې يو کار تر سره کړي چې د هغه له لارې هغه وگړي چې مرستې ته اړتيا لري او هغه بسپنه ورکونکې چې غواړي په دې پوه شي چې د دوی سرچينې په سمه توگه کارول کېږي، گټه ورسوي، د پرمختللي تصيدقولو او د ثبت تخنيکونو نه به گټه اخيستنه، په شمول که چيرې اړتيا او منلو وړ وې نو له بيوميټريک سيستم څخه به هم کار واخيستل شي.

د غبرگون شاخصونه

په دې پلان کې د شديو اړتياوو د شاخصونه د تعريف په اړه چې يو ډول ځانگړو کړنو ته لري، دا په گوته شوې چې دهغه ملاتړ په چمتو کولو کې به تشه رامنځته کېږي چې پخوا د اړمهاله اړتيا لرونکو وگړو ته ورکول کېده دغه غبرگون پلان د شاخصونو د شرحې په ترڅ کې چې د شديو اړتياوو سره سره يې د پلې کولو لپاره د مختلفو کړنو ترتيب ته اړتيا ده، داسې معلومېږي چې کيدای شي دمرستې ملاتړ چې پخوا له اوږد مهاله اړتياوو لرونکو وگړو سره غزیدلی وه، په اړوند تشه رامنځته شي. د ملگرو ملتونو د (يو يو اين يو پروگرام) وروستي پرمختګ، چې دا په ډاگه کوي چې څنگه به دا ادارې د دولتي ادارو ملاتړ وکړي څو د لومړيتوبونو پراختيايي پايلې د کار په شپږو موضوعاتي ساحو کې پوره کړي، بشري ټولنې ته فرصت برابر کړی تر څو په هيواد کې موجود اړتياوو بيا کتنه بيا کتنه وکړي. د غبرگون لپاره اړينې مالي اړتياوې چمتو کړي، او ملاتړ يا مرستې لپاره مناسب کاری چوکاټ جوړ کړي. په دې اړه د ملگرو ملتونو يو يو اين يو پروگرام One UN – One Programme دې لپاره ډيزان شوی دی چې دا ډلې د پاتې کيدو خطر سره مخ نشي، تر څو همکاران د ښه اوږدمهالي اړتيا ملاتړ لپاره په غوره توگه سمبال او چمتو شي. سره له

۳. په حقيقت کې، ژوند ژغورنه د غبرگون ددې پلان لومړيتوب لري چېرته چې ژوند ژغورل کېږي، لومړيتوبونه جوړوي. په حقيقت کې لکه څنگه چې د One UN – One Programme پروگرام کې ورته اشاره شوي، همدا راز؛ پدسې حال کې چې افغانستان په شان په ضعيت لرونکې هيواد کې داسې ليوالتيا شتون لري چې ټولې يا هم ډيرې ستونزې چې هيواد ورسره مخ دی حل کړی شي.... ستونزمنې پريکړې بايد تر سره شي؛ لکه څنگه چې نا امنې په هر ځای کې شتون لري او تاوتريخوالی مخ پر ډيريدو دی، د دې پلان لومړيتوب دا دی چې بايد ژوند وژغورل شي. له شخړو سره تړاو نه درلودونکې اړتياوې په گوته کول، د راتلونکو پر مختگونو پایلې د بنسټيز او د معيار اړوند بدلون راوستلو په موخه بدیل ميکانيزم ته اړتيا ليدل کېږي.

د کار کولو نوې لاره

په داسې حال کې چې د افغانستان څو کلن HRP د جگړې، طبيعی پېښو او د پولې ها خوا راستنيدونکو خلکو ته د ژوند ژغورنې مرستې چمتو کولو باندې ټينگار کوي، تر ټولو ډيره پاملرنه به دې ته ورکړل شي چې بشري او پرمختيايي فعالان څنگه کولی شي خپل فعاليتونه په ښه توگه سره يو ځای او همغږی کړي. د غبرگون په دې څو کلنې پلان کې د پاکستان د شمالي وزيرستان د کډوالو دوامداره شموليت، د بيلگې په توگه دا ژمنه شوې چې د وخت په تيريدو سره به د بشري مرستو په ویش کې کمښت راځي چې په ورته وخت کې به د معيشت او بر مختيا نوښتونه زيات شي، کوم به چې به ټولنه کې د دوی د بيا يوځای کيدو اړدمهاله فرصتونه چمتو کړي.

دې، که چېرې د کړنو اوسني معيارونه د HRP په بهير کې وساتل شي، حکومت او پراختيايي همکاران د افغانستان د سولې او پراختيا کاري چوکاټ (ANPDF) له لارې د عادي افغانانو په ژوند کې د معقول بدلون راوستلو ظرفيت لري، خود ملي لومړيتوبونو پروگرام (NPPs) او د ملگرو ملتونو (يو اين يو پروگرام) لخوايې ملاتړ اړين دی ح-د بې ځايه شويو او راستنيدونکو خلکو لپاره د اوږدې مودې پروگرام لپاره د اضافي سرچينو وروستی تاييد په ځانگړې توگه د معيشت اړوند ملاتړ، چې د عامه خدماتو تشه به نوره هم ډگه کړي د (۱۴ مخو وگورئ)، ته ډير ښه راغلاست ويل کېږي.

د حکومت، تمويلونکو، پراختيايي او د سولې جوړونې شريکانو په گډون د گڼو فعالانو د ښکيلتيا او ژمنې غبرگون د دغه څو کلن پلان د برياليتوب لپار خورا مهمه ده. اټکل شوي پایلې او لاسته راوړنې په لاندو برخو باندې تمرکز ولری:

۱. په هغو سيمو کې چې لاسرسی ورته ستونزمن ده او د اړتياوو شدت پکې زيات ده، هلته له نويو بېځايه شويو، د شخړو، طبيعی پېښو او د پولې له بلې غاړې د راستنيدونکو له امله د اغيزمنو، د ترضيقاتو د پېښو د درملنې، په حاده خوارځواکۍ د اخته ماشومانو د درملنې، د خوړو د خونديتوب ډاډمنولو او بېړنۍ سرپناه او حفظ الصحة مرستو له لارې، ژوند ژغورنه پر ملکې وگړو او پر ځانگړې توگه په ښځو او ماشومانو باندېد شخړو د اغيزو د کمولو ملاتړزياتول . او

۲. د ښه غبرگون له لارې پېښو اغيزې کمول، د خلکو د ښې څارنې او اړتياوو د ښې ارزونې څخه مننه.

۱ جدول: DiREC د راستنيدونکو او بېځايه شويو د ۲۰۱۷ کال د پلان عملي کاري چوکاټ

شمېره	عمل	مسئوليت	د پای تاريخ	نظريې
۱	د DiREC واکونه پياړی کول	IOM, UNHCR	مارچ ۲۰۱۸	
۲	د DiREC د پلان پلي کولو ملاتړ	FAO, ILO, IOM, OCHA, UNAMA, UNICEF, UNDP, UNESCO, UNFPA, UNHABITAT, UNHCR, UNODC, WFP, WHO	دسمبر ۲۰۲۱	د راستنيدونکو او بېځايه شويو د مقاومت په خپل ځان د تکيې او مصونيت د ظرفيت پياړی کول، او د دوامدار حل لپاره بشري او پرمختيايي اړيکو ته وده ورکړي
۳	په خپله خوښه او خوندي راستنيدنې، منظم او بامسؤليت مهاجرتونو او خوښتونو د اسانتاوو په برابرول کې د افغان دولت د وړتياوو ملاتړ کول	ILO, IOM, UNDP, UNHCR	دسمبر ۲۰۱۹	د ANPDF، DiREC عملي پلان، د فساد ضد ستراتيژي، د نړيوالې مزدوري کډوالي ستراتيژي، د ملي مسودي بهرنۍ ستراتيژي، سيميز او نړيوال فوراً لکه د سيميز فوراً د حل لارې ستراتيژي د افغان کډوالو لپاره (SSAR)، د ۲۰۱۶ کال د نيو يارک اعلاميه، د وکولمبو پروسه او د ايو دابي ديالوگ چې افغانستان يې فعال غړی دی.
۴	د قانوني او پاليسي چوکاټ اصلاح کول چې د PD په گډون بېځايه کيدل په بر کې نيسي	IOM, UNAMA, UNDP UNHABITAT, UNHCR	جون ۲۰۱۹	
۵	د ښه موقعيت او کار وړ ځمکو د تخصيص له لارې د راستنيدونکو او اوږد مهاله داخلي بې ځايه شويو د پايښت حل لارو ملاتړ کول.	FAO, IOM, UNAMA, UNDP, UNESCO, UNHABITAT, UNHCR, UNICEF, WFP, WHO	دسمبر ۲۰۱۸	

په ښاري غير رسمي اقتصاد کې، د ټيټ عايد او ټيټو مهارتونو نو د لوړو غوښتنو ته په پام سره، او هغه فکترونه چې په ښاري سيمو کې بيخايه شوي او راستنيدونکي نسبتا خوندي دي، دا احتمال لري چې ښاري گڼ ميشته سيمې د راتلونکو کلونو لپاره د افغانستان د خاورې تر ټولو سترې ځانگړتيا وي. د راستنيدونکو او داخلي بې خايه شويو لپاره د ۲۰۱۷ پاليسي چوکاټ سره اړوند کاري پلان تطبيق (جدول ته مراجعه وکړئ)، چې د بې خايه کيدو او راستنيدو د اجرائيوي کميټې (DIREC) لخوا څارل کيږي، د نه ختميدونکي بشري وضعيت په مخنيوي کې به مهم وي. اساسي خدماتو ته لاسرسي، ځمکې، مدني او حقوقي آزادي، او همداراز د خلاص، منصفانه او گټور کاري بازار ته د ننو له لاري به افغانان په خپل ځان باوري شي. اوس مهال، د اوږد مهاله حل کاري گروپ چې مشري د کډوالو او راستنيدونکو چارو وزارت د IOM, UNDP, or UNHCR سره په گډه کوي د DIREC په گډون د نادولتي مؤسسو، د ملگرو ملتونو د ادارو او حکومت لخوا ترسره شوي بشري او پرمختيايي نوښتونه سره نښلوي. د عملياتي غبرگون په لړۍ کې ډيري فعالين اوس مهال، بشري او

پرمختيايي فعاليتونو موازي توگه پلي کوي. د ملگرو ملتونو ادارې او نادولتي مؤسسې د راستنيدونکو ته (د راجستر شويو او بې اسنادو دواړو) ته په سرحدونو او د ليردپه مرکزونو کې د راستنيدو وروسته فوري مرستې کوي او کله چې دارزونې له مخي، په استوگنځايو نو کې شديد اغيزمنتيا په گوته شي نو هلته هم ورسره بشري مرستې ترسره کيږي. په ورته وخت کې، پرمختيايي همکاران، څوک چې د ملگرو ملتونو سازمانونه او نادولتي موسسې هغه ادارې دي چې د بشري مرستو کړنې هم ترسره کوي، په اوږد مهاله حل لارې هم کار کوي لکه د ټولني بيا يوځای کيدنې لپاره د محل انتخاب. د DIREC کاري پلان د ملگرو ملتونو د ادارو بيرته راستنيدو او بيا يوځای کيدلو هڅوې او گډ رول نور هم بيانوي (په ۱۳ پاڼه ۱ جدول کې وگورئ) د راتلونکو کلونو ځانگړتيا وي. د ۲۰۱۷ کال د عمل پلان پلې کول به (ا چوکاټ ته مراجعه وکړئ)، د بې خاي کيدنې او راستنيدونکو د کميټي له خوا څارنه کيږي.

د نړيوال بانک ښکيلتيا په نا امنه ملکونو کې

په ۲۰۱۶ کال کې، نړيوال بانک ۱۷۲ مليونه امريکايي ډالر په اضافي تمويل کې ډير کړل تر څو؛ د اوسيدونکو د ملي لومړيتوب پروگرام؛ پوښښ ۱۴ ولسواليو ته په نهو ولايتونو کې کوم چې د راستنيدونکو لوړې شميرې سره د کډوالې به پايله کې مخ دي پراخوالي راولي. بسپنه ورکونه کومه چې د ډير زيان منونکو IDPs، راستنيدونکي او کوربه ټولني چې د اضافي عايد توليد فرصتونه د؛ نغدو پيسو د کار لپاره؛ پروگرام چې د ۳۰ ورځو لپاره د شپږو مياشتو په موده کې دنده برابروي، په ۲۰۱۸ کال کې له ۲۰۰ نه ۳۰۰ ميليونه امريکايي ډالر په تمويليدو سره بشپړ شي، تر څو پرمختللو معيشتي نوښتونو څخه ملاتړ وشي. په تير وخت کې بشري بسپنې څخه د تشو ډکولو په موخه په افغانستان کې د پرمختيايي کميټي په شته جوړښتونو کې لکه د عامې روغتيا سيستم، نوې کاري لاره مونږ ته دا ژمنه راکوي چې په ښه توگه له سرچينو او ظرفيتونو څخه د نسبي گټو په رڼا کې چې ډگر او ماحول کې شتون لري کار واخيستل شي. دا د توپير پيژندلو په معنا دی چې څنگه له پرمختيايي فعالانو سره په همکارۍ او گټور سرو کار ولرو- د معمول په څير، د پلې کولو په لومړنۍ برخه کې- او داسې کار کول چې بشري عمل نه ډيزاين شوی او نه تمويل شوی دی. لکه څنگه چې جگړه په افغانستان کې په ورستيو کلونو کې زياته شوي او په ملکې وگړو اغيز نور هم زيات شوي، ملگري په دې مجبور وي چې پر خپل ظرفيت له سره غور وکړي تر څو بنسټيز حالت چمتو کونکې خدماتو او بوديجوي خدماتو چمتو کولو ته دوام ورکړي، البته کله چې د وگړو ژوند د جگړې له کبله په چټکه توگه له خطر سره مخ شي.

د نړيوال بانک له خوا اضافي بسپنه چمتو شوي چېد بشري فعالانو د اوږو بار کم کړي، د لومړنيو مرستندويه کوښښونو بشپړول، او د انتقال ملاتړ له لنډ مهاله حل لارو نه تر اوږد مهاله دوامداره حل لارو پورې. د نړيوال بانک تازه اعلاميه چې دوی به ۳۰۰ مليونه ډالر د افغانستان د پوهنې د کيفيت ريفورم پروگرام (EQRA) له لارې په ۲۰۱۸ کال کې چينل يا چمتو کړي، تر هغو د IDP او راستنيدونکې له ښوونځيو څخه بهر ماشومانو لاسرسي پوهنې څخه ملاتړ اوکړي، چې دا ډيري احتياط نه ډکه همغږۍ له (EiEWG) (پوهه په بېرنيزو حالاتو کې کاري ډله) سره، تر هغو ډاډ تر لاسه کړو چې فعاليتونه او پوښښونه بشپړيدونکي دي. لکه څرنگه چې دغه بسپنه د ۲۰۱۸ کال په نيمايي کې آلاين يا چمتو وې، داسې وړاندوينه شوي هغه ماشوما چې به بېرنيو حالاتو کې پوهنې ته اړتيا لري او چې د HRPD له لورې ملاتړ کيږي د راتلونکو څلورو کلونو په ترس کميټي و مومي.

غبرگون

خونديتوب مر کزي حيثت لري

خونديتوب، چې مونږ يې داسې تعريفوو، هغه ټولې کړنې چې د اشخاصو حقونو ته د بشپړ درناوي د لاسته راوړلو په موخه د قانون اړوندو اړکانونو د ليک او روح سره سم منسجم شوي وي، د غبرگون ددغه څو کلن پلان مر کزي برخه به وي. ټولې بشري کړنې د شخړو د حساسيت او زيان مه رسوي. د تگلاري سره سم ډيزاين او پلي شوي دي کوم چې د اغيزمنو خلکو خونديتوب، وقار او حق ته وده ورکوي، او همدارنگه د اضافي خطرونو سره په مخ کيدنې کې کموالي راولي. په ۲۰۱۷ کال کې، د هيواد بشري ملي ټيم د محافظت مر کزيت پياوړي کولو په موخه، د دويم عامه بشري مر ستو وجهي صندوق تخصيص لاندې په شاملو پروژو کې د معياري د مصونيت جامع کړنې داجباري برخې په توگه، په گرځولو سره او د منازعې اړوند اړو زيانمنو او په ځانگړې توگه د جنسيت او جنډر پر بنسټ تاوتر يخوالي سره مخ شوي نفوس ته د لاس رسۍ لپاره نوی نوښت هڅولو له لارې، سخت گامونه پورته کړي. که چيرې دغبرگون په څو کلن پلان کې د ساتنې د سرغړونې د دوامدار پيښو پرو راندې غبرگون ترسره شي، دا په ساحه کې د نورو فعالانو شتون په گوته کوي او د يو سرپوښ په توگه کارول کيږي چې تر لاندې يې گډ فعاليتونه پلي کيدی شي کوم به چې اړين هم وي.

د هيواد په ډيرو برخو کې فعالې جگړې ته او د ملکي وگړو د مر گ ژوبلې لوړه کچه چې په دوامداره توگه يې راپور ور کول کيږي، په اصل کې د ځمکنيو نښتو پايلې کې رامنځته کيږي ولي په ۲۰۱۷ کال کې د هوايي بریدونو له امله مخ پر زياتيدو ده، نو ځکه به ساتنې د ملاتړ ستراتيژۍ. په ۲۰۱۸ کال کې د هيواد د بشري ملکي ټيم په لومړيتوب کې وي. د تاوتر يخوالي مختلف ډولونه، په بيلابيلو ښارونو کې د چاوديدونکو خطرونو اغيزو، د ملکي خلکو په قصدي توگه په نښه کولو - په ځانگړي ډول، هغه ملکي کسان چې د دولت پلوه وي يا د دې سره تړاو لري، افغان امنيتي ځواکونو، ديني مشرانو او شيع مسلمانو ډله په گډون د افغانانو د پام وړ تناسب لپاره د ورځني ژوند يوه مستقله برخه گريځيدلې،

په دې کې د ملکي تلفاتو د مخنيوی او کمولو په اړه د ملي پالیسۍ بشپړ پلي کولو کې د ملاتړ لپاره د سخت کاري پلان د جوړولو لپاره وکالت کول شامل دي؛ د ځينو روايتي وسلو په اړه د کنوانسيون د تطبيق منظم نظارت د دې معلومولو لپاره چې آیا د اتې شويو چاوديدونکو توکو څخه را پورته شوي تلفات مخنيوی کيږي يا کم شوي؛ او د ټولو هغو سپارښتنو عملي کول چې د حکومت په کاري پلان کې تشریح شوي چې د ماشوم استخدام او د افغان ملي دفاعي او امنيتي ځواکونو لخوا د ماشومانو کارولو مخه نيسي

د لوړ کچې ملاتړ به د حقونو څخه د سرغړونو منظم نظارت څخه خبر شي - دا په خپله د ساتنې د پيښو د څارنې سيستم لخوا ملاتړ کيږي کوم چې به د ساتنې سرغړونو راتولو شويو ارقامو لپاره د مر کزي ذخيرې په توگه کار کوي، او د جغرافيايي موقعيتونو او انديښنې وړ نفوس په اړه د قوي تحليل اجازه ورکوي. دا به د پلانونو جوړولو ته وده ورکړي کوم چې به په مختلفو ډلو کې ځانگړي زيانمنې او انديښنې په پام کې نيسي - په ځانگړې توگه هغه کسان چې د بيا ځلي بېخايه کيدنې سره مخ شوي، ماشومان، ميرمنې، نجونې، زاپه، معيوبين او کډوالو سره تړاو لري. د يوناما د بشري حقونو د څانگې، د هيواد کاري ځواک

څارنې او راپور ور کولو ميکانيزم او د افغانستان د ساتنې کلسټر تر منځ به زياتې اړيکي ټينگې شي ترڅو د ژوندۍ شننې ته وده ورکړي اوزيات توليز غبرگون ته اسانتيا برابره کړي کوم به چې د هرې عملياتي ډلې په تخنيکي پوهې او مهارتونو باندې رامینځته شي. د موجوده معلوماتو تشو ډکولو او همدارنگه د نفوس له خوا د مقاومت د ميکانيزمونو په اړه ژوره پوهه رامنځته کول د هم په گوته کړي چې څنگه شخړې د ثانوي سرغړونو سره مخ کيږي، لکه کورنۍ تاوتر يخوالي، د ماشوم کار او د ماشوم واده. دا به بشري فعالان ددي جوگه کړي چې د جگړې له امله اصلي خطرونه وو پيژني او لومړيتوب ورکړي، او پراختيايي همکارانو ته به اجازه ورکړي چې داوردې مودې ساختاري اصولي بدلون راپورې کوم چې ناوړه دوديزې او ټولنيزې- کلتوري کړنې کموي

اغيز منوته حساب ور کونه

اغيز منوو گرو ته د حساب ور کونې په برخه کې - دواړه په منظمه توگه ټولنو سره خبري کول او په پروگرام کې د دوی نظريات او لومړيتوبونه شاملول - د ۲۰۲۱-۲۰۱۸ د غبرگون مر کزي برخه جوړوي. په ۲۰۱۷ کال کې له وخته، ملگرو ډير کلک گامونه چې وگړي د بشري عمل په مر کز د راولولو په بر کې اخيستي. چې د امکان په صورت کې، د جگړې لومړې کړنې ته نژدې، او په ځانگړې توگه په هغو سيمو کې چه لاسرسی ورته گران ده، مرسته رسول هم شامله ده، دغه کار به اغيزمنو گرو ته د مرستي رسولو په موخه وخت را کم کړي، له نغدو پيسو څخه کار اخيستنې؛ او د کر کيچ له امله اغيزمنو خلکو د لگښت لپاره د څو موخو نا بې قيده نغدو پيسو ليرد کارونې پراخول تر څو ددوی په ژوند کې وقار، اختيار او کنترول ته وده ورکړي.

په ۲۰۱۸ کال کې به ملگري ملتونه د بين الااداري معلوماتو مر کز رامنځته کړي تر څو له ټولنو څخه نيغ په نيغه د دوی د بېر نيزو او راولاړيدونکو اړتياوو پر بنسټ فيډبک تر لاسه کړي، لومړيتوبونه او هيله مندی، تر څو ډاډ تر لاسه شي چې مرستي هغه وگړو ته چې ډير اړ وي او اغيز منونکي وي ورسپري، د گڼو کلسټر ارزونې اړتياوې (MCNA) چې د REACH Initiative له خوا په ۲۰۱۷ کال تر سره شوي، داسې وموندل شول چه ۱۵ سلنه کورنۍ چې مرسته وړ وي ډير لږ څه تر لاسه کړي، په داسې حال کې چې ۲۳ سلنه کورنۍ چې پخپله پيژندل شوي چې مرسته ته اړتيا نه لري په تير کال يې ډول مرستي تر لاسه کړي دي. تقريبا د ختيځو سيمو درېمې برخې په گډون. دا په ډاگه کوي چې ډيری وختونه غلط وگړي د مرستي لپاره موخه کرځول شوي او يا هم چمتو شوي مرسته په کافي اندازه نه وه چې د وگړو سره له کر کيچ نه مخکې حالت ته په ور گرځيدلو مرسته او کړي. يو بله اضافي پلټنه د هيواد په کچه په ۲۰۱۷ کال کې تر سره شوه، په پايله کې دا څرگنده شوه چې ۳۰ سلنه د پلټل شويو کورنيو پر دې نه پوهيدلې چې ولې يې مرسته نه ده تر لاسه کړې، ځينو ځواب ويونکو په فوکس گروپونه کې ويل چې دوی اصلا نه پوهيدل چې مرسته څنگه تر لاسه کړي، او د خبرو اترو چينلونو له اړخه چې د پيغام ليرلو په موخه مرستندويه موسساتو ته اړين ول مخ شوي واي. IAIC به بشري ټولنې سره مرسته وکړي چې دا ډول خنډونو باندې غالب شي او په مرسته کې تشې د يو رسمي او منظمې غوښتنې او د گټه پورته کونکو فيډبک په گوته کړي.

په پايله کې تر لاسه شوې معلومات به له بشري ټولنې سره په اصلاحي قدم اخيستلو کې د پر وخت او اړوند ځواب تر لاسه کولو په برخه کې مرسته او کړي،

وسایلو ویش، د بیا رغونې خدمات او روانې ټولنیز ملاتړ؛ د خدمتونو ښه شمولیت د پرمختللي معلولیت-دوستانه سر پناه له لارې، د WASH جوړښتونو او روغتونونه/ښونځي او داسې نور؛ د ماین پاکۍ د خطر اتو پوهاوی پلې کول (MRE)؛ په ټولنیزه کچه د حساسیت نور فعالیتونه لکه د بشر دوستانه کارمندانو روزنه او ظرفیت لوړول، ځایي خدمتونو چمتو کونکي، د ملې مدني ټولني ډلې او اړوند حکومتي ادارې ظرفیت لوړول.

په داسې شرایطو کې چې نارینه دواړه اړتیاوې او مرستې د ولکې لاندې راوستلو ته دوام ورکوي، بشري همکاران به له میرمنو او نورو زیانمنونکو ډلو سره چې د کر کېچونو له کبله اغیزمن شوي دي خپله ښکېلتیا نوره هم ډیره کړي، تر څو ډاډ تر لاسه کړي چې د دوی اړتیاوې په مناسبه توګه د پروګرام په ډیزاین کې د پلې کولو په موده د څو کلن غبرګون پلان په اوږدو کې په ګوته او منعکس شي. د دې بی باورۍ په حلولو کې به لاندې امدادګۍ شاملې وي:

د ښځینه و په شمیر کې زیاتوالی راوستل (د زوجینو د ګمارنې) له لارې، له ښځینه ګټه اخیستونکو سره د پروګرام پلې کولو په اړه مشورې، (لکه څنګه د ویشلو ټکي تاسیس شي او کوم وخت باید ویش تر سره شي) تر څو له اوږدمهاله او نا امن سفر څخه مخنیوی وشي. د مستقیمو ګټه اخیستونکو په توګه له میرمنو او انجونو سره د ښکېلتیا سر بیر، کونښنونه به دوی ته د مرستو د بدلیدلو موډلونو ته د لاسرسۍ په موخه، لکه نغدې پیسې چمتو کیدنه، دوی به د بدلون استازو د خپل بیر ته راتګ ساتونکو په توګه ځواکمن شي.

په ۲۰۱۷ کال کې HCT د جنډر مساویتوبونو ته د بشر دوستانه عمل ستراتیژۍ (۲۰۱۷-۲۰۱۹) کې پرمختګ ورکړ تر څو د جنډر نظریات د بشري پروګرام دورې ټولو برخو کې شامل کړي او ډاډ تر لاسه شي کومه مرسته چې چمتو شوي د میرمنو، انجونو، هلکانو او سړیانو بې ځارې اړتیاوې ته ځواب ووايي. ستراتیژي د اتو جنډر شاخصونو پر بنسټ جوړېږي چې د HCT له لورې په ۲۰۱۶ کال کې تایید شوي او موخه یې د جنډر حساسیت پیاوړې کول په تحلیل او ارزونه کې څارل دي؛ د بین الاداري موقتي کمیټې د جنډر پر بنسټ کړنلارې سره او له ملې اونړیوال جنډرې ژمنو حساب ورکونې سره سمون ولري. د معلوماتو تر لاسه کولو لپاره د جنډر برابري په برخه کې وقف شوي سرچینو او دوامدارې دفاع ته اړتیا ده، که چېرې دا بریا تر لاسه شي، په ځانګړې ډول د اوسنیو ننگونو په شتون کې د ښځو ګمارنې او تعیناتو په برخه کې. په ورته وخت کې به کونښنونه د جنسیت او د عمر د بیلل بیلو شمیرو معلوماتو (SADD) ارزونې وډې په برخه کې ترسره شي، تر څو یوازې د باینري ارقامو د ښودلو څخه یو ګام وړاندې لار شو. په رښتیا سره هم SADD په افغانستان کې په دې وړستيو کلونو کې د پام وړ پرمختګ کړی دی، دهغه معلوماتو د پوهیدو وړ ارزونې ته ژباړل چې د هر جنډر او عمر لرونکو وګړې چې په کر کېچونو کې ښکېل دي معنا لرونکې حقیقتونو په اړه خبرې کوي، محدود پاتې شوي. د بیلګې په توګه، په داسې حال کې چې میرمنې کولای شي هغه دندې یا رول چې په افغانستان کې په عنعنوي یا سنتي ډول نارینو ته راجع کېږي په دې دوره کې خپله تر لاس لاندې ونیسي، لکه د کورنۍ مشري، د ډوډۍ پیدا کول، دا به سمه نه وي چې له دې اضافي مسئولیت ته د واک په سترګه وکتل شي. ښه پوهاوی په دې برخه کې چې کر کېچونه د هر وګړي وړتیا د اغیز لاندې راولي، تر څو پر دې پوهیږي چې د دوی بشپړ پوهاوی څنګه د بشري غبرګون له لارې د وګړو په ژوند کې د بنسټیز بدلون رامنځته کیدو اړوند اړینه ده.

د نغدو پیسو پر بنسټ پروګرام جوړونه

د شواهدو زیاتوالی څرګندوي چې د نغدو پیسو پر بنسټ پروګرامونه د مرستو په اغیز کې پرمختګ رامنځته کوي، د اغیزمنو ټولنو پیاوړتیا او وقار (ټولنیز ځای) ته وده ورکوي، او د ممرستې توکو د رسولو پر وړاندې خنډونو څخه مخنیوی کوي، په ۲۰۱۸ کال کې به همکاران په دې په لټه کې وې چې د نغدو پیسو کارونه نوره هم په ټول افغانستان وغځوي. له پخوا څخه په ۲۰۱۷ کال کې، د اټکل په توګه ۹۰۰۰۰ وګړو په ټولو ولایتونو کې ۲.۴۳ میلیونه امریکایي ډالر د

کوم چې په د اغیزمنی شوی ټولنی ریښتینو اړتیاوو سره سمون وڅوري نه یوازې د هغه اړتیاووو چې وړاندوینه یې شوي ده. د IAIC معلوماتو مرکز به د ګټه اخیستونکو سره د دوه اړخیزو اړیکو اغیزمنتیا کې مرسته هم وکړي چې څنګه دوی له بشري موسساتو او حکومت څخه خدمات یا چوپړتیا تر لاسه کړي. دا به نه یوازې حساب ورکونې او رویتیا ته وده ورکړي بلکې ونډه اخیستونکو ته به اجازه ورکړي چې د موضوعاتو او جغرافیایي سیمو ساحوی ملاتړ همغږې کړي، تمرکز ورباندې وکړي او لومړیتوب ورکړي، په تیره بیا په هغه سیمو کې چې لږ کار ورته شوی او له لوری کچې جګړې سره مخ دي، او همدا رنگه بې ځایه شوي او بیرته ستندونکې هم پکې شامل دي.

په ورته وخت کې به IAIC د پرمختیایي همکارانو او ملګرو سره همغږي او د اړیکو آسانتیاوې برابرې کړي. پهرنښتیا سره هم ۴۸ سلنه کورنۍ په سویل شرقي سیمه کې او ۳۵ سلنه کورنۍ په شرقي سیمه کې شغل یا دنده خپله اصلي اړتیا ګڼي، دا په ډاګه شوي ده چې کومې سیمې چې په لوړه کچه د بیرنهر استندونکو او کډوالو کوربه دي بشري مرسته پر هغوی ډیره محدوده اغیز لري. کوم څه چې په پای کې ورته اړتیا لري (او غوښتنه یې کوي) د عاید رامنځته کولو او معیشت فرصتونه دي کوم چې د اوږدمهاله ثبات او پرمختګ سبب ګرځي.

جنډر، عمر او د حساس معلولیت پروګرامونه

له ښځو او ماشومانو سره بشري مرستې ته اړ وګړي په ۲۰۱۸ کال کې درېو کې دوه برخې جوړولي، دهغوی غوښتنو باندې ښه پوهیدنه چې د دوی مختلفو اړتیاوو ته ځواب وویلی شي، د څو کلن غبرګون/ځواب پلان څخه یوه برخه ده. د ماشومانو او سړیو له اړتیاوو څخه ملاتړ، هغه معلومات چې په ۲۰۱۷ کال کې را ټول شوي څرګندوي چې جګړه، او بې ځای کیدنه په وګړو په مختلف ډول اغیز لري. په افغانستان کې میرمنې او انجونې په سیستماتیک ډول د کر کېچ په ټولو برخو کې بې برخې شوي. تر اوسه په ۲۰۱۷ کال کې، ۱۰۰۷ میرمنې د جګړې له امله یا هم مري شوي او یا ټپې شوي دي، په داسې حال کې چې ښځینه بې ځایه شوي کورنۍ د خپلو نارینه و همکارانو په پر تله ۶۱ سلنه لری یعنی (۵۶۸۷ افغانۍ) په پر تله د (۹۲۹۸ افغانۍ) عاید لري، او ۱۵ سلنه پیژند پایو ته احتمالی لاسرسۍ لري. لکه څنګه چې دملکې اسنادو لاسرسۍ د بشري مرستو د تر لاسه کولو په موخه یو بنسټیز شرط ګڼل کېږي، د ځانګړې او بشپړ اسناد و کموالی د ځانګړې خدماتو تر لاسه کولو او اړینو حقوقي خونديتوبونو تر لاسه کولو وړتیا په اړه خنډ رامنځته کوي.

د کلونو را هیسی جګړو او کر کېچونو د ماشومانو دظرفیت اړوند یو خوندې او بشپړ ژوند لپاره تړون کړی. چې پا پایله کې یې د هلکانو او انجونو لپاره د هغوی عمر او ټولنیز موقف اړوند بې ځاری زیانونه رامنځته کړي دي. په افغانستان کې بې ځایه شوو انجونو په ښونځي کې د شاملیدو ۷ سلنه د بې ځایه شویو هلکانو په پرتله احتمال لري، او له بله خوا په لویديځه سیمه کې ۱۲ سلنه ماشومان په مسلحه ډلو کې د جبري ګمارنې څخه ویره لري، او ۱۳ سلنه انجونې د ۱۶ کلنې څخه مخکې واده کېږي. د ماشومانو خوندي ساتل له تاوتریخوالي، زورونې او،

ګټه اخیستنې څخه، او د ژوندانه د بقا د مکانیزمونو د عملې کولو په مقابل کې کموالی راوستل له همدې امله یو لومړیتوب ګڼل کېږي.

د ۳ میلیونو شاوخوا افغان وګړي چې اوسمهال له فزیکي معلولیت یا کمزورتیا سره ژوند کوي او همدا رنگه یو ناپېژندل شوې شمیر عصبي کمزورتیا لرونکي وګړي (چې د هغوی اکثره د پام وړ بنسټیزو خدماتو او مرستو ته لاس رسې نه لري)، د معلولیت یا کمزورتیا اړوند پاملرونو باندې به غور اوشي او د ګڼ کلنیز غبرګون له پراوړنه څخه تیر شي. هغه بنسټیزو برخو ته چې لومړیتوب ورکول کېږي په لاندې ډول دي: جګړې ځپلو وګړو ته پر خپل وخت او اړوند مرستې ویشل (چې په بیرنۍ توګه د فزیکي او عصبي کمزورتیا پیژندل په کې شامل دي، ځانګړي سازمانونو ته او خدمات چمتو کونکو ته راجع کول، د مرستندویه

تړونونه لري، کوم چې دوی ته دا توان ور کوي چې دچټک غبرگون ملاتړ هم وکړي.

نه اټکل کیدنک وضعیت په ټول هیواد کې د غبرگون په موخه چمتووالي ته. د د ظرفیت پیاوړتیا ته، دزیرموخای پر خای کولو ته او پر وخت د مالي مرستو ملاتړ ته اړتیا لري.

د طبیعي پیښو او نازکه امنیتي وضعیت په اړه د افغانستان زیانمنوب دا په ډاگه کوي بشري ټولنه باید خاپې او پراخه خطر ونه او شخړو ته په هر وخت کې خواب ویلو لپاره د چمتووالي دوامداره حالت وساتي. له همدې کبله به د همغږۍ د غبرگون د خو کلن پلان د چمتووالي مرکزې برخې وې ترڅو د اغیزمنو خلکو سره د مرستې لپاره کافي اندازه ظرفیت تضمین شي. په واقعیت کې، په داسې حال کې چې افغانستان په تیرو کلونو کې د لویو طبیعي پیښو تجربه نه ده کړې، دا په ۲۰۱۸ کې د آسیا په کچه د خطر خطرناکه هیواد په توگه پیژندل شوی ده - او د زیربنا زیانمنې او مقاومت د محدود ظرفیت له امله په نړیواله کچه څلورمه هیواد دی.

د پیښو په اړه د وار دمخه خبرتیاو دسیستم د پیاوړتیا د هڅو د یوې برخې په توگه، د احتمالي پلان جوړونې وده او د غیر فعاله کړنلارې پر خای فعال عمل ته وده ورکړي او ډلپیز غبرگون لپاره د فعال غبرگون په پرته فعاله وده ورکول، افغانستان د ۲۰۱۶ کال راهیسې په کال کې دوه ځله د بیړني غبرگون د چمتووالي ظرفیت بین لاداري بیا کتنې ترسره کړي دي. دا پروسه، چې په هر شپږو میاشتو کې د ادارو تر منځ د ملي خطر راجسټر کول شامل دي، او په گډه سره د په نظر کې نیولې دورې لپاره د بشري خطر ونو پیژندنه کوي ددې لامل شوې چې د لومړیتوب خطر ونه او د اټکل شویو خطر نونه د غبرگون د لور کچې ظرفیت په ښه توگه ورازوي. په سیمه کې د چمتووالي اقداماتو ته لومړیتوب ورکړل شوی او د تشو د ارزونې او د تیارې پر مختللي پلان په موخه په پملي کچه مهم موضوعات ارزول شوي

د ERP پر لپسې کتنو اوس مهال و ښودله چې په داسې حال کې بشري زیرمې په ټول هیواد کې په کافي اندازه وړاندیز شوي، دوی ډیری وختونه مرکزې او له هغو خلکو څخه ډیر دي چې د کرکچونو په وخت کې ورته اړتیا لري. د ډیری تجربه شوي په مهمو ولایتي مرکزو کې لاسته راغلو تجربو ته په کتو سره ښارونو په کتو سره، لکه د کندز ښار، په موقتي ډول کله چې په ۲۰۱۵ او بیا ۲۰۱۶ کال کې کلا بند شو، هلته د ۲۰۱۷ د CHF له بودیچې څخه د تخمونو مرسته دلاس رسي وور وگرځیده، ترڅو د موجوده ذخیرو غیر مرکزې کولو او دشریکانو لپاره د ترینکوت، لښکرگاه، تخار او کندوز ښارونو په گډون په ډیرو نا امنه سیمو د گډ گدام د جوړولو ملاتړ زیات کړي. په راتلونکې به، شري ټولنه به د هغو سپارښتنو پلي کولو ته دوام ورکړي چې له چې په ساحه کې د چمتووالي د ودې سبب گرځي او بشر دوستانه ټولني وړتیا ته وده ورکړي تر د نابره اړتیاوو د رامنځته کیدو په صورت کې په غوره توگه غبرگون ښکاره کړي.

د گڼو مخو لپاره د نغدو پیسو مرسته

په ۲۰۱۸ میلادي کال کې به، د مرستندویه ادارو له لوري د گڼو مخو لپاره د نغدو پیسو مرسته (MCP) کارول دوام وومومي ترڅو اغیزمن وگړي وتوانېږي چې خپلې بنسټیزې اړتیاوې په داسې توگه پوره کړي چې خپل درناوی یې پکې خوندي شي.

پداسې حال کې چې د شریکانو په منځ کې د نغدو پیسو (MPC) اندازه او د گټه اخیستونکو کټگوري نده معلومه، ډیری شریکان به د CVWG او کلستر معیارونو سره په همغږۍ کې، ډیری ملگري به د SMEB د تگلارې څخه کار واخلي ترڅو د دوی پروگرامونه ته لارښونه وکړي.

د پاکستان او ایران څخه بې سنده راستنیدونکي به په سرحد کې د راسیدو

نغدو پیسو په بڼه تر لاسه کړي دي - د گڼو مخو او دسکتور داروند ځانگړو مرستو په گډون، لکه د خوراکي توکو سر پناه، معیشت، د ژمي ترانسپورت او خونديتوب لپاره نغدي پیسې. په داسې حال کې چې دا ارقام د ۲۰۱۶ کال د همدې دورې د نغدو پیسو د ویش په پرته ۶۸ سلنه کموالي ښکاره کوي. دا هر څه د ثبت شویو کډوالو افغانستان ته د بیرته ستندیدو په شمیر کې د پام وړ کموالي راتلو له امله او هم د ملگرو ملتونو د بیرته ستندیدونکې لپاره د مرستو د کڅوړې د ارزښت د کموالي (له ۴۰۰ امریکایي ډالرو نه تر ۲۰۰ امریکایي ډالرو پورې) له وجې را منځته شوي. نغدي مرستې چې د جگړې له امله په پورتنیو بې ځایه شوي وگړو ته رسېدلې، بیرته ستندیدونکي یا هم هغه چې ژمي مرسته یا ملاتړ په خاطر یې تر لاسه کوي، د بیړني بریښنايي لپړد له لارې یې د پام وړ زیاتوالي موندلې، او په ورته وخت کې د پایښت د زیاتوالي سبب شوي دي. په هغو نغدو مرستو کې د چې د تیرو څو میاشتو په ترڅ کې د گڼ شمیر لپړد له لارې چمتو شوي ده - لکه د سر پناه، یا هم د خواړو خونديتوب لپاره، کې هم زیاتوالي رغلې.

په ۲۰۱۷ کې د بشر دوستانه نغدو پروگرامونو کې تر ټولو مهم بدلون د ډیری موخې نغدو پیسو (MPC) مرستې زیاتوالی دی، کوم چې دیو لړ کورني اړتیاو پوښښ لپاره پې قیده نغدي پیسې دي. د ۲۰۱۷ کال د جنورۍ څخه تر اکتوبر میاشتي پورې، ۱۱.۲ میلیون امریکایي ډالر په ۲۷۱۲۴۰ وگړو باندې ویشل شوي. کومې نغدي پیسې چې د بیړنیز غبرگون میکانیزم له (ERM) له لورې ویشل شوي د MPC د ټولو چمتو شویو مرستو ۸۰ سلنه جوړوي. - په اصل کې د می په ۲۰۱۷ کې د ژوند د لږ تر لږه لگښتونو بڼه د معرفي شوه (SMEB) - په اساسي توکو، خدماتو یا توکو نغدي ارزښت چې د کورنۍ د بقا ډاډ تر لاسه کولو په خاطر د دوو میاشتو لپاره اړین. د ۲۰۱۷ کال د مې څخه د اکتوبر تر میاشتي پورې، یوازې په کندوز کې ERM دوو همکارانو ACTED او NRCY۵۰۰۰ خلکو سره نغده مرسته پورې وکړه چې مقدار یې یو میلیون امریکایي ډالرو ته رسېږي. د یو شمیر ERM نا غړو موسسو (Care, Cordaid and Afghanistan)، هم د MPC پروگرامونه په ۲۰۱۷ کال کې پلي کړي دي چې ۲.۲ میلیونه ډالر یې له ۶۵۰۰۰ زیاتو وگړو ته لپړدولي. د دې ډیری پلانونه د MPC پروگرامونو کې نور هم زیاتوالی رامنځته کوي، او همدا رنگه د هالنډ مرستندویه تړون پروگرام هم اغیز لری شي. د افغانستان گډ غبرگون پلان چې نږدې ۳۵۰۰۰ کورنې بې ځایه شوي، راستنیدونکي او زیانمنو شویو کوربه ټولنو ته د MPC مرستې چمتو کوي. په ټول هیواد کې د MPC مرستې تعقیبولو لپاره MPC پروگرامونو لپاره د همغږۍ یو جلا میکانیزم د راپور ور کونې په مرکز کې رامنځته شوی، او ۱۸ ملگري اوسمهال د گټې اخیستنې مرستې او د نغدو پیسو لپړد هره میاشت سیستم ته پورته کوي.

د ۲۰۱۷ کال په اوږدو کې، د افغانستان عمومي بشر دوستانه وجهي صندوق (CHF) د نغدو پیسو پروگرامونو لپاره د دویم معیاري تخصیص FSAC لاندې (۲ میلیونه امریکایي ډالر) پیسې و کارولي.

CHF د غبرگون پلان دستر اټیژیکو موخو کې د مرستو لپاره د نغدو پیسو کار ولو ته ادامه ورکړي، چیري چې مارکیټ، د شریکانو ظرفیت او د خونديتوب ارزونې ته په کتو سره مناسبه وې. - نغدو پیسو ورکړې د کاري ډله (CVWG) سر کال د نغدو پیسو ویش وروسته څارنې در لودلو سره به په ۲۰۱۸ کال کې د گرځنده پیسو کارول چیرته چې مناسبه وي، همدارنگه د معیشت لپاره نغدي پیسې او د کرایې پروگرامونو لپاره نغدو پیسو په گډون، د پیسو د لپړد میکانیزمونو او پروگرامونو په ملاتړ کولو تمرکز وکړي. د بیړني غبرگون په موخه به د د نغدو پیسو د کارولو لپاره د بشري ټولني د چمتووالي پیاوړتیا چاري ساتلو اړوند هڅې به دوام پیدا کړي. د ۲۰۱۶ کال د ډیسمبر میاشت د همکارانو د ظرفیت د پیژندنې په توگه ۱۰ موجوده بشري سازمانونه په گوته شول چې د نغدو پیسو پروگرامونه پر مخ بیایي، چې کولی شي د نا خاپې بیرنې حالت په وخت خپل غبرگون وښایی. د ځواب ورکونکو اداراتو شاوخوا نیمایي برخه (۴۳) سلنه دا په ډاگه کوي چې دوی د مالي خدمتونو چمتو کونکیو سره له پخوا

ورسته د بشري مرستې تر لاسه کړې چې هره کورنۍ به ۱۰۰ امریکایي ډالره د غیر خوراکي توکو لپاره او له ۱۷۵ څخه تر ۲۵۰ ډالره پورې به د لېږي له مرکز څخه د دوي تر ځایه پورې د ترانسپورتي لګښتونو په موخه تر لاسه کړي. په ځانګړې توګه به هغه زیانمنونکي وګړي چې مصونیت د ځانګړو انډینې لري لکه بې سرپرسته کډوال ماشومان، هغه ښځینه چې محرم ونلري او هغه څوک چې روغتیايي بېرني حالت لري، هغوی هریو ته به ۴۵۰ ډالرو اضافي مرستې هم ورکړل شي ترڅو نور اړتیاوو سره سره د بېرني سرپناه، طبي رواني ټولیزې اړتیاوې هم پرې پوره کړي. او ګټه اخیستونکی کټګوري

په ۲۰۱۷ کې د بشر دوستانه نغدو پروګرامونو کې تر ټولو مهم بدلون د ډیری موخې نغدو پیسو (MPC) مرستې زیاتوالی دی، کوم چې دیو لږ کورني اړتیاو پوښښ لپاره پې قیده نغدې پیسې دي. د ۲۰۱۷ کال د جنورۍ څخه تر اکتوبر میاشتې پورې، ۱۱.۲ میلیون امریکایي ډالر په ۲۷۱۲۴۰ وګړو باندې ویشل شوي. کومې نغدې پیسې چې د بېرني غبرګون میکانیزم له (ERM) له لوري ویشل شوي د MPC د ټولو چمتو شویو مرستو ۸۰ سلنه جوړوي. - په اصل کې د می په ۲۰۱۷ کې د ژوند لږ تر لږه لګښتونو بڼه د معرفي شوه (SMEB) - په اساسي توګو، خدماتو یا توکو نغدې ارزښت چې د کورنۍ د بقا ډاډ تر لاسه کولو په خاطر د دوو میاشتو لپاره اړین. د ۲۰۱۷ کال د می څخه د اکتوبر تر میاشتې پورې، یوازې په کندوز کې ERM دوو همکارانو ACTED او NRC۲۵۰۰۰ خلکو سره نغده مرسته پورې وکړه چې مقدار یې یو میلیون امریکایي ډالرو ته رسېږي. د یو شمېر ERM نا غړیو موسسو (Care, Cordaid and Afghanaid)، هم د MPC پروګرامونه په ۲۰۱۷ کال کې پلي کړي دي چې ۲.۲ میلیونه ډالر یې له ۶۵۰۰۰ زیاتو وګړو ته لېږدولي. د دې ډیری پلانونه د MPC پروګرامونو کې نور هم زیاتوالی رامنځته کوي، او همدارنګه د هالنډ مرستندویه تړون پروګرام هم اغیز لري شي. د افغانستان ګډ غبرګون پلان

چې نږدې ۳۵۰۰۰ کورنې بې ځایه شوي، راستنیدونکی او زیانمنو شویو کوربه ټولنو ته د MPC مرستې چمتو کوي. په ټول هیواد کې د MPC مرستې تعقیبولو لپاره MPC پروګرامونو لپاره د همغږۍ یو جلا میکانیزم د راپور ورکونې په مرکز کې رامنځته شوی، او ۱۸ ملګري اوسمهال د ګټې اخیستنې مرستې او د نغدو پیسو لېږد هره میاشت سیستم ته پورته کوي.

د ۲۰۱۷ کال په اوږدو کې، د افغانستان عمومي بشر دوستانه وجهې صندوق (CHF) د نغدو پیسو پروګرامونو لپاره د دویم معیاري تخصیص FSAC لاندې (۲ میلیونه امریکایي ډالر) پیسې و کارولي.

د CHF د غبرګون پلان دستر اټیښتو موخو کې د مرستو لپاره د نغدو پیسو کارولو ته ادامه ورکړي، چېرې چې مارکیټ، د شریکانو ظرفیت او د خوندیتوب ارزونې ته په کتو سره مناسبه وي. - نغدو پیسو ورکړې د کاري ډله (CVWG) سر کال د نغدو پیسو ویش وروسته څارنې درلودلو سره په ۲۰۱۸ کال کې د ګرځنده پیسو کارول چېرته چې مناسبه وي، همدارنګه د معیشت لپاره نغدې پیسې او د کرایې پروګرامونو لپاره نغدو پیسو په ګډون، د پیسو د لېږد میکانیزمونو او پروګرامونو په مالټر کولو تمرکز وکړي. د بېرني غبرګون په موخه به د نغدو پیسو د کارولو لپاره د بشري ټولنې د چمتوالي پیاوړتیا چاري ساتلو اړوند هڅې به دوام پیدا کړي. د ۲۰۱۶ کال د ډیسمبر میاشت د همکارانو د ظرفیت د پېژندنې په توګه ۱۰ موجوده بشري سازمانونه په ګوته شول چې د نغدو پیسو پروګرامونه پر مخ بیايي، چې کولی شي د ناڅاپي بېرني حالت په وخت خپل غبرګون وښايي. د ځواب ورکونکو اداراتو شاوخوا نیمایي برخه (۴۲) سلنه دا په ډاګه کوي چې دوی د مالي خدمتونو چمتو کونکیو سره له پخوا تړونونه لري، کوم چې دوی ته دا توان ورکوي چې د چټک غبرګون ملاتړ هم وکړي.

نه اټکل کېدو وضعیت په ټول هیواد کې د غبرګون په موخه چمتوالي ته. د د ظرفیت پیاوړتیا ته، د زیرمو ځای پر ځای کولو ته او پر وخت د مالي مرستو ملاتړ ته اړتیا لري.

د طبیعي پېښو او نازکه امنیتي وضعیت په اړه د افغانستان زیانمنو ډله په ډاګه کوي بشري ټولنه باید ځایي او پراخه خطرونه او شخړو ته په هر وخت کې ځواب ویلو لپاره د چمتوالي دوامداره حالت وساتي. له همدې کبله به د همغږۍ د غبرګون د څو کلن پلان د چمتوالي مرکزي برخې وې ترڅو د اغیزمنو خلکو سره د مرستې لپاره کافي اندازه ظرفیت تضمین شي. په واقعیت کې، په داسې حال کې چې افغانستان په تېرو کلونو کې د لویو طبیعي پېښو تجربه نه ده کړې، دا په ۲۰۱۸ کې د آسیا په کچه د خطر خطرناکه هیواد په توګه پېژندل شوی ده - او د زیربنا زیانمنې او مقاومت د محدود ظرفیت له امله په نړیواله کچه څلورمه هیواد دی. -

د پېښو په اړه د وار دمخه خبرتیاو د سیستم د پیاوړتیا د هڅو د یوې برخې په توګه، د احتمالي پلان جوړونې وده او د غیر فعاله کړنلارې پر ځای فعال عمل ته وده ورکړي او ډلېز غبرګون لپاره د فعال غبرګون په پرتله فعاله وده ورکول، افغانستان د ۲۰۱۶ کال راهیسې په کال کې دوه ځله د بېرني غبرګون د چمتوالي ظرفیت بین لاداري بیاکتنې ترسره کړي دي. دا پروسه، چې په هر شپږو میاشتو کې د ادارو تر منځ د ملي خطر راجستر کول شامل دي، او په ګډه سره د په نظر کې نیولې دورې لپاره د بشري خطرونو پېژندنه کوي ددې لامل شوې چې د لومړیتوب خطرونه او د اټکل شوو خطرونو ته دغبرګون د لوړ کچې ظرفیت په ښه توګه ارزوي. په سیمه کې د چمتوالي اقداماتو ته لومړیتوب ورکړل شوی او د تشو د ارزونې او د تیارې پر مختللي پلان په موخه په پملي کچه مهم موضوعات ارزول شوي

د ERP پر لپسې کتنو اوس مهال و ښودله چې په داسې حال چې بشري زیرمې په ټول هیواد کې په کافي اندازه وړاندیز شوي، دوی ډیری وختونه مرکزي او له هغو خلکو څخه ډیرې لري چې د کړکېچونو په وخت کې ورته اړتیا لري. په مهمو ولایتي مرکزو کې لاسته راغلو تجربو ته په کتو سره، لکه د کندز ښار، چې په ۲۰۱۵ او بیا ۲۰۱۶ کال کې په موقتي ډول کلا بند شو، هلته د ۲۰۱۷ د CHF له بودیچې څخه د تخمونو مرسته د لاس رسې وړ وګرځیده، ترڅو د موجوده ذخیرو غبرګون مرکزي کولو او د شریکانو لپاره د ترینکوب، لښکرګاه، تخار او کندوز ښارونو په ګډون په ډیرو نا امنه سیمو کې د ګډګام د جوړولو ملاتړ زیات کړي. په راتلونکې کې به، یشري ټولنه به د هغو سپارښتنو پلي کولو ته دوام ورکړي چې په ساحه کې د چمتوالي د ودې سبب ګرځي او بشري ټولنې وړتیا ته وده ورکړي ترڅو د نابره اړتیاوو د رامنځته کیدو په صورت کې په غوره توګه غبرګون ښکاره کړي.

لاسرسی

د لاسري خنډونه په ډيرو سيمو کې بشري عملياتونو ته ننگونې رامنځته کوي، په ځانگړي توگه هغه سيمې چې جگړه پکې روانه ده. سره له دې، په افغانستان کې بشري لاسرسي داغيزمنتيا عوامل ډير زيات خواږه واره دي. د چاپيريال اړوند څخه پيل، بيوکراتيک خنډونه، د شخړو اړوند ناامني، او د همکارانو اړوند خپل ځاني سانسور پورې تړاو لري. ددې لپاره چې مخ پر وړاندې لارښو بايد د خلکو لاسرسي ته ډير پاملرنه وکړو.

لاسرسي مسلو شننه او بحث تر سره کيږي. په ۲۰۱۷ کال کې HAG ډلې په سيمه ايزه کچه په سويل، شمال او لويديځو سيمو کې تاسيس شوې تر څو د لاسرسي د ستونزو د حل لپاره، د لاس ته راغلو تجربو او غوره کړنو پر بنسټ يوې پراخې او ټولنيزې کړنلارې ته وده ورکړي او چيرته چې اړتيا وي د لاسرسي د خبرو اترو ملاتړ وکړي. ته وده ورکړي، د تر لاسه شوي تجربو او غوره ازموينې بدلول، او چيرته چې اړتيا وي د لاسرسي خبرو اترو ملاتړ. د سيمې پر بنسټ د احتمالي پلان جوړنې تمرينونه هم تر سره شوي تر څو د مرستندويه ادارې و هڅوي چې هغو سيمو ته چه لاسرسي ورته گران دی لکه (ولايې پلازمينو د سقوط په وخت کې) د موادو د ځای بر ځای کولو، د مخامخ خبرو او د همکارانو د وړتيا د لوړوالي لپاره د اضافي بشري سرچينو برابرولو له لارې، هلته پاته شوي او په بېرنيو حالاتو کې مرستې ورسوي.

د CHF د دويم تخصص په توگه، HAG هغه هڅې هم پر مخ وړي چې په هغو سيمو کې بېرني غبرگون بهتر کړي چې په عمومي توگه همکارانو لخوا ورتگ سپارښتنه نه کيږي، او د کلسټرونه د همغږۍ د ډلې سره په شريکه د هغو ولسواليو لست جوړ کړي چې لاسرسي ورته ستونزمن ده، او هلته د نويو بيخايه شويو ارزونې او مرستې لپاره د بشري ټولني وړتيا اندازه کړي.

لاس رسي اړوند پيښي (۲۰۱۷)

د بشري وينا/ مرستو/ امکاناتو پر وړاندې تاوتریخوالی

۱۳۰

چوپړتياوو او مرستو ته د خلکو د لاس رسي مخنيوی/خنډونه

۵۹

په هيواد کې دننه د خوځښت مخنيوی شتون

۱۴

شتون UXO/د ځمکني مايونونو

۱۱

فيزيکي چاپيريال او د جوړښتونه/زيربناوې کموالی

۱۰

پوځي عمليات او روانې دنښماني

۵۲

د بشري فعاليتونو د پلي کولو پر وړاندې لاس وهنې

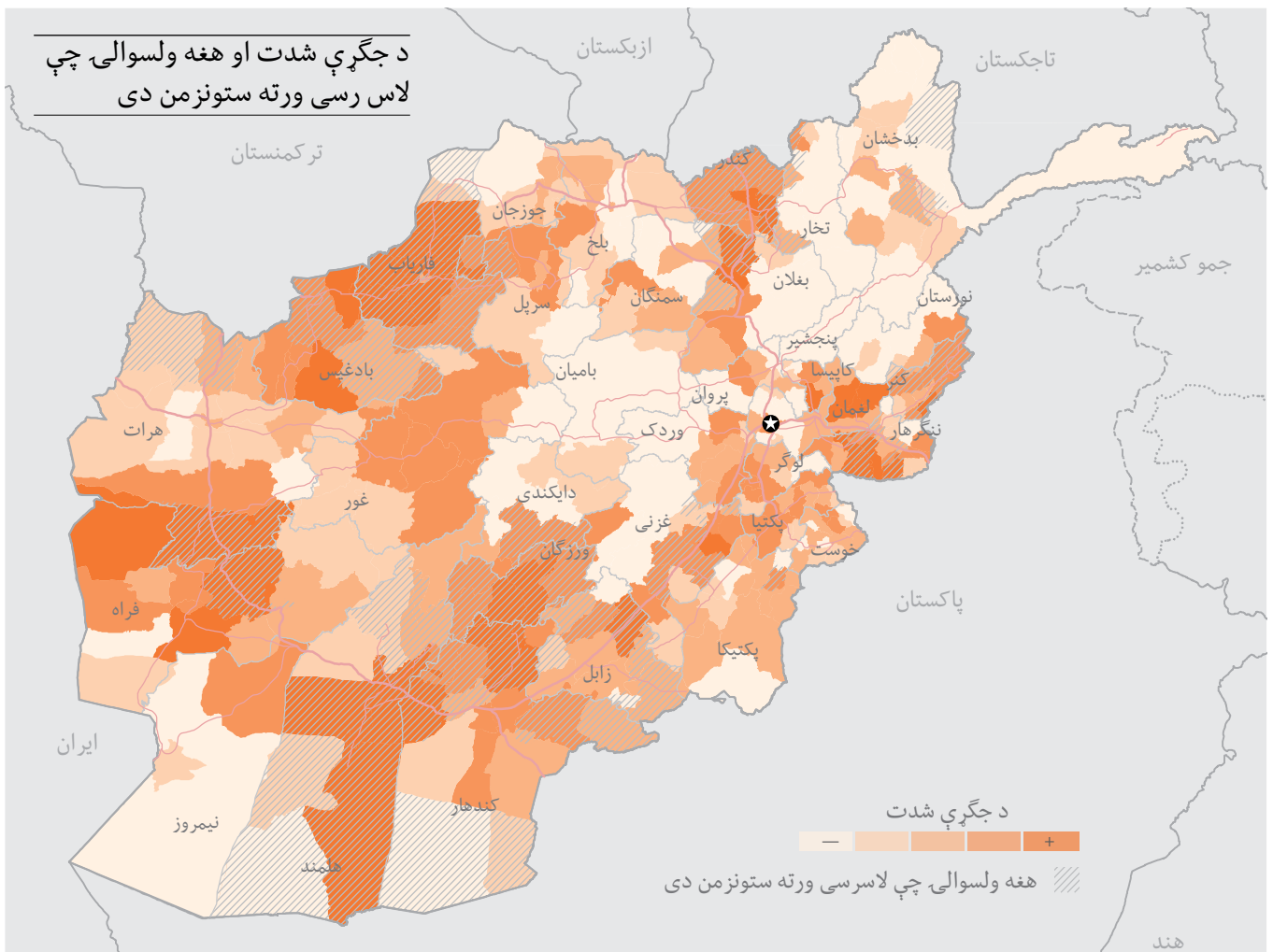
۵۴

په ورته وخت کې شريکان په ساحه کې پاته کيدو ته هڅول پکار دي تر څو ډير اړو خلکو ته مرستې ورسپري بې له دې چې د دوی د اوسيدو ځای په نظر کې ونيسو که څه هم نامنی او د سيمه ايز کنټرول بدلول په ۲۰۱۷ کې د لاسرسي وضعيت بدې کړې ولې بشري فعالانو ډيرو خلکو ته د رسيدلو لپاره پياوړي او بڼې هڅې کړې. په می ۲۰۱۷ کې، د لاسرسي نظارت او راپور ورکولو کاري چوکاټ پداسې حال کې پيل شو چې د بشري پرسونل، شتمنيو او تاسيساتو په وړاندې د تاوتریخوالي خنډونو پراته وو، د ټولو پېښو ۴۰ سلنه ددې خنډونو له امله وه. اضافي خنډونه چې په مساوي پیماننه راپور شوي، هغه: بنسټيز وچوپړتياوو او مرستو ته د وگړو محدود لاسرسي؛ د بشري مرستو فعاليتونو په پلي کولو کې لاس وهنه، نظامي عملياتونه او روانې شخړې. د لاسرسي زيات محدوديتونه او د جبري بې خايه کيدو لوړه کچه پنځو ولايتونو کې ورته والی لري چې دوی په ۲۰۱۷ کې د داخلي بې خايه شويو کسانو د دريمې برخې کوربه توب کوي او بادغيس، هلمند، کابل، ننگرهار او ارزگان پدې کې شامل دي - دا روښانه کوي چې تر کومې کچې د اړتياوو پوره کولو لپاره هڅې د تاوتریخوالي او خنډونو له امله ندي بشپړې شوي او د غبرگون د ځنډيدو لامل شوي. د - د کوشنيونو کچه يا اندازه سره له دې هم د پيښو ريښتيني کچه چې په ټول افغانستان کې د بشر دوستانه عمل مخه نيسي، د شريکانو لخوا د کم او نيمگړي راپور ورکولو له امله نده معلومه.

په هر صورت، د بشر لاسرسي مسایل د پېښود څخه پس د سيمه ايزو خبرو اترو په ترڅ کې په څو ورځو کې حل کيږي. په ۲۰۱۸ کال کې به ډيرې هڅې وشي تر څو د هغې مودې څارنه وشي چې پکې د جگړې اړوند د لاسرسي خنډونو حل لارې لټول کيږي. او همدارنگه به هغه اغيزې چې د دولت د وسلوالو مخالفينو لخوا د روغتيا او ښوونې اسانتياوو د تړلو له امله رامنځته کيږي. او وروسته په دې سيمو کې د فعاليتونو د دوام لپاره د اړونده همکارانو رضایت به هم وڅارل شي. د ۲۰۱۷ کال په اوږدو کې د روغتيايي مرکزونو د قصدي تړلو له امله، ۲ ميليونه خلکو بنسټيز روغتيايي خدماتو ته لاسرسي نه درلود، ځکه چې دولت وسلوالو مخالفينو د ناروغيو د ثبات او د ناروغانو د مديريت د خدماتو د ښه کولو غوښتنه کوله. نو له دې امله د کره شميرو ساتل او د هغه همکاران چې په شخړو کې د ښکيلو خواوو سره به سيمه ايزه کچه خبرې کول غواړي، د هغوی ملاتړ په لومړيتوبونو کې راځي. بشري مرستو ته د لاسرسي ډله (HAG) په افغانستان کې تر ټولو لومړنی فورم دی چې د عملياتي همغږۍ له لارې د بشر دوستانه

ډالرو بیلوولو پریکړه همکاران دې ته هڅولې چې له خپلو پرامنه سیمو څخه را ووځي او ټول امکانات وکاره وي، ترڅو تر ټولو زیاتو زیانمنو ته لاسرسی پیدا کړي، نه چې هغو سیمو ته بیرته وروگرځي چې د لاسرسی څخه خوند اخلي او هلته اړتیاوې شتون لري ولي دیرې جدي نه وي لکه څنگه چې جگړه مخ پر زیاتیدو ده او د دولت شتون د هیواد په ډیری برخو کې مخ په کمیدو دی، نو دا به مهمه وي چې پر هغو پرمختگونو پانگونه وشي، چې په سیمو کې د بشر دوستانه فعالیتونو لپاره دوامداره سرچینو تمویل له لارې لاله وړاندې لاسته راغلي دي. . . ترڅو تر ټولو اغیزمن شویو وگړو د ژوند په کیفیت کې د پام وړ لاسته راوړنو درامنځته کیدو باعث شي. . . دا به نه یوازې د بشري کړنو ساحه پراخه کړي بلکه ټولو اړو وگړو ته به د اصولو سره سم په برابره توگه بشري مرستې ورکړل شي، بی له دې چې دې ته وگوري چې سیمه د چا په کنټرول کې ده.

دا لیست - چې د څو فکتورونو لکه د جگړې کچه، امنیتي پیښې، سیمیز کنټرول، دروغتیایي چوپړتیاوو بنسټیزو کڅوړو پوښښ (BPHS) او کیفیت/د اړتیا سره سم روغتیایي چوپړتیاوو کڅوړه (EPHS)، د همکارانو د کمې کچې شتون او د تر سره شویو ارزونې د شمیرو پر بنسټ جوړ شوي- په ځانگړې توگه داشمیره له دې سببه هم مهمه ده ځکه چې سړکال د تر سره شویو ارزونو یوازې دریمه برخه په هغو سیمو کې تر سره شوې چې لاسرسی ورته ستونزمن ده. په ۲۰۱۷ کال کې، یوازې ۱۲ سلنه ارزونې د ولسوالیو ادارې مرکزونه (DACs) څخه په لرې سیمو کې تر سره شوې، او په سیمو کې هیڅ ارزونه نده تر سره شوې چې د دولت په واک کې ندي. . . په واقعیت کې، هغه وگړي چې د دولت له واک څخه په بهر سیمو کې اوسېږي د داخلي بې ځایه شویو د رسمي غوښتنلیک سیستم ته لږ یا په بشپړه توگه لاسرسی نه لري. . . چې دې کار د بشري همکارانو هغه وړتیا چې د اشدیدو اړتیاوې معلومې کړي او ورته غبرگون وښيي، ډیره کمه کړې ده. . د CHF لخوا هغو سیمو ته چې لاسرسی ورته ستونزمن ده، ۲۰ میلیونه امریکایي

وړتیا

د نویو او را منځته شویو بحرانونو په وړاندې د غبرگون عملياتي ظرفیت د ۲۰۱۷ کال په نږدې درېو ربعو کې د ۱۵۳ ملي او نړیوالو شریکانو پروژو اداره کولو یا پلي کولو له لارې لاهم پیاوړی ده. د نوېو او را منځته شویو کرکچونو پر وړاندې د غبرگون عملياتي وړتیا د ۲۰۱۷ کال په درېو ربعو کې د هیواد نږدې د ۱۵۳ ملي او نړیوالو همکارانو پروژو اداره کولو یا هم پلي کولو له لارې تر اوسه هم پیاوړې پاتې ده. د راتلونکو کلونو په ترڅ کې به د ملگرو ملتونو د همکارۍ د پوښښ د پراختیا لپاره هڅې وشي او په هغو سیمو کې چې پکې د کنترول په سرسیالي روانه ده او یا د دولت تر کنترول لاندې ندي. هلته به په خپل وخت باندې اړو خلکو ته د مرستو او مصونیت اسانتاوې برابرې کړي.

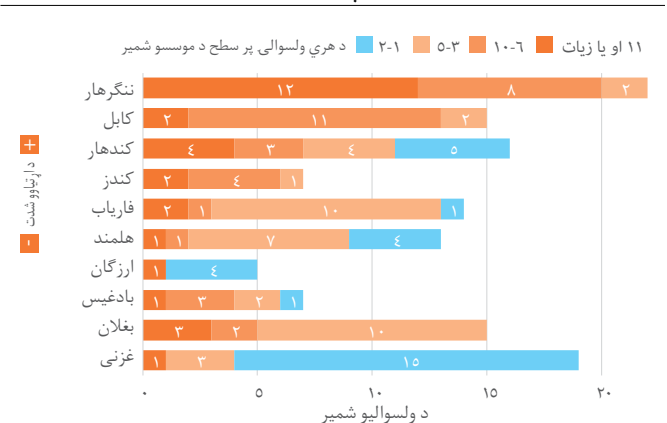
موسسو له خوا همغږې او چمتو کېږي. د حکومت د غبرگون وړتیا یوازې په هغو سیمو پورې تړلې ده چې چیرته د دوی شتون وي. د سره میاشتی او سره صلیب ټولنې د بشري مرستو چمتو کولو یا رسولو په موخه د هیواد په هغو سترو برخو کې چیرته چې نور همکاران نه شي کولای لاس رسې پیدا کړي ځواکمن کیدونکې گڼل کېږي.

د سره صلیب نړیوالې کمیټې (ICRC) ورستی پریکړه چې په شمالي سیمو کې د دې ادارې په کارکوونکو باندې د برید له امله خپل شتون راکم کړي نو دا به په ستونزمنو سیمو کې په ځانگړې توگه په میمنه او کندز کې، له اړو وگړو سره، د بشري ټولنې د مرستې په وړتیا اغیزه وکړي

د سره صلیب د جغرافیای پوښښ د کمښت د اثر د له منځه وړلو په موخه به داسې تگلارو ته اړتیاوي چې لاسرسې پیاوړې کړي او همدارنگه به د ښه والي موخه ا به لاره اچول کېږي، او همدا رنگه د پښپنه وړوونکو سرچینو ته د لاس رسې لپاره باید ملي او سیمه ایزو فعالان د غبرگون وړتیا لوړه او مالي او ادارې حساب وروکونې ظرفیت بدایا کړي. OCHA له پخوا دغو هڅونو یا کوښښونو څخه له مختلفو لارو نه په کار اخیستنه ملاتړ کوي. درې کاله مخکې، یوازې دوه ملي موسسې وې چې د CHF بسپنه یې ترلاسه کولای شو هڅو په

په ټولیزه توگه، په څلورو لایتونو کې، چې بشري اړتیاوې ډیرې جدي دي، د بشري فعالانو شتون په ښه توگه را منځته شوی چې په کابل او ننگرهار کې دا وضعیت بیا بیخې ښه ده، چې په ننگرهار او کابل کې په ځانگړې توگه ښه پاملرنه شوې، چیرته چې ۹۰ سلنه برخه کې پنځه پنځه شریکان کې په سلو کې ۹۰ فعالیت کوي. په ۲۰۱۷ کال کې کومه بشري مرسته چې دغو څلورو ولایتونو ته رسېدلې وه د ټولو هغو مرستو چې افغانستان ته چمتو شوې وې درېمه برخه جوړوله. د عملياتي غبرگون ظرفیت په هغو ولسوالیو کې چې د NSAGs له لورې کنترول یا هم نفوذ لري، د هلمند، پکتیکا، ارزگان او زابل په گډون په څو ولایتونو کې د غبرگون کاري وړتیا ډیر محدوده دی، ځکه چې هلته نړیوالې موسسې د امنیتي خنډونوله کبله فعالیت نشي کولای. ټول هغه موسسات چې په ارزگان ولایت کې فعالیت لري د ولایت پلازمینې ترینکوټ کې ځای پر ځای شوي. همدا رنگه په هلمند ولایت کې ۱۹ بشري همکارانو لښکرگاه ته پام اړولی دی، پداسې حال کې چې په څلور ولسوالیو کې یوازې یو یا دوه همکاران موجود دي. که چیرې په ۲۰۱۸ کال کې جگړه خپره شي او د دولت شتون نور هم کمزوری شي، ادارې باید د وسله والو ډلو سره د مذاکراتو د لاسرسې په برخه کې د تجربه لرونکي او مهارت لرونکي وي او په لومړۍ لیکو کې فعالیت وکړي د دې هڅو د ملاتړ لپاره، د لاسرسې خبرو اترو په اړه د نادولتي موسسو لپاره د روزنې په شمول، لا دمخه پلان شوي دي.

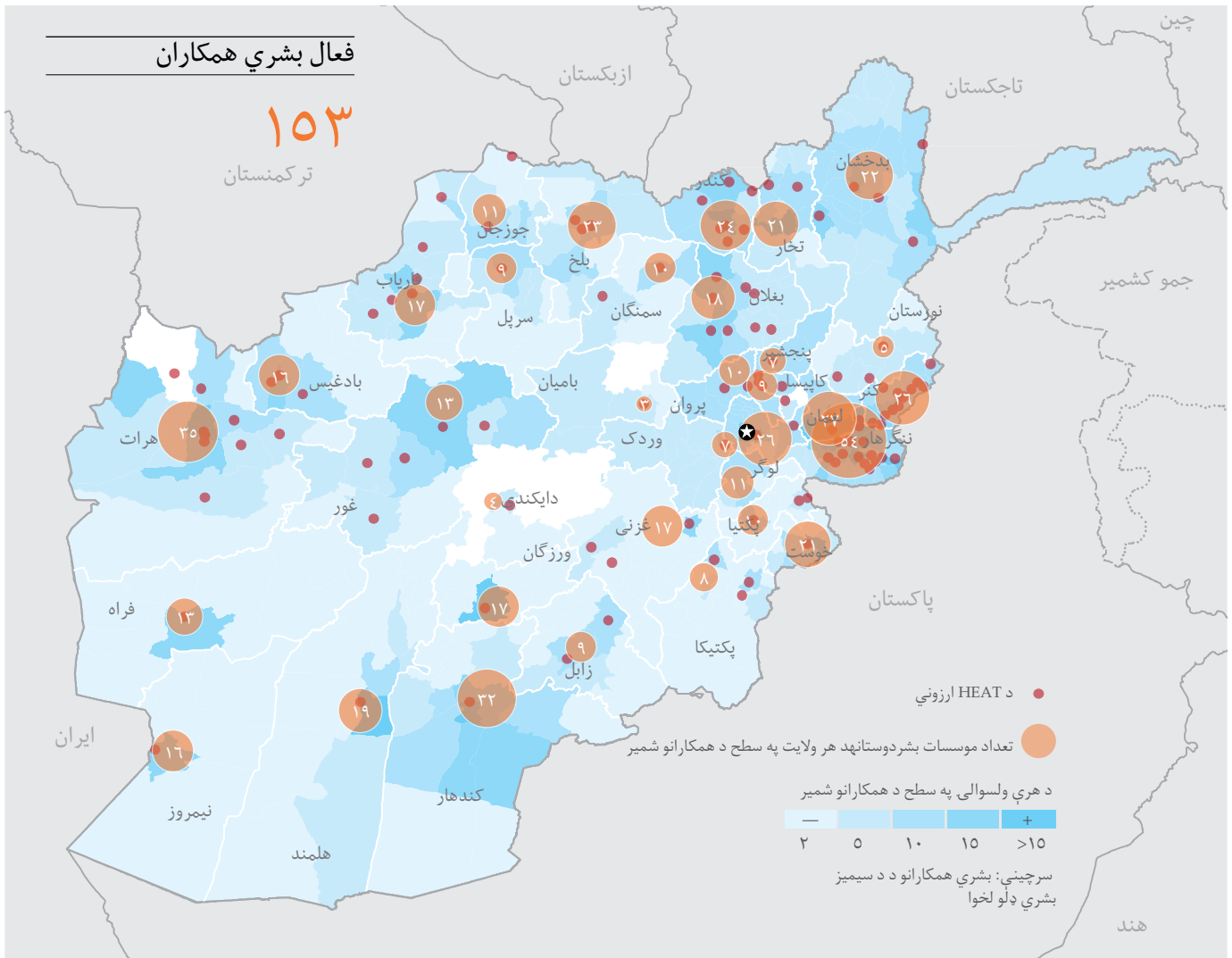
د کاري همکارانو شمیر د هرې ولسوالي پر سطح د موسسو شمیر

د شخړو او طبیعي پښو څخه اغیزمنو ټولنو ته د اسانتاوو په چمتو کولو کې د حکومت ظرفیت ډیر مهم دی، او په ۲۰۱۷ کې د افغانستان په ۳۴ ولایتونو کې د ۵ میلیونه افغانیو چمتو شوي بیړني بودیجې له لارې، په ډیرو لایتونو کې داخلي بی ځایه شویو او راستنیدونکو ته د وړو مرستې چمتو کړې چې د دوی وړتیا وده په گوته کوي. تمه کېږي چې د پښو د مدیریت ملي سیستم (NDMIS) چې په ورستویو کې پیل شوی، دا به په افغانستان کې د پښو پروړاندې د چمتوالي د ملي ادارې د بیړني غبرگون د مدیریت ظرفیت لوړ کړي. دا سیستم به حکومت ته وړتیا ورکړي چې پښې ثبت کړي، د ارزونې شمیرې سره یوځای کړي، خطر ونه وپېژني، د ناوړینونو امله اغیزمنې سیمې په نښه کړي او د پښو د خطر د کمولو (DRR) فعالیتونه تعقیب کړي، او داسې هیله کېږي چې د ۲۰۱۸ کال تر پایه به د هیواد په کچه د فعالیت وړ وي. د بشري فعالینو ډیره برخه د نا دولتي، ملگرو ملتونو دفترونه او اړوند

دې کار په افغانستان کې د موسسو ملي ظرفیت په پیاوړې کولو کې مرسته کړې ده. نن د CHF له ۱۹ په شرایطو برابر همکارانو څخه، تقریبا نیمایې (۱۰) د ACBAR د غبرگون پروگرام پخوانې یا هم اوسنې همکاران دي.

۲۰۱۷ کال کې، دغه شمیره ۱۹ موسسو ته ورسیده. CHF په اوسمهال کې له د سره صلیب له نړیوال فیډریشن سره سلا او مشوره کوي، چې د غړیتوب غوښتنلیک یې تسلیم کړی چې د محاسبې پروسه یې تر کار لاندې ده. د بریتانیا د نړیوالې پرمختیا څانګه (DFID) د یوې مرستې په پروګرام کې د افغان سوکالی او پراختیا لپاره د همغږۍ د ادارې دفتر (ACBAR) ته فنډ ورکوي ترڅو د بیا رغونې په یو پروګرام کې په ځانګړي توګه هغه ملي انجواګانې په نښه کړي د CHF د وړتیا په پروسه کې نډې بریالۍ شوي، او دوی له نړیوالو همکارانو سره په یو ګروپ کې یوځای کړی، ترڅو نړیوال همکاران دوی ته مشورې ورکړي

څارنه

بشري ټولنه به اغيزمنو وگړو او بسپنه وركونكو ته د بشري مرستو حساب وركونه د دوامداره څارنې او ځواب وينې د اغيزمنتيا او تكافو د راپور وركونې له لارې ځواكمنه كړي. د بشري فعاليت او د سرچينو اغيزمنه كارونې لپاره په مناسب وخت د پلان شويو پلانونو څارنه اړينه ده.

اسانتياوې برابرې كړي.

- د نظرياتو رسمي او منظمه څرخيدنه، او د بشري ټولنې سره د بشري ټولنې د خپل منځې اړيكو د مركز (ICAC) لخوا په منظمه توگه د معلوماتو، نظرياتو او شكايونو شريكول. دا به د پلان په بدلولو او د اغيزمنو ټولنو اصلي اړتياوو او لومړيتوبونو ته غبرگون ښودلو كې مرسته وكړي او همدارنگه به حساب وركونې ته وده وركړي.
- د بشري ټولنې او پرمختيايي همكارانو تر منځ د د بشري غبرگون پلان او ون يو اين وي پر گرامو موخو د پرمختگ په اړه معلوماتو منظمه تبادلې. دا به ډاډ تر لاسه كړي چې اغيزمن خلك چې پخوا يې د بشري مرستو له لارې اړتياوو ته ځواب ويل شوي، اوس په پرمختيايي پروگرامونو كې هم په واقعيت كې شامل شوي دي، د دې لپاره چې هيڅوك پاتې نشي ا

راپور وركونه

د بشري كړنوسخت محديتونه چې د بشري حقونو څانگې غبرگون په پلان كې تعريف شوي دي دا په ډاگه كوي چې د اهدافو په لور پرمختگ ډيره كلكه او همغږې څارنه اړينه ده او ځمكنې شرايطو ته په پام سره د اصلاحاتو اقدامات پلي شي. پدې كې د زيان منو داخلي بي ځايه شويو او راستنيدونكو ځواكمنولو لپاره په اړتياوو كې ناڅاپي زياتوالي او د اوږدې مودې پراختيايي پروگرامونو وړتياوې شاملې دي ترڅودوی خپل ځان دبسيانې احساس وكړي. د logframe په وړاندې څارنه پلان شوي چې هر درې مياشتې د ژور معلوماتو سره او د كلستر د كچې شننې د نظارت راپور به په دوه دوره يې راپورونو كې چمتو كړي چې د كال په نيمايي او پای كې به خپور شي. د كال د نيمايي دوره يې راپور به داسې ترتيب شي چې د ۲۰۱۸ كال تر نيمايي پورې په ټول افغانستان كې د ارزونې پلان شوې موندنې شاملې كړي، كومې به چې بيا د ۲۰۱۹ كال د بشري اړتياوو په ارزونه كې ځای پرځای شي او د غبرگون په وړتيا كې نور ښه والی راولي. د تير په څير د غبرگون منظمه څارنه به د عامه بشري بوديچې لپاره د معياري تخصيص ستراتيژۍ د څرگندولو اساس جوړوي

د ۲۰۱۶ كال په بشري ناسته كې تر سره شوي ژمنو ته په كتو سره، او د بشري اجندا څلورمې مادې د پرځای كولو په منظور او ملاتړ به- له مرستې رسونې پي ل او د اړتيا له منځه وړلو پورې به وي؛ كومې پايلې چې په دغه څو كلنيز غبرگون پلان كې څرگندې شوي، د كلسترونو د غوښتنې كچه را كمولو په موخه په افغانستان كې تر سره شوي، تر څو د برياليتوب كچه د چوپړتيا يا خدمتونو برابرولو په حساب د كال په دوران كې اندازه او وټاكل شي، د دې پر ځای چې د كچې د اندازه كولو معيار د وخت په تيريدا سره وگړو د اغيزمنتيا او خطر را كميدو پر بنياد وټاكل شي. د څارنې كار چوكاټ له ځانه سره وضعيت، حالاتو ته رسيدنه، او د پايلو تحليل په بر كې نيسي ترڅو د هغه فعاليتونو اغيزمنتوب په گوته كړي چه په HRP كې شامل دي، او د خلكو په ژوند كې د پايلې په بنسټ بدلونپكې له ورايه څرگند شي. مهمه ده چه ووايو چه هغه ټول معلومات چه د يادداشتونو د چوكاټ يا logframe لپاره اړين دي په لاس كې نلرو، له دې امله پدې هوكره شوی چې د يادداشتونو چوكاټ او موخې به د پلې كيدو په اوږدو كې پياوړې او اصلاح شي، د HCT پريكړو كولو كې به ښه والی راوستل شي او ستراتيژيک غبرگون كې به اسانتياوې رامنځ ته شي. په داسې يو سيستم كې لاندې بخشونه شامل دي:

- هڅې جريان لری تر څو د ۳Ws نقشې كولو له لاري عملياتي شفافيت ته وده وركړي ترڅو ډاډ تر لاسه شي چې موسسې د فزيكي شتون سره سره د بېرني غبرگون ظرفيت هم لري. په دې كې د هغو ادارو تر منځ توپير شامل دی چې دو لسوايو په كچه فعاليتونه پلي كوي او هغه يوازې د ولايت په پلازمينه كې ځای پر ځای دي. او همدارنگه په نقشه كې د هغو ساحو راوستل چې د روغتيا خدماتو بنسټيزو اسانتاوو (BPHS) قرارداديان او نادولتي سازمانونه د بشردوستانه غبرگون پلي كوي، تر څو د ډيرو شريكانو د شتون تاثير كم كړي چې به حقيقت كې هغه شان نه وي.

- دغبرگون د پلان د ستراتيژيکو، كلسترد موخو، شاخصونه او اهدافو د په ښه كولو لپاره به شريكان اړ وي چې دتر سره شويو كړنو او اغيزمنو وگړو ته د لاسرسي مياشتني تفصيل پورته كړي. تر څو د خپل منځي او پر خپل وخت كړونو نقشه جوړه شي د راپور د بهتري، په ځانگړې توگه د ملگرو ملتونو او ملي نادولتي موسسو د شريكانو خپل منځيني راپور، او د وسايلو د زياتوالي لپاره به د اضافي روزنيز پروگرامونو

لنډيز

اړ وگړي، هغه وگړي چې مرستي لپاره غوره شوي دي او مالي غوښتنې

غوښتنې (په ډالرو کې) **۴۳۰** ميليون

هغه وگړي چې مرستي به تر لاسه کړي **۲,۸** ميليون

اړ وگړي **۳,۳** ميليون

اړ وگړي، هغه وگړي چې مرستي لپاره غوره شوي دي او مالي غوښتنې

غوښتنې	د جنسیت او عمر له مخې	مرستو ته غوره کړل شوي وگړو تفصيل					د موقف له مخې			ټول ټال	
کډوالو ته ټول ټال (ډالرو)	نارینه سلنه بنځینه سلنه ماشومان سلنه*	پاکستاني کډوال	کوره ټولني	کډوال راستنیدونکي	بې اسناده راستنیدونکي	په طبیعي پیلو کې اغیزمن شوي وگړي	جگړې له کبله اغیزمن شوي وگړي	په جگړه کې بې ځایه شوي وگړي	مرستو ته غوره کړل شوي وگړي	وراندیز شوي اړینې مرستي	۱. په بېرني حالت کې زکړه (پوهه) ۲. بېرني سرپناه او غیر خوراکی توکي ۳. اوبه، روغتیا او حفظ الصحه ۴. څو سکټوري نغدې پیسې
۲۹,۷ ميليونه	۸۱ ۰ ۰	۲ زره	-	-	۰,۱ ميليونه	۰,۱ ميليونه	-	۰,۲ ميليونه	۰,۴ ميليونه	۰,۴ ميليونه	بېرني حالاتو کې زده کړه
۵۳ ميليونه	۵۹ ۲۱ ۲۰	۳۵ زره	-	۵۰ زره	۰,۱ ميليونه	۰,۱ ميليونه	-	۰,۳ ميليونه	۰,۷ ميليونه	۰,۹ ميليونه	بېرني سرپناه او غیر خوراکی توکي
۹۰,۶ ميليونه	۵۶ ۲۲ ۲۲	۳۷ زره	-	۰,۱ ميليونه	۰,۱ ميليونه	۰,۲ ميليونه	۰,۸ ميليونه	۰,۳ ميليونه	۱,۷ ميليونه	۱,۹ ميليونه	خورو خونديتوب
۴۱,۶ ميليونه	۵۶ ۲۲ ۲۲	۴۶ زره	-	۰,۱ ميليونه	۰,۱ ميليونه	۰,۲ زره	۱,۲ ميليونه	۰,۲ ميليونه	۱,۶ ميليونه	۱,۶ ميليونه	روغتیا
۵۵,۷ ميليونه	۷۱ ۲۹ ۰	۲۳ زره	-	۲۳ زره	۰,۲ ميليونه	۲۴ زره	۰,۶ ميليونه	۰,۱ ميليونه	۰,۷ ميليونه	۱,۱ ميليونه	تغذیه
۶۶,۵ ميليونه	۶۱ ۲۰ ۱۹	۰,۱ ميليونه	۰,۱ ميليونه	۰,۲ ميليونه	۰,۲ ميليونه	۲۴ زره	۰,۲ ميليونه	۰,۳ ميليونه	۱,۱ ميليونه	۱,۵ ميليونه	خونديتوب
۲۳,۵ ميليونه	۵۸ ۲۱ ۲۱	۰,۱ ميليونه	-	۰,۱ ميليونه	۰,۱ ميليونه	۰,۱ ميليونه	-	۰,۲ ميليونه	۰,۸ ميليونه	۱,۱ ميليونه	اوبو او حفظ الصحه
۳۷,۱ ميليونه	۵۷ ۲۲ ۲۱	-	-	-	۰,۲ ميليونه	۱۷ زره	-	۰,۲ ميليونه	۰,۴ ميليونه	۰,۶ ميليونه	گڼ سکټوري نغدې پیسې
۴۳۰ ميليونه***	۵۷ ۲۲ ۲۱	۰,۱ ميليونه	۰,۱ ميليونه	۰,۲ ميليونه	۰,۲ ميليونه	۰,۲ ميليونه	۱,۵ ميليونه	۰,۴ ميليونه	۲,۸ ميليونه**	۳,۳ ميليونه***	ټول ټال

* ماشومان (له تسکو کونو کې) لویان (۵۹-۱۸ کونو) مشران (۵۹ کلونو لور) ** ټول ټال لږ څه د کلم ټول په معنانه ده، ځکه چې کېدای شي یو ډول وگړي څو څو ځله ښکاره شي. *** په ټول ټال کې (لویان اېچ ای ایس) او همغږۍ هم برخه لري

دويمه برخه:

کاري/فعاليتي غبرگون پلان

په بېرني حالت کې زدکړه

بېرني سرپناه او نا خورکي توکي

خواره خونديتوب او کرهنه

روغتيا

تغذيه

خونديتوب

اوبه، اوبه او حفظ الصحه

گڼو موخو لپاره نغدې مرستې

د کډوالو خپرکي

په بېرني حالت کې زدکړه

د ۲۰۱۸ کال لپاره غوښتل شوي مرسته

۰,۴ ميليونه

هدف شوې وگړي

۰,۴ ميليونه

غوښتنې (امريکايي ډالر)

۳۰ ميليونه

گټه اخيستونکي وگړي (امريکايي ډالر)

۲۰۱۷: ۵۶-۵۰
۲۰۱۸: ۱۰۰-۸۵

څخه بهر پاتې وې د بيرته راستنيدو امکان يې ډير لږ وي. ښوونه او روزنه د ماشومانو په ژوند کې د عادي ژوند په بيرته راگرځولو کې مرسته کوي او راتلونکي ته هيله مند کيږي، د تاوتریخوالي او بې ځايه کيدو روانې ټولنيز اغيز کموي.

د کر کيچونو له امله اغيزمن شوي ماشومانو ته به دلنډ مهالي زدکړي ۶۰۰۰ مرکزونه يا TLS اويا هم د ټولنې په کچه زدکړي CBE تاسيسات جوړ او پلي شي، (د لمرنيو زدکړو د مختلفو صنفونو لړل به ماشومانو ته چانس ورکړي تر څو د لويډو تر وخته همدلته پاتې شي او د لری سيمو ښونځيو ته د تللو جوگه شي) د EiEWG له خوا ددغو موډلونو ملاتړ کيږي او د زدکړي د لږ تر لږه معياري روزنې او زدکړې موادو لکه ټولگې خونې، د ښونکي څانگې او د انفرادي زدکونکو گټگوري پکې شاملې دي. موخه دا ده چې د EiE د کیفیت فعاليتونو لپاره ۶۰۰۰ نوې ښوونکو گمارل او روزل په ځانگړې ډول د ښځينه ښوونکو په روزنه کې- او په غوره توگه هدف شوي ټولنې څخه ډاډ تر لاسه کولو لپاره د کلتوري او ژبني وړتيا د ظرفيت په گډون د مورنۍ ژبې کارول.

د ۲۰۱۸ کال په اوږدو کې به د EiEWG لاندې کارې ځواک د د ښوونکي د روزنې رياست روزنيز بور د پوهنې وزارت په موافقه او په بېرنيو حالاتو کې د زدکړو د بين الادارتي شبکې د اصولو سره سم، د ښوونکو د روزنې (په بېرنيو حالاتو کې د زدکړې) کڅوړه نوره هم بډايا کړي. د ۱۵۰۰۰ مسلکي ښونکي (نوي او موجوده) به په ماشومانو متمرکز، دجنسيت حساسيتونه، خونديتوب او د ښونې دلچسپه ميتودولوژي، او همدا راز د ټولنې په ملاتړ تمرکز

په افغانستان کې د بېرنيو حالتو کې د زده کړې کاري گروپ EiEWG موخه دا ده چې د ناورېن څخه اغيزمنو افغان نجونو او هلکانو لپاره اړونده ښوونې او روزنې ته خوندي او مساوي لاسرسی چمتو کړي.

د بنسټيزو زدکړو حق د ۱۹۸۹ کال د ملگرو ملتونو د ماشومانو د حقونو کنوانسيون کې شامل دی او همدارنگه د ۱۳۸۲ کال په اساسي قانون کې ځای پر ځای او تصديق شوی دی. په هر صورت، په بېرني حالت کې د زدکړې لاسرسی د ژوند ژغورنې مداخله هم ده. په بېرنيو حالاتو کې د زدکړې EiE په فزيکي او رواني توگه د موجوديت په معنی دهر؛ دا ماشومان د واټونو څخه لرې کوی چيرته چې دوی د ناوړې گټې اخيستني او استثمار له گواښو سره مخ دي. او يو داسې چاپيريال ته يې بيايي چيرته چې د دوی د پراختيايي او سنجوي اړتياوو ته ځواب ويل کيږي. EiE د فعاليتونه نه يوازې د دوديزو موضوعاتو محتوا، رياضي، ساينس او ژبو باندې تمرکز کوي بلکه د ژوند مهارتونو او د ژوند ژغورلو پيغامونه هم پکې شامل دي.

۳۵۱۰۰۰ EiEWG افغان ماشومان چې د کر کيچونو له کبله له ښونځيو څخه بهر دي؛ چه دا د طبيعي پښو يا شخړو له کبله بې ځای کيدنی نتيجه ده، يا هيواد ته د بيرته ستندلو له امله دی، دوی او د دوی کورنيو مخکې نه وو ليدلی ځکه چې ډير وخت د بېځايه کيدو په حالت کې ژوند کړی. د بېرنيو پيښو له امله د دغو اغيزمنو ماشومانو زياته برخه د بيځايه کيدو څخه وړاندی مکتبونو ته تلل، او ډيري بيرته راستانه شوي ماشومان د راستنيدو څخه وړاندی په ښوونځو کې شامل وو. دا يو بدمرغه حقيقت دی، چې د څومره هم ماشوم له ښونځي

په پلان کې د اړو وگړو د حالت، عمر او جنس په اړه جزئيات

د جنسيت او عمر له مخې	د حالت له مخې					
	پاکستاني کډوال	د کوربه ټولنو غړي	راستنيدونکي کډوال	بي اسناده: راستنيدونکي	د پيښو څخه اغيزمن	د طبيعي پيښو اغيزمن
نارينه سلنه ښځينه سلنه ماشومان سلنه*						
٪۱۰۰ ۰ ۰	۲ زره	-	۸۰ زره	۶۰ زره	۹۰ زره	-
٪۱۰۰ ۰ ۰	۲ زره	-	-	۶۰ زره	۹۰ زره	-
*ماشومان (له اتلسو کلونو کم)، لويان (۱۸-۵۹ کلونو)، مشران (له ۵۹ کلونو لوړ)	۰,۲ ميليونه			۲۹,۴ ميليونه		

اړيکې

منان کوتک

همغږی کونکی

mkotak@unicef.org

کترينا کلیوان

همغږی کونکی (co-chair)

karina.kleivan@reddbarna.no

توپير کوي. د پوهې کموالی يا نشتوالی د غربت او نه پرمختگ له کبله نه شي کيدای چې د بشر دوستانه کړنو له لارې و پوښول شي. سره له دې مونږ د ۳،۵ ميليونه له ښونځې څخه بهر ماشومانو پوهنې ته اړتيا تصديقوو. په هر صورت، دا مهمه خبره ده چې په تيرو ۱۵ کلونو کې لاسته راوړنې د اوسنيو بې حده گټه گونې له کبله له لاسه نه ورکول کېږي، چې مونږ يې په ډيرو لمرنيو ښونځيو کې شاهدان يو، بې ځايه شويو او راستنيدونکو د ډير شموليت له امله چې د رسمي تعليمي سيستم مخکينی نازک حالت له خطر سره مخ کوي. د پراختيايي تمویل کونکو لکه نړيوال بانک سره به EIEWG خبرې په راتلونکو کلونو کې پياوړې شي تر څو ډاډ تر لاسه شي چې EIE او پراختيايي زدکړو فعاليتونه له حد څخه زيات نه شي، مگر په ستراتيژيک او معلوماتي ډول سره انتقال ومومي.

اکثرا ويل کېږي چې بشري مرستې په اوږدمهال او اوږدې مودې ثبات او پراختيا کې د وگړو په ژوند محدودې اغيزې لري. په هر صورت، په EIE کې هر ډول پانگونه د افغانستان په سوله ايز او سوکاله راتلونکې کې پانگه گڼل کېږي. افغان ماشومان هم بېرنيو حالاتو کې زده کړې ته اړتيا نه لري، دوی په ځانگړې ډول به بېرنيو حالاتو کې زده کړې ته اړتيا لري.

د لگښت پر تله کول

په ۲۰۱۸ کال کې، د زده کړې لپاره د هر ماشوم منځنی لگښت نږدې ۸۵-۱۰۰ امریکایي ډالره دی. په ۲۰۱۷ کال کې، EIEWG د پوهنې وزارت د لارښوونو او معيارونو پر بنسټ دغه لگښت ۵۰-۶۵ امریکایي ډالر ښودلی و. ولې د موسساتو عملياتي ل او لوژستيکي او ستونزمنو سيمو ته درسيډو لگښتونه پکې شامل نه و.

زده کړې او سن بکچ موخه د لنډمهاله زده کړې ځايونه، د ټولنې پر بنسټ زده کړه، د ښوونکو هڅونه او روزنې او د زده کړې موادو چمتو کول دي. د ۷۰۰۰۰۰ اړ ماشومانو له ډلې څخه، کاري ډلې د UNICEF، Education Cannot Wait (ECW) او نورو بسپنه ورکونکو په مالي ملاتړ د ۲۰۱۷ کال تر نومبر پورې ۱۱۰۰۰ ته لاسرسی پیدا کړه. د عملياتي ستونزو سربيره، د ښوونې او روزنې کاري گروپ ټيټ لاسرسی، د کم راپور ورکولو او ځينې بسپنو چې يوازې په دې وروستيو کې تر لاسه شوي، له کبله هم ده. تمه کېږي چې دواړه ستونزې به په خپل وخت حل شي.

وکړي. سربيره پر دې، ښوونکي به د ژوند ژغورلو پيغامونو لکه د ځمکښ ماین پاکۍ او د استحصال په وړاندې ځان ساتنه، د ژوند مهارتونو لکه د حفظ الصحې وده، روغتيا او د تغذيې پوهاوی په برخو کې روزل کېږي.

سر بیره پر دې، ښوونکي به د ژوند ژغورلو پيغامونو لکه د ماین پاکۍ پوهاوي او د استحصال په وړاندې ځان ساتنه، د ژوند مهارتونه لکه د حفظ الصحې وده، روغتيا او تغذيې پوهاوي په برخو کې هم روزل کېږي. دا يو نړيوال درس دی چې EIE د ژوند ژغورلو پيغامونو او د ژوند د مهارتونو درسونو سره نه يوازې زدکونکو ته رسېږي بلکه د دوی کوچنې او مشران وروڼه او خویندې، همدا رنگه والدين او نیکونه، او نور د ټولنې غړی هم په بر کې نیسی. په پای کې EIE په ژوند کې د ژوند ژغورلو پيغامونو او د ژوند مهارتونو کې د حقيقي گټه اخيستونکو شميره به د نښه شوي ۳۵۱۰۰۰ څخه ډيره لوړه وی.

EIEWG به په بېرنيو حالاتو کې د ماشوم ساتني(CPIE) سره نژدې کار وکړي، تر څو فرعي کلسټر، يونيسف او د يوناما د څارنې دغبرگون ميکانيزم (MRM) ټيم چې د شخړو له امله تړل شوي ښونځي نقشه کړي، ارزونه وکړي چې جگړه څنکه پر پوهنيز سيستم اغيز کوي، او خوندیتوب ته رسيدنه وکړي.

EIE دا هم په نظر کې لري چې د چمتوالي او غبرگون د پلان په گډون همغږې پياوړې کړي، چې له بېرنيو حالاتو سره د تړي خطر او زيان په کمولو کې مرسته کوي، او د ښونځي عمر لرونکو ماشومان ته رسيدنه نوره هم پياوړې کوی په ستونزمنو سيمو کې اوسېږي. په EIE کې د روزنو لړۍ، همغږۍ، او د معلومات اداره په ملې او سيميزه کچه د ۲۰۱۷ کال په اوږدو کې پلي شوي دي. او په ۲۰۱۸ کال کې به هم دوام ومومي تر څو د ښه پوهاوي او تخنیکي ظرفيت لرونکې همغږۍ رامنځته کړي، چې دموخې سره په تناسب کې ده. د WASH له کلسټر سره همکاري په ۲۰۱۸ کال کې نوره هم پياوړې شي تر څو د WASH د تاسيساتو لپاره جنډر ځواب ورکونکي سايت لږ معيارونه پلي کړي. په ۲۰۱۸ کې به نږدې ۱۵۰۰ ښونځيو پر بنسټ شوراگانې (د ښونځي مديريت کمیټه/ د واليدنو و ښونکي ټولنه) د EIEWG شريکانو لخوا ورزول شي. شوراگانې د ټولنو د استازو د گډون يو متفاوت گروپ دی چې د نوم ليکنې په جريان کې د جنډر توپير ته د رسيدلو لپاره او د منفي اغيز ميکانيزمونو سره مبارزه لپاره وسيله ده، لکه د وخت د مخه واده او د ماشوم کار کول. برسیره پر دې دا شوراگانې د EIEWG د شريکانو په توگه خورا اړوند ونډه لري به هغو سيمو کې چې لاسرسی ورته ستويزمن ده او همدارنگه او د کرکيچ اغيزمنو ولسواليو کې د پوهنې چمتو کولو يا ساتلو په اړه به خبرې اترې کوي شوي. دا شوراگانې EIE د اغيزمن نفوس يا وگړو ته د حساب ورکونې د مرکزي مخامخ رول لري.

په نظر کې ۳۵۱۰۰۰ ماشومان دهغه ۳،۵ ميليونه ماشومانو ۱۰ سلنه جوړه وی چې له ښونځي څخه بهر دي. د افغانستان HRP ۲۰۱۸-۲۰۲۱ اصولو سره سم، د EIEWG ټول له ښونځي څخه بهر ماشومان د اړينو وگړو په ډله کې نه حسابوي، ځکه چې د بشري او اوږدمهاله اړتياوو تر منځ

بېرني سر پناه او غير خوراكي توكي

د ۲۰۱۸ کال لپاره غوښتل شوي مرسته

هدف شوې وگړي

غوښتنې (امريکايي ډالر)

گټه اخيستونکي وگړي (امريکايي ډالر)

د غير گون لومړيتوبونه

په افغانستان کې د بې ځايه شويو او بېرته راستنيدونکو وگړو د سر پناه اړتياوې بيا هم لوړ لومړيتوب پاتې دي. بيځايه کيدنې اوس هم دوام لري او وسره د ځمکو د قرارداد ستونزې او د اوږد مهال حل نشتون دا په گوته کوي چې په ۲۰۱۸ کال کې به وضعيت ښه والی ونه مومي. تر ټولو زيان منونکې کورنۍ به د کم لگښت او له معيار څخه په ټيټو سر پناهو کې ژوند وکړي چې د نور بستيزو چوپړتياوو څخه ډير لري دي، د کراپې د لوړو لگښتونو له امله، له دوو څخه زياتي کورنۍ به مجبوري وي چې د گڼې گونې استوگنې شريکې کړي چې د ښځو او انجونو لپاره به شخصي محرميت محدود کړي. د سر پناه ورته حالتونه هغو کورنيو کې ليدل کيږي چې طبيعي پېښو له کبله اغيزمنې شوي. ځينې کورنې چې په ۲۰۱۶ کال کې د طبيعي پېښو اغيزمنې کړې دي تر اوسه پورې د سرچينو د نشتوالي له امله يې خپل کورونه بيا ندې رغولي. ډيرې کورنۍ پخپلو خرابو او زيانمنو شويو کورونو کې اوسېږي. په داسې حال کې چې نورو د مقاومت د ميکانيزم په توگه، د کوربه کورنيو سره پداسې حال کې پناه موندلې، چې د هغوی له گنجائش څخه بهر ده. هغه وگړي چې د تاوتریخوالي او طبعي پېښو له امله اغيز وگړي د سر پناه بېرني ملاتړ ته اړتيا لري. همدارنگه ځينې اغيزمنې را ستندونکې کورنۍ هم تر هغه وخته د سر پناه ملاتړ ته اړتيا لري تر څو چې دوی بېرته له خپلو ټولنو سره يوځای کيدو وړتيا پيدا کوي. د ژوندانه د لوړو لگښتونو له امله ډيرې زيانمنو کې کورنۍ شايد په نا رسمي استوگنځايونو کې اوسيدو ته اړې شي. چيرې چې د سر پناه لپاره کافي امکانات شتون نلري. په داسې کال کې چې د سر پناه اړتياوې

به تر ټولو لومړيتوب وي، په ۲۰۱۸ کال کې به د ژمني توکو د ملاتړ په گډون ب د کورنۍ د لومړنيو اړتياوو د توکو دچمتو کولو تمه کيږي. په جگړو کې گير شوې کورنې ډيرې وختونه د تيبښتې د لږ وخت د درلودلو له کبله د کور ټول توکي له ځان سره نشي وړای له بله پلوه هغه کورنې چې د طبيعي پېښو له کبله اغيزمنې شوي د خپلو شتمنيو او ملکيت به بشپړه د لاسه ورکولو تجربه له ځان سره لري.

په هغو سيمو کې چې لاسرسی ورته نه کيږي او يا ورته لاسرسی ستونزمن ده، هلته به د هغو کورنيو په گډون چې ښځينه مشرانې لري، د تازه ناورينو له امله اغيزمنې کورنۍ او همدارنگه را ستندې شوې کورنۍ به د بېرني سر پناه او غير خوراكي توکو د مرستو لپاره په نظر کې ونيول شي تر څو د عناصرو شخصي مصونيت، محرميت، وقار ډاډمن شي او دساتنې او روغتيا خطر راکم کړي.

کلستر به د زيان منونکو کورنيو لپاره چې په موقتي او خرابو سر پناهو کې ژوند کوي د سر پناه موجوده شرايطو ته وده ورکړي. د سر پناه ورته مرستې به له هغو ډيرو زيانمنو کوربه ټولنو سره وشي چې په لوړه شميره بيځايه شوي او راستنيدونکې لري. د اوږدې مودې داخلي بې ځايه شوي او راستنيدونکي چې د کراپې خوندي ترونونه لري، له دوی سره به د انتقالي کورونو د جوړولو لپاره وشي چې د دوی محرميت، رواني ښيرازي، خونديتوب او مصونيت ته وده ورکړي، او همدارنگه د دوی منځ مهاله اړتياوې بورې شي تر څو ورته د اوږد مهال حل لارې پيدا کيږي. هغه کورنۍ به د ژمني مرستو لپاره په لومړيتوب کې وي چې سختې اړتياوې لري او سختي

په پلان کې د اړو وگړو د حالت، عمر او جنس په اړه جزئيات

د جنسيت او عمر له مخې	د حالت له مخې						د ۲۰۱۸ کال لپاره اړينه مرسته
	پاکستاني کډوال	د کوربه ټولنو غړي	راستندونکي کډوال	بي اسناده: راستنيدونکي	د پېښو څخه اغيزمن	د طبيعي پېښو اغيزمن	
نارینه سلنه ښځينه سلنه ماشومان سلنه*	۴۰٪	-	۲۰٪	۲۰٪	۲۰٪	-	۰,۴ ميليونه
۲۱ ۲۲ ۵۷٪	۴۰٪	-	۵۰٪	۱۰٪	۱۰٪	-	۰,۳ ميليونه
۲۰ ۲۱ ۵۹٪	۶,۵ ميليونه			۴۱,۵ ميليونه			مالي غوښتنې

اړيکي

مارتا کاداوانکور
همغري کونکې
بېرني سر پناه او نا خوراكي توكي
kowdonko@unhcr.org

باقر حيدري
د کليسترونو همغري کونکې
haidari@unhcr.org

* ماشومان (له اتلسو کلونو کم)،
لويان (۱۸-۵۹ کلونو)، مشران
(له ۵۹ کلونو لور)

ژمي سره د مقاومت وړتيا نه لري.

د پلي کولو ډولونه

د سر پناه د بشپړ پايولو تر لاسه کولو په موخه، کلسټر به څو سکتوريز مدغم شوي پروگرامونو ته وده ورکړي، تر څو له خوندي فزيکي ځايونو، د خونديتوب د خطر کموالي او نورو بنسټيزو چوپړتياوو ته د لاسرسي څخه ځان مطمئن کړي.

دغه کړنلاره په ځانگړې ډول په ستونزمنو سيمو کې اغيزمن شويو کورنيو ته د مرستې چمتو کولو په برخه کې خورا مناسبه ده. همدارنگه گډه پلان جوړونه او هم د ES-NFI ځانگړې سکتور اړوندو اړتياوو ارزونې په برخه کې هيله کيږي چې د غوښتنې اړوند پايلې تر لاسه شي. او دا به د کم تر کمه معيارونو او د ټولني د شامليدا پر بنسټ پلي، او د خوندي فزيکي ځايونو ډاډ تر لاسه شي.

په چمتوالي کې د کافي اندازې ذخيره کول، او د گډون گودامونو کارونې ته به لومړيتوب ورکول کيږي. کلسټر به د ویش په محال څارنه او له ویش څخه وروسته څارنې ته نوره هم وده ورکړي تر څو ټولنو ته د حساب ورکونې په برخه کې، او د نښې پروگرام جوړونې او کورنيو د نښه تعقيب په برخه کې پياوړتيا رامنځته کړي، او همدا رنگه په ټولو فعاليتونو کې، لکه ځمکې او ملکيتونو، خونديتوب او د جنډر اړوند مسايل په ټولو پروگرامو کې ځای پر ځای کړي.

د سر پناه جوړولو او پرمختگ لپاره نغدې پيسې به د بازار تحليل او اصلي اړتياوو پر بنسټ وي، او کلسټر به د خوندي کورنو د جوړولو لپاره د ټولنو ظرفيت لوړولو په موخه مناسبه تخنيکي مسوده چمتو کړي. د کرايې پيسې به يوازې هلته کارول کيږي چېرته چې نور دبېرني پناهځايونو کارونه امکان نه لري.

کلسټر د ځانگړو اړتياوو ارزونې وسيله جوړه کړي چې زبان من شويو وگړو ته د نښې لاسرسي په موخه پکې د زيانمن شوي وگړي د نمبرو په اساس په کټگوريو ویشل کيږي. کلسټر به د دواړو، نغدو پيسو او يا کالپو(جنس) ویش ته دوام ورکړي تر څو اړتياوو ته په وخت سره ځواب وويل شي. د ولايتونو په کچه همغږي به د کلسټرونو د استازو په حضور کې کيږي تر څو د پروسي اغيزمنتوب ډاډمن کړي. کلسټر به ځايونه د سخت لاسرسي او اړتياوو په بنسټ درجه بندي کړي، او د حکومت او پراختيايي فعالينو تر منځ همغږي. به د دايمې اړتياوو په راکمولو کې مرسته وکړي.

په نښه شوي وگړي

د نږدې ۸۶۸۰۰۰ خلکو څخه چې بېرني پناه غوښتنې NFIs ته اړتيا لري، کلسټر به ۶۳۴۴۵۹ کسان په نښه کړي؛ ۴۰۷۷۵ وگړي به د اوردمهاله اړتياوو سره د دولتي پروگرامونو له لوري مرسته وشي چې DIREC سره په تړاو لرلو او د ملگرو ملتونو- هبیتات له لوري د HRP څخه بهر ملاتړ کيږي. زيانمن شوي کورني چې د بېرنيو حالاتو له کبله اغيزمنې کيږي او د جبري بي ځايه کيدنې له خطر سره مخ وي، او هغه کسان چې په

ازادو او بي سر پناه ځايونو کې ژوند کوي، به په لمړي قدم کې د کلسټر موخه وي. هغه زيانمنونکې کورنې چې په موقتي ډول يا د ژوند په بيوزلو شرايطو کې ژوند کوي، د اوسنيو پناهځايونو ته د ودې ورکولو په موخه، او هغه کورنې چې په خوندي شرايطو کې ژوند کوي د انتقالي کورنو جوړولو لپاره مرسته تر لاسه کړي.

کلسټر به ۴۶ ميليونه امريکايي ډالر ته اړتيا ولري چه دغه رقم ۳۰ سلنه عملياتي لگښتونه هم په برکې نيسي تر څو په مناسبه توگه د NFI چمتو کولو پورې تړلي مرستې لکه په ژمي کې د سون توکي، بېرني سر پناوې (کيږدې/خيمه او له پلاستيکي فرشونه) د غوره ځواب ويلو يا غبرگون په موخه، او همدا رنگه د شته اغيزمن شويو پناهځايونو چه په ډيرو خرابو شرايطو کې قرار لري مرسته وشي، او د هغو خوندي کورنيو لپاره ملاتړ چې انتقالي پناهځايونو کې اوسېږي. د ۲۰۱۷ کال په پرتله د ټول ټال بوديچې زياتوالي د هغه عواملو له کبله را منځته شو چې د ۲۰۱۷ کال بوديچې پلان جوړونې کې ورته پام نه وه شوی په شمول د سر پناه ځايونو د لوړو مصارفو. په دې کې ۳۰ سلنه د عملياتي لگښت (۱۰،۷ ميليونه امريکايي ډالر)، د ژمي لگښت، (۸،۲ ميليونه امريکايي ډالر)، او د بې اسناده بېرته راستنيدونکو د مرستو د بېرني ویش لگښت چې پولې ته د رسيدو ورسته چمتو کيږي (۵ ميليونه امريکايي ډالر). د ټول ټال بوديچې برسيره، UNHCR پلان لري چې د کلسټر همغږي لپاره د دوه اړخيزو مرستو له لاري ۱،۷ مليون امريکايي ډالر چمتو کړي.

د لگښت پرته

په ۲۰۱۷ کال کې د يو انتقالي سر پناه لگښت ۷۰۰ امريکايي ډالرو ته د هر کور په سر رسیده، ولی د ۲۰۱۸ کال لپاره، لگښت ۱۲۵۰ امريکايي ډالرو ته د هر کور په سر لوړ شو. د NFIs لپاره لگښت د پخوا په څير پاتې دی، ۸۵ امريکايي ډالر لکه څرنگه چې په ۲۰۱۷ کال کې وه. په ۲۰۱۷ کې د اوسني کور يا پناهځای په پراختيا کې د کورني سره د مرستې لپاره د اصلي وسيلو لگښت ۱۵۰ امريکايي ډالر دی. مگر، دا اړتياوو ارزونې او PDMS دا ښکاره کوي چې يوازې د بنسټيزو وسايلو چمتو کولو په ترڅ کې او تر څو چې مادي مرستې د بيارغونې څخه پاتې کورنيو لپاره چمتو نه شي، و به نه توانيږي چې خپل پناهځايونه و رغوي. له دی امله، ۱۵۰ امريکايي ډالر نور هم په کې علاوه شو چې ټول ټال ۳۰۰ امريکايي ډالرو ته د هر کور په سر په ۲۰۱۸ کال لپاره لوړ شو. په ۲۰۱۷ کال کې، د هر کور لپاره د بېرني پناهځای چمتو کولو لپاره د خيمې او د دوه پلاستيکي فرشونو لگښت ۲۱۲ امريکايي ډالر پر بوديجه کې شامل شو. دغه د لگښت د ځايي او نړيوال تدارکاتو پر بنسټ ۳۵۰ امريکايي ډالرو د هر کور په سر زياتوالي وموند.

د خوړو خونديتوب او کرهڼه

د ۲۰۱۸ کال لپاره غوښتل شوي مرسته

هدف شوې وگړي ۱,۹ ميليونه

غوښتنې (امريکايي ډالر) ۱,۶ ميليونه

گټه اخيستونکي وگړي (امريکايي ډالر) ۹۱ ميليونه

۲۰:۲۰۱۷ ۲۰:۲۰۱۸

پاکستاني کډوال شامل دي. FSAC دويمه موخه: ۷۲۵,۰۰۰ وگړي به د معيشت اړوند خونديتوب تر لاسه کړي. په دغه شميره کې، ۴۱۰,۰۰۰ جگړه ځپلې نا بې ځايه شوي کروندگر؛ ۱۰۵,۰۰۰ په طبيعي پيښو کې اغيزمن شوي وگړي؛ ۱۰۰,۰۰۰ د حاصلاتو په ترڅ کې اغيزمن شوي کروندگر؛ او ۱۸,۵۰۰ پاکستاني کډوال شامل دي. UNHCR او د هغه ملگري به ۷۰,۰۰۰ بې اسناده او اسناد لرونکو بيرته ستندونکو ته مرستې چمتو کړي.

FSAC دريمه موخه: FSAC به له OCHA، ICCT، او اړوند وزارتونو او سيميزو رياستونو سره د بېر نيز چمتوالي او FSAC د همکارانو د غبرگون ظرفيتونو پياوړي کولو په موخه ښکيل شي، تر څو نا ځاپي او بېر نيزو پلانونه ته وده او پرمختگ ورکړي، او همدا رنگه د غوره او پروخت همغږي شوي خوړو خونديتوب ارزونې او د غبرگون د ظرفيت ته وده ورکړي.

FSAC د اټکل پر بنسټ ۹۰,۵ ميليونه امريکايي ډالرو ته د ژوند ژغورنې د مرستې دغبرگون په موخه په ۲۰۱۸ کال کې اړتيا ده. FSAC د خوست او پکتیکا د کډوالي دغبرگون سر بيره، بادغيس، بغلان، فارياب، غور، کابل، کندهار، کندز، ننگرهار او ارزگان ولايتونو ته د ډيرو اړتياوو او د خطرونو په وړاندې اغيز منينې پر بنسټ لومړيتوب ورکړي.

FSAC به په ټول افغانستان کې د خوړو خونديتوب حالت وڅاري، د په لاس کې لرلو وسايلو په کارولو سره د په وخت سره احتياط ورکونې ډلې د معلوماتو له لارې، تر څو ستونزمنو ته د رسيدنې او سيمو اړتياوې وپيژني، دا هغه سيمې دي چې بشري همکاران له پخوا نه دغو سيمو ته لاس رسې په برخه کې ستونزې لري. سر بيره پر دې چې

FSAC د ټول ټال ۱,۹ ميليونه د خوړو د خونديتوب له اوږدمهاله نشتون سره مخ وگړي چې د دريو بشري عواملو له اړخه اغيزمن شوي (جگړه، طبيعي پيښې او د پولې تيريدنې په کچه کډوالي) له ډلې څخه به ۱,۶۵ ميليونه وگړي (۸۳۹,۶۲۹ نارينه او ۸۰۶,۶۴۵ ښځينه گټه پورته کونکي) خپله موخه وگرځوي. د خواړو خونديتوب اړتياوې د هيواد په کچه پراخې دي د FSAC همکاران به ژوند ژغورونکې مرستي د ټولو ۳۴ ولايتونو د اړتياوو پر بنسټ چمتو کړي. هغه کورنۍ چې ښځينه مشران لري د نارينه مشرانو لرونکو کورنيو په پرتله ۶۷ سلنه ډير د خوړو د خونديتوب له نشتون سره مخ دي، چې ددی په پام کې نيولو سره ميرمنو او نجونو ته د غبرگون په پلان کې لومړيتوب ورکړل شوی دی. د خواړو خونديتوب ډير غبرگون به په مشرقي، شمالي او سويلي سيمو تمرکز وکړي. هغه ولايتونو ته چې د بې ځايه شويو او بيرته ستندونکو شمير پکې زيات دی او هغه لایتونه چې د طبيعي پيښو پيښيدنه په کې لوړه ده لکه سيلابونه او وبا ناروغۍ ته لمر يتوب ورکړل شوی، لکه چې په SFSA کې بادغيس او غور ولايتونه د لوړې کچې د خوړو ناخوندي ولايتونه په گوته شويدي. نوری اغيزمنی شوی ډلې چې موخه گرځول شوي دي (چې د کلسټر په موخو کې به بيا ښکاره شي کوم چې د FSAC په ويب پاڼه کې وړاندې شوي) په لاندې ډول دي: FSAC لومړې موخه: ۱,۶۴۶,۲۱۴ نارينه، ښځينه او ماشومان به خوړو ژوند ژغورونکې مرستي ته لاسرسی ولري. دغه شمير کې ۱۲۹,۶۰۰ بې اسناده او ۱۴۴,۰۰۰ اسناد لرونکې بيرته راستنيدونکې له پاکستان او ايران څخه برخه لري؛ ۳۰۹,۸۲۵ په جگړه کې ځپل شوي IDPs؛ ۸۰۱,۹۹۱؛ جگړه کې ځپل شوي وگړي کوم چې په خپل اصلي ټاټوبې کې ژوند کوي؛ ۱۳۱,۵۶۵ په طبيعي پيښو کې اغيزمن شوي وگړي؛ ۹۲,۲۳۲ د حاصلاتو آفتونو په ترس کې اغيزمن شوي کروندگر؛ او ۱۴۰۰۰

په پلان کې د اړو وگړو د حالت، عمر او جنس په اړه جزئيات

د جنسيت او عمر له مخې	د حالت له مخې						
	پاکستاني کډوال	د کوربه ټولنو غړي	راستنيدونکي کډوال	بې اسناده: راستنيدونکي	د پيښو څخه اغيزمن	د طبيعي پيښو اغيزمن	جگړه کې ځپل شوي
نارينه سلنه ښځينه سلنه ماشومان سلنه*	۷۰٪	-	۰,۱ ميليونه	۰,۲ ميليونه	۰,۲ ميليونه	۰,۹ ميليونه	۰,۴ ميليونه
۲۲ ۲۲ ۵۶٪	۳۷٪	-	۰,۱ ميليونه	۰,۱ ميليونه	۰,۲ ميليونه	۰,۸ ميليونه	۰,۳ ميليونه
ماشومان (له اتلسو کلونو کم)، لويان (۱۸-۵۹ کلونو)، مشران (له ۵۹ کلونو لور)	۵,۴ ميليونه			۸۵,۲ ميليونه			

اړيکې
عبدالمجيد
د کلسټرونو همغږي کونکی
abdul.majid@fao.org

هيريک کينيفيک
د کلسټرونو همغږي کونکی
(co-lead)
eric.kenefick@wfp.org

سیستم باندې فشار کم کړي او د شتمنیو د کمښت او کډوالۍ مخه ونیسي کوم چې د دایمې خوړو ناخوندیتوب او ښاري فقر سره منځته راځي. پاکستانې کډوال به د ژوند ژغورونکو مرستو تر لاسه کولو ته دوام ورکړي. WFP او UNHCR په دغو ورستیو کې د تفصیلي اړتیاوو ارزونه تر سره کړي ده، تر څو مناسب او د منلو وړ معیشتي پروگرامونه پر لاره واچوي او د اوږدمهاله گران/قیمته خواړو د ویش فشار لږ کړي. د وچې هوا موسم څخه ژر وروسته چې له اپریل څخه پیلیږي، یوازې په بې څاری توگه اغیزمنی شوی کورنې به خواړه تر لاسه کړي هغه کورنې چې لا پاتې دي، هغه چې ځواکمن ځان لري، د خواړو د خونديتوب پایښت لپاره د معیشت فعالیتونو کې به ښکېل وي.

FSAC به د تشو یا خلاوو پیژندلو ته د ربع پر بنسټ دوام ورکړي، غبرگون څارنې او سر له وخته تاسیس شوي سیستم (د مخه خبر داری وړ کونکی سیستم) په مرسته. FSAC به له همکارانو سره، بسپنه وړ کونکو او ICCT سره ډیر نژدې کار وکړي تر څو په غبرگون کې تشې یا خلاوې را کمې کړي. گډه ارزونه د HEAT له لارې او د گډ غبرگون لپاره پیسې به ستونزمنو سیمو ته چمتو شي تر څو له ورته والې څخه مخه ونیسي او د غبرگون اغیز لوړې کچې ته ورسوي. FSAC، تغذیه او WASH کلسټرونه به هم ډیر نژدې سره پر IPC ارزونې کار وکړي، تر څو د گډ غبرگون لپاره لومړیتوب لرونکې برخې وپېژني. پر وخت اړتیاوو ارزونه، دسهامې راپور او محاوره یی د مخه خبر داری سیستم به په اغیز لرونکي گډ بشري غبرگون په برخه کې مرسته وکړي. FSAC کولی شي چې د ظرفیت جوړونې اړتیا معلومه کړي به ځانگړې ډول د ارزونې، څارنې او د خواړو خونديتوب او معیشت غبرگون په برخو کې، او خپل ظرفیت جوړونې نوښتونو ته به دوام ورکړي له دولتي او ځایي همکارانو سره یو ځای، تر څو د یو باکیفته غبرگون څخه چې د لږ تر لږه نړیوالو معیارونو سره سمون ولري. کلسټر به د گډو مسلو لکه عمر، جنډر، چاپیریال، معلولیت اړوند ځانگړي کړي، اغیزمنو وگړو ته د حساب وړ کونې رسول. ۵.۶ ملیونه وگړې د هیواد په کچه په ځانگړې توگه د جگړو او طبیعي پیښو اغیزمنو سیمو کې د خوراکي توکو ناخوندیتوب سره مخ دي. د بشري کار تر منځ ښکاره اړیکې جوړونه، وخت رغیدنه او پراختیا پیدا کول د دوامداره حل لارو په برخه کې هم اړینه ده. FSAC به د خپلو کاري اړیکو پیاوړي کولو ته نور هم له گڼو پراختیایي برخوالو سره دوام ورکړي، لکه ANDMA، MRRD، MAIL، نړیوال بانک او موسسې تر څو دخوړو او معیشت اړوند تشې یا خلاوې ډکې کړي، په ځانگړې ډول په هغو سیمو کې چیرې چې دوامداره دخوړو ناخوندیتوب روان دی یایی هم بیرنیزې پولې شاته پرېښي دي.

د لگښت پر تله

د گټه اخیستونکې لگښت همغه شان دی کوم چې په ۲۰۱۷ کال او-۲۰ امریکایي ډالر د خوړو مرستې په موخه هر گټه اخیستونکې لپاره او ۲۱ امریکایي ډالر د معیشت مرستې په موخه هر گټه اخیستونکې لپاره. د تیر کال په پرتله، یوازې توپیر د وگړو په شمیر کې دی کوم چې کلسټر یې د مرستې چمتو کولو په موخه پلان جوړونه کوي

د FSAC همکاران د ژوند ژغورنې او معیشت خونديتوب اړوند مرستو په ویش کې اړین دي، FSAC به د اړتیاوو رهبري کولو او دغبرگون لومړیتوب جوړونې په برخه کې د یو منظم پلان چې د اړتیاو د تحلیل او ارزونې پر بنسټ وې نور هم دوام ورکړي.

FSAC غبرگون به په دوو ډیرو اړینو ژوند ژغورونکو لومړیتوبونو باندې توجه وکړي- دخوړو، او معیشت خونديتوب اړوند مرستې او ملاتړ. د خواړو اړوند مرستې به د مناسبو موډلونو له لارې چمتو شي (د نغدو پیسو واوچر، او یا هم په د توکیو او خوړو ویش) بازار او حالاتو ته په کتو سره. کلسټر به د خپلو همکارانو په مرسته بازار ارزونې ته نور هم دوام ورکړي، په ځانگړې ډول د بیوو او خوړو لاسرسې اړوند. د کلسټر د کړنلارې همغږې کول د خوړو د مرستې اړوند، د خوړو د یوې بستې لگښت د یوې ۷ کسيزې کورنې لپاره ۹۰ امریکایي ډالره یا هم ۶۰۰۰ افغانې د یوې میاشتي په موده کې ټاکل شوی د تر څو ۲۱۰۰ کیلو کالوري/یوکس/یوې ورځ لپاره تر پوښښ لاندې راولي.

د خوړو د بستې د مواد او اندازه د لویو او وړو تغذیې غوښتنې پر بنسټ ټاکل شوي دي، که څه هم داوسنې بازار بیه په بازار کې د هیواد په مختلفو ځایونو کې مختلفه ده. له دوو څخه تر دریو میاشتو خواړو مرسته به ټولو اغیزمن شویو ډلو ته د اړتیاوو پر بنسټ چمتو شي.

د کلسټر همکاران به د معیشت خونديتوب ته دوام ورکړي، البته د ډیر اغیزمن شویو وگړو په ځانگړې ډول ښځینه مشري لرونکې کورنېو سره په هغو سیمو کې چې هلته مونږ د غبرگون ښکاره تشي/خلاوې لرو، او هغه ټولنې چې نه شي کولی چې له طبیعي پیښو سره مخ شي او د ولږې پر وړاندې جگړه وکړي، هغه سیمې چیرته چې ناوړه تغذیه او د وگړو معیشت سیستم ته گونښتونه شتون لري مرستو ته دوام ورکړي.

ددغه موضوعاتو په برخو کې د وړو پیښو له کبله اغیزمن شوي کروندگرو ته ملاتړ، د حاصلاتو لپاره پر وخت د تخمونو ویش (لکه؛ غنم، جوار، حبوبات او سبزي) هم شامل دی. د مالداري ملاتړ به پوازي د مالداري د خونديتوب په برخه توجه کوي، چې دا هر څه به د څارویو واکسین او درملنه د ناروغیو د رامنځته کیدو له امله اړ او همدا رنگه د تغذیې ملاتړ شامل وی.

د ښځو د برخې اخیستنې په تایید سره د چرگانو ساتنې او مالداري په برخه کې، د غبرگون غټه برخه به د ښځو گټه اخیستونکو پر خوا سوق شي. د FSAC همکاران هم په ټیټه کچه د مرغانو ساتنې فعالیتونو پلان جوړونه کوي تر څو لاسرسی ته وده او د ناوړه تغذیې مخه ونیسي. WFP، UNHCR او د دوی همکاران به د مهارتونو لوړولو پروگرامونه او د مرستو ویش چمتو کړي، تر څو دعاید رامنځته کولو فعالیتونو ته لاره بربره کړي، په ځانگړې ډول افغان راستنیدونکي او پاکستانی کډوال. د FSAC لومړیتوب دا دی چې ټولو اغیزمن شویو ډلو ته پر وخت خوړو اړوند مرستې چمتو کړي، په ځانگړې ډول په ژمې او د ولږې لوړې کچې په موسم کې، د جگړه کې اغیزمنو او بې اسناده راستنیدونکو ته به لومړیتوب ورکړل شي. FSAC به د اغیزمنیدو شرایط چې د کلسټر او ICCT د کچې د تړون پر بنسټ مرستو چمتو کولو ته دوام ورکړي، نو ځکه ښځې او معلولیت مشري لرونکي کورنې او هغه کورنې چې تر لاس لاندې والي تناسب په کې لوړ وي لومړیتوب به تر لاسه کړي. په جگړه او طبیعي پیښو کې اغیزمن شوي سیمې او ځایي وگړي به په نښه شي تر څو د خوړو او معیشت

روغتيا

ترضيضاتو د لومړنۍ مرستې مرکزونه شامل وي ترڅو ولايتي/سيميز روغتونونه ځواکمن شي. ، چې او د تخصصي او ترضيضونو د مراقبت خدمتونو د فزيوتراپي، هډوکو او مصنوعي غړو د خدمتونو او رواني ملاتړ اسانتياوې وړاندې کړای شي. د روغتيا کلسټر همکاران کونښن کوی چې هغه تشې/خلاوې چې د نورو بشري همکارانو څخه پاتې شوي وي، په د ځانگړي ډول د بيا رغونې، فزيوتراپي او هډوکو او مصنوعي غړو پاملرنې په برخه کې ، له منځه یوسي.

دويم لومړيتوب به د جگړې ، طبعي پېښو او په ستونزمنو ولسواليو کې د وگړو د خوځښت له امله ، د اغيزمنو لپاره د ژوند ژغورلو لومړنيو روغتيايي پاملرنې خدماتو چمتو کول وي، چې د ميندو او نوی زيږيدلو روغتيا به پاملرنه وکړي.

کلسټر هغه وروسته پاته سيمې نقشه کړې چې د شخړو او د داخلي بيخايه شويو، راستنيدونکو، کېدوالو په گډون د وگړو د خوځښت له امله اغيزمنې شوې دي، ، دغه ولسوالۍ په لوړه کچه د ميندو او د ۵ کلونو څخه د کم عمر ماشومانو د مړينې شاهدې دي . کلسټر ژمن ده چې هغو سيمو ته چې وگړې يې روغتيايي چوپړتياوو ته محدود يا هم هيڅ لاس رسې نه لري، رسيدنه وکړي. دغه کار به د موجوده روغتيايي جوړښتونو، د اړتيا په صورت کې د گرځنده روغتيايي ډلو په ملاتړ کولو او په نورو بنسټيزه سرته ورسېږي، ځانگړي پاملرنه به د ښځينه روغتيايي کارکونکو په روزنه او ښکېلتيا باندې وې ترڅو ، د زيږون ، ميندو، نوې پيدا شوی ماشومانو او کړاخو (ماشومانو)

د روغتيا کلسټر موخه داده چې د په نېشه شويو وگړو روغتيايي بېړنۍ اړتياوې له منځه یوسي: (۱) د پروما يا ترضيضاتو د روحي ضربې مرکزونو ته لاس رسې ، د شوک په ترس کې د اغيزمن شويو وگړو سره روانی او ټولنيزی مرستی او بيا روغونه يې ؛ (۲) د زيږون د روغتيا په گډون ژوند ژغورونکو او بېړنيو روغتيايي اسانتياوو ته لاسرسی (۳) ناورينو او آفتونو له امله اغيزمنو وگړو د ژوند ژغورنې بېړنۍ مرستې برابرول ؛ او (۴) د ادارو او افرادو په سطح ظرفيت جوړول، تر څو د جگړې له کبله اغيزمن شوي سيمو کې دروغتيا اړوند تاوتريخوالی له منځه یوسي.

د کلسټر لومړيتوب به هغو وگړو ته د پروما يا ترضيضاتو مرکزونو چمتو کول وي چې په جگړه ځپلو سيمو کې ژوند کوي چيرته چې روغتيايي چوپړتياوو ته محدود يا هم هيڅ لاسرسی نه وي . په جگړه ځپلو سيمو کې په ۸۰ داسي ولسواليو کې د پروما يا ترضيضاتو مرکزونه شتون نه لري ، د روغتيايي کلسټر همکاران به دغو لمرنويو روغتيايي اړتياوو ته د پروما سنټرونو د ايجادولو له لارې غبرگون وښيي ، لکه جراحي، بيا رغونه او فزيوتراپي، هډوکو او مصنوعي غړو د خدمتونو او روانې مرستو لومړنۍ چوپړتياوې. دغه فعاليتونه به د اوسنيو روغتيايي ادارو د ملاتړ، د نويو تاسيساتو جوړولو، د ټولني د نوښتونو يا د اړتيا په وخت کې د گرځنده روغتيايي ټيمونو گمارنې لاره لارې پلې کيږي . ټوله پاملرنه به د ترضيضاتو د مراقبت د ټولو کچوپه پياوړتيا متمرکز وي چې په هغه کې به ساحوي ترياژ، لومړنۍ روغتيايي مرستې، د ټولنو د رضاکارانو د رجعت ورکونې او د

د ۲۰۱۸ کال لپاره غوښتل شوي مرسته

۱,۶ ميليونه

هدف شوې وگړي

۱,۶ ميليونه

غوښتنې (امريکايي ډالر)

۴۲ ميليونه

گټه اخيستونکي وگړي (امريکايي ډالر)

۲۰۱۷: ۸,۴
۲۰۱۸: ۲۶,۳

په پلان کې د اړو وگړو د حالت، عمر او جنس په اړه جزئيات

د جنسيت او عمر له مخې	د حالت له مخې							
نارینه سلنه ښځينه سلنه ماشومان سلنه*	پاکستاني کېدوال	د کوربه ټولنو غړي	راستنيدونکي کېدوال	بي اسناده: راستنيدونکي	د پېښو څخه اغيزمن	د طبيعي پېښو اغيزمن	جگړه کې ځپل شوي	
۲۳ ۲۳ ۵۴%	۵۰ زره	-	۸۰ زره	۷۰ زره	-	۱,۳ ميليونه	۰,۳ ميليونه	د ۲۰۱۸ کال لپاره اړينه مرسته
۲۲ ۲۲ ۵۶%	۵۰ زره	-	۸۰ زره	۷۰ زره	-	۱,۳ ميليونه	۰,۳ ميليونه	په نېشه شوي خلک
ماشومان (له اتلسو کلونو کم)، لويان (۱۸-۵۹ کلونو)، مشران (له ۵۹ کلونو لور)	۱,۰ ميليونه			۴,۶ ميليونه				مالي غوښتنې

اړيکې

د يوید لای

د کلسټرونو همغږي کونکی

altaf@who.int

د اړينو روغتيايي چوپړتياوو چمتو کولو په موخه په نښه کړل شي. د ټاکل شوي پلان موخه داده چې موجوده روغتيايي خدمتونه پياوړي کړي ځکه چې هغو سيمو د داخلي بې ځايه شوي او راستنيدونکي ژوند کوي هلته روغتيايي سيستم نشي کولی د دوی اضافي بار ته ځواب ويلو وړتيا نه لري .. د روغتيا کلسټر به د عامی روغتيا وزارت او ولايتي روغتيا رياستونو د شته ملي اداراتو د ظرفيت چوپړونې له لارې ملاتړ کولو او بشپړولو ته لا دوام ورکړي تر څو. دوی دا وړتيا پيدا کړي چې د روغتيا بېرني حالات کابو او له وخته خطر ونه په اړه خبراوی، کشف او د متميلو ساري ناروغې غبرگون سيستم پياوړي کړی شي.

د روغتيا کلسټر به په ټولو حالاتو کې بين السکتوري کړنلارې څخه ملاتړ وکړي او له نورو سکتورونو سره همغږي کول به خپله موخه وگرځوي. د بېرنيز حالت نازک طبيعت په پيژندلو سره، د روغتيا کلسټر به روغتيايي بېرنيز حالاتو ته غبرگون ښکاره کړي او پيژندل شوې تشې/خلاوې به د دوريزې څارنې له لارې، او همدا رنگه د ناڅاپي غبرگون اړوند ميکانيزمونو له لارې د يو پر وخت او حساب وړکونکي کړنلارې په کارولو سره ډکې کړي.

د لگښت پرتله

په ۲۰۱۷ کال کې، کله چې ICRC خپلې خدمات راکم کړل، نو د روغتيا کلسټر دا پلان لري چې د بيارغونې له لارې تشې/خلاوې ډکې يا هم له منځه يوسي. د کلسټر همکاران به هم گرځنده روغتيايي چوپړتياوې هغو وگړو ته چې د روغتيايي امکاناتو جبري پريښودلو په ترڅ کې اغيزمن شوي چمتو کړي. په ۲۰۱۸ کال کې، د هر گټه اخيستونکي په سر لگښت ۲۶،۲۵ امريکايي ډالر اټکل شوی دی، چه په ۲۰۱۷ کال ۸،۴۱ امريکايي ډالر څخه پورته تللی دی. د لگښت زياتوالی په بنسټيزه توگه د گټه اخيستونکو ټول ټال شمير په مختلفو لارو محاسبه کول/شميرلو له لارې منځته راځي. په ۲۰۱۷ کال کې په نښه شوي وگړې د اغيز له اړخه پوښول شويو سيمو کې يې ژوند کاوه سربيره په دې چې په ۲۰۱۸ کال کې په نښه شوی شميره روغتيايي چوپړتياوو ته اړينو وگړو شمير دی.

(RMNCAH) ته اړين روغتيايي اسانتاوې برابرې کړي او همدا رنگه د جنسيت پر بنسټ تاوتریخوالی د پېښو مدیریت (درملنې) لپاره د نښينه کار کونکو گمارل شامل دي. د کلسټر خپل منځې کونښونونه به هم په لاره واچول شي، لکه د ټولني خبرتيا او له اوبه او روغتيا پالنه WASH او دتغذيي کلسټرونو سره د ناروغيو د خپریدو د مخنيوي او د تر ټولو سخت اغيزمن شويو ټولنو په منځ کې د ناروغتيا او مړينې د راکمولو په برخه کې همغږي رامنځته شي.

د روغتيا کلسټر به په وروسته پاته، د طبعي پېښو له خطر سره مخ او جنگ ځپلې سيمو کې، د طبي درملتون د کڅوړو او کافي درملو د ځای پرځای کولو سره د بېرني-چمتوالی، غبرگون او همغږي له لارې بېرنيو حالاتو او د ناروغيوخپريدو ته غبرگون وښيي. او پدې توگه به د روغتيا عامه پېښو ته چې په سيمئيزه کچه د بېرني غبرگون د وړتيا څخه لوړ وي، لاس رسې شونی کړي. په جنگ ځپلې سيمو کې د هغو لنډه مهاله او اړد مهاله بندو او ويجاړ شوی روغتيايي اسانتاوو موضوع هم د روغتيايي پاملرنې په غبرگون کې شامله ده. د روغتيا کلسټر به له اړوند همکارانو سره روغتيا ته د لاس رسې اړوند تاوتریخوالي په له منځه وړلو کې په هره کچه له حکومتي او نورو موسسو سره په شريکه کارونه تر سره کړي.

روغتيايي همکاران به د جگړو، طبعي پېښو او بې ځايه کيدنې له امله ډير اغيزمن وگړي په نښه کړي. خلکو په غوراوی به د روغتيا اړتياوو د شدت د تحليل له لارې ټاکل کيږي د هغو وگړو ټول ټال شميره ۱.۵ ميليونه ده چې روغتيايي اسانتياووچوپړتياوو ته محدوده يا هم هيڅ لاسرسی نه لري. په جغرافيو موقعتونو کې د خدماتو رسولو اړتيا لوړ او ډيره لوړه پيژندل شوې ده. د هيواد په سويل، سويل ختيځ او شمال ختيځ سيمي د لمړيتوب لرونکو په توگه پيژندل شوي دي. هغه ولايتونه چې د اړتياوو کچه په کې لوړه ده: لکه بادغيس، هرات، کندهار، کندز، ننگرهار، ارزگان او زابل ولايتونه دي. د ۱.۵ ميليونه اړو خلکو له ډلې څخه، ۱۵۰،۰۰۰ وگړي به ژوند ژغورونکي د تروما (روحي ضربه) روغتيايي چوپړتياوو ته اړتيا ولري. ۳۰ سلنه ميرمنې او ۱۵ سلنه ماشومان به د ترضيضاتو درملنې چوپړتيا ته اړتيا لري به ميرمنې وې او ۱۵ سلنه به ماشومان او کوچنيان وي. د دغو وگړو ډيری به په پای کې معلوليت لرنې اړوند پام ساتنې ته اړتيا پيدا کړي کوم چې په ډيري جگړه ځپلو سيمو کې شتون نه لري او يا هم لاس رسې وړ نه نه شي کيدای. د اسې اټکل شوی دی چې ددې کچه به ۴۵ سلنه لوړه وې.

۱۵۰،۰۰۰ له پاکستان او ايران څخه بيرته ستنيدونکي به روغتيايي چوپړتيا ته بېرني اړتيا ولري. په دی کی به ۸۰۰۰ هغه ميرمنې چې له زوکړې مخکې، دزوکړې په موده او له زوکړې وروسته چوپړتيا ته اړتيا لري گډون والې وي. د نا تشخص شويو خپريدونکو د ناروغيو کتنه او درملنه به د بيرته ستنيدونکو لپاره د لومړيتوب پر بنسټ چمتو شي. د خوست او پکتیکا کډوال (۵۵،۰۰۰ وگړي) به

تغذيه

د ۲۰۱۸ کال لپاره غوښتل شوي مرسته

۱,۱ ميليونه

هدف شوې وگړي

۰,۷ ميليونه

غوښتنې (امريکايي ډالر)

۵۶ ميليونه

گټه اخيستونکي وگړي (امريکايي ډالر)

۲۰۱۷: ۱۰۱
۲۰۱۸: ۸۲

شويو پيښو له امله، موخه گرځول کيږي. پاتي ۱۰ ولايتونه، سربيره په دې چې د HRP برخه نه ده، بيا هم د تغذیې اړوند فعاليتونو سره چې د پراختيايي همکارانو له خوا تر سره کيږي وپوښول شي.

د تغذیې کلسټر به ۶۷۴،۷۵۵ تر ټولو ډير اغيزمن شوی له پنځو کلونو کم عمر لرونکي ماشومان، اميدوارې ښځې او همدارنگه د راستنيدونکو په منځ کې شيدې وړ کونکې ښځې هم خپله موخه وگرځوي، او همدارنگه IDPs او کوربه خلک. په دغه کې ۲۰۹۰۰۰ ماشومان چې د SAM کټگوري کې راځي، ۲۳۹،۶۷۵ چې د MAM کټگوري کې راځي او ۱۳۷،۰۴۰ هغه ميرمنې چې جدي حادې خوارځواکي تغذیې لري گډون وال دي. سربيره پر دې، ۴۳،۱۵۱ ماشومان چې ۶-۵۹ مياشتو عمر لري د هغو خلکو له ډلې چې له نويو کر کيچونو له کبله اغيزمن شوي د وټامين A متمم تر لاسه کړي او جدي حادې خوارځواکي لپاره به وکتل شي. د بشپړ متمم خوارو پروگرام (BSFP) له مخې، تغذیې متمم به ۵۳،۳۵۹ ماشومان چې ۶-۶۹ مياشتو عمر لرونکي او اميدوارې او شيدې وړ کونکي ميرمنې PLW. ټول ټال د ۲۳-۰۰ مياشتو عمر لرونکو ماشومانو ۴۹،۲۴۸ ميندې چې د کر کيچونو ناڅاپي پرغل لاندی راغلي د نوي پيدا او لوی ماشومانو تغذيه، د مشوره وړ کولو چوپړ تيا لپاره موخه وگرځول شي.

د تغذیې کلسټر به د روغتيايي چوپړ تياوو د بنسټيزی کڅوړي BPHS پلې کونکو سره له نژدې کار وکړي څومره ه چې د امکان وړ وي، ټول فعاليتونه به د شته جوړښتونه له لارې ورسول شي. NiE غبرگون به د شته روغتيايي امکاناتو له لارې چمتو شي او د گرځنده روغتيايي ډلې او تغذیې ډلې چيرته چې

د تغذیې کلسټر دا موخه لري چې د مړينې او ناروغتيا/رنځ زياتوالي خطر کمولو په برخه کې مرسته وکړي تر هغو د اغيزمن شويو ډلو تغذيه يې موقوف ته وده ورکړي. له پنځو څخه کم عمره ماشومان او اميدوارې او شيدې وړ کونکي ښځې

چې جدي خوارځواکي څخه سرټکوی د غبرگون د پلان لومړنې موخې دي. سربيره پر دې، د راستنيدونکو، بياځايه شويو او کوربه ټولنو هغه اغيزمن ماشومان او PLW چې د خوارځواکي د مړينې له لور خطر سره مخ دي، هغوی د تغذیې د غبرگون په لومړيتوب کې وي. د تغذیې کلسټر موخې ۵۰ سلنه د بېر نيزی تغذیې مرکزونو پوښښ لاسته راوړل دي. دغه د سيميز سټنډرډ لږ پوښښ د (اېن اېي ايه) چوپړ تياوو لپاره په ډيری کليوالي نفوسو کې سره همغږي دي.

د ماشومانو پنځوس سلنه چې جدي حاده خوارځواکي (SAM) او منځني حاده خوارځواکي سره مخ دي، له پنځو څخه کم عمر لرونکي ماشومان به په ۲۰۱۸ کال کې موخه وگرځول شي. د (SAM) ۱۵ سلنه ماشومان به بستري درملنې په موخه په نښه کړی شي. سربيره په دې، ۵۰ سلنه ماشومان او PLW چې د ناڅاپي کر کيچونو په ترڅ کې اغيزمن شوي د بېر نيزی تغذیې غبرگون لپاره به موخه وگرځول شي. د دحادي خوارځواکي د درملنې چوپړ تيا، ۳۴ ولايتونه (بدخشان، بادغيس، دایکندي، غزني، غور، هلمند، جوزجان، کندهار، کاپيسا، خوست، کنړ، لغمان، ننگرهار، نيمروز، نورستان، پکتیکا، پکتيا، پنجشير، سمنگان، تخار، ارزگان، وردگ او زابل) چې د سختو ناوړه تغذیې کچې سره مخ دي او دزيانمنيدو عوامل يی لکه تازه بې ځای کيدنه د جگړې د زياتو

په پلان کې د اړو وگړو د حالت، عمر او جنس په اړه جزئيات

د جنسيت او عمر له مخې	د حالت له مخې					
	پاکستاني کډوال	د کوربه ټولنو غړي	راستنيدونکي کډوال	بې اسناده: راستنيدونکي	د پيښو څخه اغيزمن	د طبيعي پيښو اغيزمن
نارينه سلنه ښځينه سلنه ماشومان سلنه*	۲۰٪	-	۳۰٪	۳۰٪	۳۰٪	۱۰ ميليونه
۲۷۱ ۲۷۳٪	۲۰٪	-	۳۰٪	۳۰٪	۳۰٪	۷ ميليونه
۲۹۱ ۲۷۱٪	۲۰٪	-	۳۰٪	۳۰٪	۳۰٪	۷ ميليونه
* ماشومان (له اتلسو کلونو کم)، لويان (۱۸-۵۹ کلونو)، مشران (له ۵۹ کلونو لور)	۰,۶ ميليونه			۵۵,۱ ميليونه		

اړيکي

انټينی دوپامو

د کلسټرونو همغږي کونکی
adobamo@unicef.org

پيالی مستفی

د ملگرو ملتونو د ماشومان
صندوق

pmustaphi@unicef.org

په جدیت پیژندلو سره، په دې ورسټيو کې د (SUN) له نړيوال خوځښت نوبت سره يو ځای شوی دی. د SUN خوځښت په يو ځای کېدا سره دا تاييدوي چې حکومت په خپله ژمنه چه د خوارځواکۍ د SDG ۲ له منځه وړلو له لارې دريدلی دی.

د NiE غبرگون د تغذیې کلسټر له لارې همغږی کيږي او د حکومت او پراختیایي همکارانو د اوږدمهاله مخنیوي پر بنسټ کوشښونه بشپړ کړي. روان د مخنیوي پر گرامونو ته په کتو سره لکه د حفظ الصحې روغتیا ساتنې او تغذیې لپاره نوبت (IHSAN)، پر گرام، د ټولنې پر بنسټ تغذیې پروگرام هم او همدارنگه د مایکرو نیوتريټ متهم او اوبدنې پروگرام د دوه کلن ملي واکسين ورځې (NID) د سختې خوارځواکۍ د خطر مخه نیولو کې د اغیزمنونکو میرمنو او له پنځو څخه ټیټ عمر لرونکي ماشومانو په منځ کې مرسته کولی شي. د تغذیې کلسټر همکاران به د راجع اړیکې د مخنیوي کونکي او ژوند ژغورونکو چوپړتیاوو تر منځ د هغو ماشومانو میندې چې د سختې خوارځواکۍ خطر سره مخ کیدو په اړوند پیژندل شوي، د (MUAC) کتنې په اوږدو کې او هغه ماشومان چې سخت خوارځواکۍ پروگرام له درملنې راوځي، هغوی به هم د ټولنې پر بنسټ تغذیې مشوره ورکونې خدمات یا چوپړتیاوو ته راجع کيږي. سربیره پر دې، د تغذیې کلسټر په خپله ژمنه ولاړ دی چې له نورو تغذیې حساس کلسټرونو سره کار وکړي لکه (روغتیا، اوبه او روغتیا پالنه (WASH)، خوارو خونديتوب او داسې نور) تر څو گڼو برخه لرونکو ازموینو څخه او مدغم شوي پروگرامونه څخه ملاتړ وکړي.

د لگښت پر تله

په ۲۰۱۷ کال کې، د تغذیې کلسټر ۶۸ ملیونه امریکایي ډالرو غوښتنه وکړه د بېر نیزي تغذیې غبرگون لپاره چې د ۶۶۲،۰۰۰ وگړو لپاره وه. د هر گټه اخیستونکي د بېر نیزي تغذیې چوپړتیا لپاره ۱۰۱،۲ امریکایي ډالره وه د هر یو کس په سر. په ۲۰۱۸ کال کې د HRP سټراتیژۍ په برابر، ۶۷۴،۷۵۵ وگړي په نښه شوي دي چې مالي غوښتنه یې ۵۵،۷ ملیونه امریکایي ډالرو ته راښکته شويده چه د هر گټه اخیستونکي په سر لگښت ۸۲،۴ امریکایي ډالرو ته را کم شوی دی. دغه ۱۸،۲ سلنه کموالی د دوو عمده عواملو له اړخه رامنځته شوی: د منځنې حادی خوارځواکۍ (MAM) د توکو لگښت راکم شوی، دا هر څه د دې په ترڅ کې دي چې د کلسټر همکاران له نوي لږ لوړه بیه لرونکي ضمیمه خوارو توکو څخه کار اخلي، او د جدي حادی خوارځواکي (SAM) هم د یوې پریکړې په ترڅ کې کموالی موندلی چې په هغې کې په لږ شمیر لرونکو ولسوالیو پام وي (لوړ لومتریټوب) ولې لوړه سلنه شمیر وگړو ته رسیدنه وشي له (SAM) سره په هغو ولایتونو کې چیرته چې د جگړې شدت ډیر وي.

روغتیایي امکانات د لاس رسي وړ نه وي د اغیزمن شویو خلکو لپاره چمتو شی. کلیدي تغذیې فعالیتونو کې د سختو خوارځواکۍ لپار کتنه، مراجعه کونکي او تعقیب، د خوارځواکۍ درملنه، BSFP، د ویتامین- A متهم، نوي زیږیدلی او لوی ماشوم ته دخوړو ورکونې مشوره، د تغذیې ارزونه او څارنه تر څو په خپل وخت د کیفیت له امکان څخه ډاډ تر لاسه شي، او د ټولنې په کچه د تغذیې معلومات د پروگرام څارنې او پریکړه کولو په موخه معلومات گډون شامل دی. د ناڅاپه کړکېچونو یرغل لکه بې ځای کیدنه او ناڅاپې نفوسونو خوځښت، د پام کی نیول شویو چوپړتیاوو مخنیوی کوم چې د لویو تغذیو متهم لپاره بنسټ گڼل کيږي، په بېر نیز حالت کې د نوي زیږیدلی او لوی ماشوم خواره ورکونه (IYCF-E) او BSFP چمتو کيږي. هغه ماشومان او PLW چې له سختی خوارځواکۍ سره مخ دي تر ټولو نژدي د (IMAM) امکاناتو ته راجع کيږي چې د BPHS همکارانو لخوا پر مخ بوتل کيږي. تر کومه ځایه چې د ظرفیت او سرچینو شتون اجازه ورکوي، د گړځنده تغذیې تیمونه کوم چې له روغتیا سره مدغم شوي د مخنیوي او درملنی چوپړتیاوې کڅوړې به سختو رسیدنې سیمو ته چمتو کړي.

د تغذیې کلسټر همکاران به د حکومت او همکارانو د ظرفیت لوړولو په برخه کې کار تر سره کړي، تر څو غبرگون ښکاره کړي او د لارښوونو معیاري کولو کچه، په بېر نیز حالت کې تغذیې چوپړتیاوو اړوند با کیفیته پروگرام چمتو کړي، چې د گډ پلې کولو موډولنو د ظرفیت جوړونې په برخه کې سره سمون ولري. د تغذیې حالت په ټول افغانستان کې به د تغذیې څارنی میکانیزم له لاری و څارل شي. روانه څارنه او د نظارت/څارنې د معلوماتو ارزونه به د تغذیې وختنې خرابییدونکي حالات وپیژني. چیرته چې ژوري ارزونې ته اړتیا وي، د SMART تغذیې سروې گانې به په لارا واچول شي. د تغذیې کلسټر د ملې او ۵ ځایي همېری شبکو له لارې، او MoPH په مرستې سره، د تغذیې ملي اداره PND به د تغذیې غبرگون همغږی کړي. دوریزه څارنه او ارزونه د غبرگون د پرمختگ په موخه د پروگرام د پلې کولو راپور له لورې چې د MoPH او د PND له لارې لاسته راغلی وي تر سره شي.

په افغانستان کې، دایمې خوارځواکۍ او مایکرو نیوتريټ کمښت د ۵ کلو کم عمر ماشومانو په منځ کې خطرناک دی. د ۴۱ سلني شاوخوا کې د ۵ کلونو کم عمر ماشومان له ودې څخه پاتي دي، او ۱۵ سلنه داوسپنې کموالی څخه رنځ وړي یا هم د وینې کموالی سره مخ دي. یوازی ۴۳ سلنه ماشومانو ته په ځانگړې ډول د مور شیدې ورکول شوي. د نوي پیدا او لوی ماشوم په نامناسبه لاره خواره ورکولو رسم د ۲۳-۰۰ میاشتو عمر لرونکو ماشومانو په اړوند د خوارځواکۍ او مریڼې اصلي عامل دی. مایکرو نیوتريټ کموالی په لوړه کچه شتون لري (۴،۴ سلنه اوسپنې کموالی انیمیا- دویڼې کموالی) د بیا راوړنې عمر لرونکو میرمنو ډله کې. مورنۍ خوارځواکې په ځانگړې ډول له دوه نسلي دوره د خوارځواکۍ دنویو پیدا شوي ماشومانو لږ وزن درلودلو سبب گرځي چې په پایله کې یې دغه ماشوم په دوامداره توگه د رشد مخه نیولو او د نوموړي د پوهې ځواک پرمختگ خواریدو سره مرسته کوي. اوږد مهاله گڼ برخې لرونکي مخنیوي پروگرامونه د هر ډول خوارځواکۍ مخه نیولو لپاره اړین دي د اغیزمنو شویو ډلو تر منځ. د افغانستان حکومت، د خوارځواکۍ ستونزې

خونديتوب

د ۲۰۱۸ کال لپاره غوښتل شوي مرسته

۱,۵ ميليونه

هدف شوې وگړي

۱,۱ ميليونه

غوښتنې (امريکايي ډالر)

۶۷ ميليونه

گټه اخيستونکي وگړي (امريکايي ډالر)

۲۰۱۷: ۳۸
۲۰۱۸: ۵۲

فعاليتونو پام وگرځول شي. APC له نورو کلسټرونو/ فعالينو سره د غبرگون په برخه کې مرسته او کړي، په گڼو برخو ارزونې، غبرگونونو کې د برخه اخيستې له لارې، او د مدغم شوي خونديتوب له لارې (د خونديتوب پايلو تر لاسه کول د ناخونديتوب فعاليتونو له لارې)، په ځانگړې ډول په سخت رسيدنې سيمو کې. له ځايي موسسو سره همغږي يې ځايه شوي وگړو ته د رسيدو په موخه کېلې گڼل کېږي، چيري چې بشري مرسته ترل شوي ده. د ټولني بنسټ کړنلاره د وگړو د اړتياوو له منځه وړلو په برخه کې او د ټولنيزو اړيکو پياوړي کولو په برخه کې او همدارنگه سوليز گډ شتون په برخه کې مرکزي ټکي گڼل کېږي.

APC له يوناما سره او نورو فعالينو سره کلکې اړيکې لري، د ملکيانو د خونديتوب اړوند موضوعاتو (PoC) په برخه کې؛ دا نه يوازې چې PoC اړوند گډې موکالت پوري تړل کيدی شي، بلکې همدارنگه د نوې خونديتوب پيښې څارنې سيستم بشپړونې په شته سيستمونو (لکه د يونما PoC څارنه، د ماین پاکي لپاره معلوماتي اداري سيستم [IMSMA])، څارنې او د راپور ورکونې ميکانيزم [MRM] او د جنډر پر بنسټ د تاوتریخوالي معلوماتي اداري سيستم [GBV IMS]، اړوند هم نښلولی شي، چې موخه يې د بشپړ ليد چمتو کول د افغانستان پر خوندي چاپير يال ده، په تاييدولو دې هغه سيستمونو چې له پخوا نه شتون لري. د خونديتوب د پيښو د څارنې سيستم (PIMS)، په جوړولو سره، چې د خونديتوب د ټولو فعالينو له لورې سند ته د ځواب په موخه کارول کېږي، او راپورته ځانگړي شوي پيښې د APC لپار لومړيتوب دی، لکه څنگه چې کلسټر د افغانستان لپاره د خونديتوب ارزونې په ترسره کولو پروسه کې د PIMS پر بنسټ هم بوخت دی، او همدارنگه د کلسټر توکي په منظم ډول د موکالت او معلوماتو لپاره خپروي. بله را ولاړيدونکي د خونديتوب انديښنه د پولې اړوند سيمو کې د ملکي تلفاتو راپور ورکونه او خونديتوب پياوړي کول دي. په ۲۰۱۷ کال کې، مړه شوي کډوال چې له ايران څخه بيرته ولېږدول شول له هغې ډلې څخه ۲۲ واړه او ۳۲۶

داسې وړاندوينه شوي ده چې د هغه په ترڅ کې د خونديتوب چاپير يال به په افغانستان کې د ۲۰۱۸ کال په اوږدو کې نازک پاتي شي. د افغانستان او نادولتي وسلوالو ډلو تر منځ دوامداره جگړه په ټول افغانستان کې په لوړه کچه د کورني بې ځای کيدنې او چاوديدونکو توکو په ترڅ کې رامنځته شوي ککړتيا سبب شي، چې د نفوسو د کنټرول ميکانيزم د ژوندي پاتي کيدلو په موخه محدود کړي. ملکي وگړي ډيری وخت په نښه شوي/ بې توپيره بریدونو په ترڅ کې چې د مسلح ځواکونو له خوا ترسره شوي موخه گرځول شوي.

په ورستيو کې بې ځايه شوي افغانان، د افغانستان خونديتوب کلسټر (APC) د خونديتوب انديښنو ته به ځواب ووايي چې لاملونه يې: د ماینونو شتون، PPIEDS او جگړې څخه چاوديدونکي پاتي شوي توکي (ERWs) چې بې ځايه شوي وگړي د اغيز لاندې راولي (د ماین پاکي له لارې)؛ GBV (سره له هغه پيښو چې زياته کچه يې راپور نه ده ورکړل شوی، ولې شتون لري)؛ کورنۍ جلا کيدنه، جبري کمارنه، مزدور ماشومان او وخته ودونه (د CPIE له لارې)؛ او د ملکي اسنادو د کموالي له اړخه (د تذکرې په گډون)، د شتمنيو له لاسه ورکول د جگړې په ترڅ کې، ناخوندي کاروبار او ټولنيزې شخړې د ځمکې او جايدادونو په سر (سر بيره د کور ځمکه او د ملکيت کاري ځواک [HLP-TF]).

همدارنگه کورنۍ بې ځايه کيدنه په برابر ډول افغانستان ته له پاکستان او ايران څخه بيرته ستندونکي سره رامنځته کېږي، APC دا موخه لري چې د کډوالو غبرگون پلان له همکارانو سره اړيکې ټينگي کړي. دا کار به ډاډ ورکړي چې غبرگون په افغانستان کې په يوه ټوليز ډول پلان شوی دی، تر څو ډاډ تر لاسه شي چې مساويانه ملاتړ د اغيزمنۍ پر بنسټ چمتو شي، البته د کوربه ټولنو اړتياوې په نظر کې نيولو سره.

د خونديتوب نيغ په نيغه کار، د خونديتوب څارنې، ارزونې، د سند پر بنسټ موکالت او د ټولني بنسټ خونديتوب ميکانيزمونه گډون د خونديتوب د

په پلان کې د اړو وگړو د حالت، عمر او جنس په اړه جزئيات

د جنسيت او عمر له مخې	د حالت له مخې					
	پاکستاني کډوال	د کوربه ټولنو غړي	راستندونکي کډوال	بي اسناده، راستندونکي	د پيښو څخه اغيزمن	د طبيعي پيښو اغيزمن
نارینه سلنه ښځينه سلنه ماشومان سلنه*	۱,۰ ميليونه	-	۱,۲ ميليونه	۱,۲ ميليونه	۳۰ زره	۱,۶ ميليونه
٪۶۱ ۲۰ ۱۹	۱,۰ ميليونه	-	۱,۲ ميليونه	۱,۲ ميليونه	۳۰ زره	۱,۳ ميليونه
٪۶۱ ۲۰ ۱۹	۱,۰ ميليونه	-	۱,۲ ميليونه	۱,۲ ميليونه	۳۰ زره	۱,۳ ميليونه
ماشومان (له اتلسو کلونو کم)، لويان (۱۸-۵۹ کلونو)، مشران (له ۵۹ کلونو لور)	۷,۱ ميليونه	-	۵۹,۴ ميليونه	۵۹,۴ ميليونه	۳۰ زره	۱,۳ ميليونه

اړيکې

استيفان گرمن

د کلسټرونو همغږي کونکی
ghermans@unhcr.org

کيدير شيمسو

د معلوماتو د تنظيمولو افسر
mohameke@unhcr.org

هيوادونو څخه ډيپورټ ياهم گرځول شوي دي. د ۹۰،۹۱۳ د پام وړ وگړي به د GBV ۲۰۱۸ غبرگون په موده کې په نښه کړل شي.

HLP-TF به حقوقي مرستې ته او د HLP لپاره مشوره ورکونې او حقوقي او ملکي اسنادو اړوند لومړيتوب ورکونې ته دوام ورکړي، دوامداره حل لارې موندنې د پيژندل شوې استوگنځايونو، معلومات او HLP حقونو پوهاوي پروگرامونه، د HLP حقونو روزنه د بې ځايه شوې وگړو لپاره او د HLP او LCD ظرفيت جوړونې مسئولينو ته هم حقوقي مرستې په موخه لومړيتوبونه ورکړي. د پام وړ وگړو ټول ټال شميره چې د HLP لاس وهنو لپاره په د ۲۰۱۸ کال لپاره په نښه شوي دي ۸۰،۴۰۰ وگړو ته رسېږي.

ماين پاکي به د ثبت لوړو تلفاتو کچه چې له ماینونو، ERW او PPIEDs سره تړاو لري په راکمولو ته پام واوروي. د ۲۰۱۷ کال له جنوري څخه تر سپتمبر پورې، يوناما UNMAS دغه شميره د اوسط په ډول ۱۸۱ قربانيان هره مياشت ثبت کړي دي چې ددغو آلتو په ترڅ کې رامنځته شوې، چې دغه شميره د ۲۰۱۲ کال څخه چې ۳۶ تلفات هره مياشت وه لوړه شوې ده، په لوړه کچه دا هر څه د بدلون او د اوسني جگړې شدت له کبله رامنځته شوې دي. له دغو شمېرو سره د مخامخ کيدلو په موخه، ماين پاکي اداره به د ماین/ERW خطر پوهنې په برخه کې ښکېله شي، پاکول او له سيمې ERW لري کولو، سر بيره به لومړيتوب ورکړل شوې د؛ د ماین/ERW اغيز؛ ځمکې پاکول، د ماین پاکي دهغمرې رياست سره د بياوړې همغمرې په ترڅ کې. دا ځکه چې لومړيتوبونه ته، منځنۍ بل نوم، پېښه، بې ځايه کيدنه او بيرته مدغم کيدنې معلوماتو ته د پاملرنې کولو په موخه ډاډ تر لاسه شي. سر بيره پر دې، د خوندیتوب له اصولو سره سم، د ماين پاکي فعاليتونو کې د حقونو خبرتيا د معلوليت لرونکو وگړو لپاره شامل دي، په گډون د هغو وگړو چې د ماین او ERW په چاودنه کې تېپې شوې دي، تر هغو ځانگړنو ته د ټولني پر بنسټ او اقتصادي کچو پر بنسټ وده ورکړي. د پام وړ وگړو ټول ټال شميره چې د ماين پاکي فعالينو لخوا په د ۲۰۱۸ کال لپاره په نښه شوې، شمير يې ۱۱ ميليون وگړو ته رسېږي.

د APC غبرگون اړوند فعاليتونه چې د لومړيتوب وړ کړول شوو ۱۱ ميليون کورني بې ځايه شوي IDPs، په جگړه ځپل شوې ناپې ځايه شوې وگړي، کوربه ټولني او نور د پام وړ وگړي چې خوندیتوب ته اړتيا لري او د خوندیتوب خطرونو سره مخ دي په حل لاره کې مرسته وکړي.

د لگښت پر تله

په ۲۰۱۷ کال HRP کې د پام وړ هر وگړي لگښت ۳۸،۰۷ امريکايي ډالر وه. په دغه کې نغدې مرسته د بيرته ستنيدونکو هغه چې د MPC په څېر کې کې وويل شول وگړي شامل نه و، چه د کډوالو او غبرگون څېر کې کې به جلا توگه سره وړاندې شوې دي. په ۲۰۱۸ کال کې، APC دا غوښتنه وکړه چې هغه نغدې مرسته چه د ثبت شويو کډوال بيرته ستنيدونکو لپاره د MPC له څېر کې څخه دې د خوندیتوب کلسټر ته ولېږدول شي. سر بيره په دې، ۱۰ ميليونه امريکايي ډالرو د راتگ څخه وروسته مرستې په بڼه د بې اسناده بيرته ستنيدونکو لپاره هم د APC په بوديجه کې وه. چې دا د نفر په سره لگښت د ۲۰۱۸ کال لپاره ۵۲،۳۲ امريکايي ډالر ته لوړوي؛ د نغدې مرستې پرته، د پام وړ کس په سر لگښت د خوندیتوب فعاليتونو لپاره په ۲۰۱۸ کال کې به ۲۳،۲۳ امريکايي ډالر وي، کوم چې د ۲۰۱۷ کال بشري غبرگون پلان په پر تله ۱۴،۸۴ امريکايي ډالر لږ دی.

ځوانان ول، لکه څنگه د APC موسسو غړو لخوا څارل شوي و. د ۵۰۰۰ نا بدرگه شوي کډوالو ماشومانو ډيرې برخه په ۲۰۱۷ کال کې ټيپي شوي دي. د PIMS په جوړلو سره، يو بل کلسټر اړوند لومړيتوب د PoC په برخه کې د خوندیتوب پيښو تعقيبول دي او په گډ موکالت کې د معلوماتو مدغم کول دي. د APC دا اراده لري چې د نور خوندیتوب موضوعاتو باندې د کار کولو په موخه فو کس/تمرکز وکړي، د خوندیتوب مناسب چاپيريال رامنځته کولو په موخه په افغانستان کې د پام وړ وگړو ته ملاتړ وکړي. په دې کې، دوامداره حل لاره د پام وړ وگړو ته د بې ځای کيدنې اوږدمهاله دوره کې (له چارواکو سره په مرسته د DiREC، HLP-TF، دوامداره حل لارې کارې ډله او د لومړنۍ روغتيا موندنې فعالينو له لارې) او د کسانو قاچاق (په کرکيچ کې د قاچاق کاري ډله، چې د کډوالو نړيواله ادارې له لورې په مخ بيول کيږي، د افغانستان حکومت د لوړپوړي Tip کمیټې سره په مرسته).

د APC به د خوندیتوب د پيښو څارنې او خطر څارنې ته کوم چې د پام وړ وگړي اغيزمن کوي نور هم دوام ورکړي، او همدا رنگه د مرستې فعاليتونو ته به دوام ورکړي. ځانگړي څارنه، چې د يوناما UNAMA او MRM همکارانو لخوا د ملکي وگړو اړوند تلفاتو په موخه په لاره اچول شوې وه، ملکي جوړښتونو ويجاړتوب او داسې نور PoC اړوند موضوعات به دوام پيدا کړي، او همدا رنگه د جگړې له کبله بې ځايه کيدنې څارنه او د پولې په کچه دوگړو تيريدنې خوځښتونه هم دوام پيدا کړي. د ښکيلتيا د پام وړ برخه هغه مرسته ده چې له پاکستان او ايران څخه بيرته ستنيدونکو ته چمتو شوی ده. د دغه کټوگورۍ د پام وړ وگړي به کوربه هيوادونو کې د لسيزو په موده اوسيدلې دي، او بشري مرستې ته راتگ پر مهال اړتيا لري، لکه هغه يو شمير وگړي له ټولنو سره اړيکې په خپل اصلي ټاټوبې کې او په نورو حالاتو کې له لاسه ورکړي دي، هغوی د جگړې له کبله بې ځايه شوي. کومه بشري مرسته چې تر لاسه شوي ده، د خوندیتوب پايولو په برخه کې، د بيرته ستنيدونکو په اړه د منفي معرفي کولو ميکانيزمونو د بيا يوځای کيدو او کمولو ملاتړ کولو به موخه جوړه شوې ده.

ماشومانو خوندیتوب اړوند فعاليتونه هم د APC لپاره د لومړيتوب برخه ده، چې د CPIE فرعي کلسټر لخوا پر مخ بول کيږي. ښکيلتيا به د پيژندنې او کورنۍ موندنې او د نا بدرگه وړو او جلا شوي ماشومانو يو ځای کولو برخو په گډون جوړه شي، د قضيو اداره او مراجع کونکي، ماشومانو گمانې پر وړاندې وکالت او غبرگون، ټيپي شويو ماشومانو لپاره ملاتړ، د ټولنيز رواني ملاتړ ویش د اغيزمن شويو ماشومانو لپاره او پوهاوي رامنځته کول او د ماشومانو خوندیتوب خطر باندې بريالي کيدل - د ۱۰۵،۷۰۹ اړ ماشومان او د پام وړ نور کسان په ۲۰۱۸ کال کې په نښه کول. پياوړې قضیې ادارې، سيسټم، دمراجعی له لارې او معياري عملياتي کړنلارې (SOPs) د نا بدرگه او جلا شويو ماشومانو لپاره هم لومړيتوبونه گڼل کيږي. سر بيره پر دې، ماشومان د ملکي وگړو تلفاتو حيرانونکي ۸۰ سلنه جوړوي چې د ERW له کبله رامنځته شوي دي - چې دغه وروسته د ډگر په کچه ښکيلتيا څخه د ماشومانو د تلفاتو اصلي علت گڼل کيږي.

د GBV د ښکيلتيا د نظر لاندې، چې د GBV فرعي کلسټر له لورې پر مخ بول کيږي، د فعاليتونو لومړيتوب جوړونه کې له ټولنو سره ژور و اړېکو باندې فو کس کول په نظر کې نيول کيږي، د GBV غبرگون چوپړتياوو په سر کې. د اوسني غبرگون پلان د پلي کيدو په موده کې، د GBV فعالين به ټولنيز حساسيت جوړونې ته د GBV موضوعاتو اړوند هم لومړيتوب ورکړي د ټولنيزو خبرو اترو له لارې GBV د خوندیتوب لپاره، د ژوندې پاتې شوې کس گڼو برخو ملاتړ په ویش سره د جنسيت پر بنسټ تاوتريخوالي GBV ژوندې پاتې شويو وگړو لپاره (له نورو کلسټرونو په مرسته)، د هيواد په کچه د GBV ارزونې تر سره کولو سره او د روغتيايي کار کونکو ظرفيت جوړونه د GBV پيښو پر وړاندې د غبرگون په موخه هم لومړيتوب ورکړي. د پولې تيريدنې په کچه پياوړی غبرگون به د GBV هغه مخ په زياتيدو پيښو شمير چې د مجر دو ميرمنو اړوند راپور ورکوي د منځه وړلو حل لارې وسنجوي، هغه هلکان او نجونې چې بنديانې او له گاونډيو

اوبه پاکوالی او روغتیا پالنه

د ۲۰۱۸ کال لپاره غوښتل شوي مرسته

۱,۱ میلیونه

هدف شوې وگړي

۰,۸ میلیونه

غوښتنې (امريکايي ډالر)

۲۴ میلیونه

گټه اخيستونکي وگړي (امريکايي ډالر)

۲۰۱۷: ۳۱
۲۰۱۸: ۳۴

پر بنسټ همغږۍ له لارې تر سره کيدای شي. د ماشومانو او ميرمنو دوستانه WASH چوپړتياوې به د صفر ټکې کې وساتل شي او همدا رنگه د تورخم، سپن بولدک او نيمروز پولو ټرانزيټ مرکزونو کې. اغيزمن شوی بيرته ستندونکي د کورنۍ حفظ الصحې کڅوړو او حفظ الصحې چلند اړوند معلوماتو ورکولو سره ملاتړ شي.

خوندیتوب به د WASH بېرنيو لاس وهنو کې منځته راشي تر څو ډاډ تر لاسه شي چې نجونې، هلکان، ميرمنې، نارينه او معلوليت لرونکي وگړي چوپړتياوو ته برابر لاس رسې لري. ځانگړې پاملرنه به ښځينه مشري لرونکي کورنه او هغه اميدوارې ميرمنې لرونکي کورونو د روغتيا اړوند/بهداشتي او حفظ الصحې وسيلو ته لاس رسې پيدا کولو په موخه ورکړل شي. ميرمنو او نجونو سره به د اوبو مرکزونو، تشنابونو او بېرنيو حمامونو د پيژندلو په برخه کې مشوره وشي، تر څو د دوی خلوت، عزت او خوندیتوب انديښنې به پام کې ونيول شي. د کلسټر همکاران به و هڅول شي چې لوړو اړتيا لرونکو سيمو ته ځان ورسوي د ستونزمنې رسيدنې سيمو ته. دا کار به د ځايي همکارانو د ظرفيت لوړونې له لارې بېرني چمتوالي او غبرگون اړوند تر لاسه شي، د توکو چمتوالي همغږي په ټولو لوړ خطر سره مخ ولايتونو کې، د WASH کلسټر سمبال شوی توکو ذخيرې به په دوامداره توگه وساتل شي همکاران به پر شا يا اوږو بار برخه کې له يو بل مرسته وکړي (بليکې په توگه، نړيوالې او ځايي موسسې). په شرايطو چمتو ملي کلسټر گډه مشري به د کلې بيا

د WASH ژوند ژغورونکي فعاليتونه لکه د حفظ الصحې ویش او د اوبو کڅوړه او حفظ الصحې وده؛ د خوندې څښاک اوبو ته لاسرسی او د بېرنيز حالت تشنابونو ویش تر څو د آزادۍ تخليی کچه کم تر کم حد ته ورسوو، لومړنی لومړیتوب گڼل کېږي. د اوبو پر وخت چمتو کول به د شته اوبو مرکزونو د بيا رغونې او د عفوني ضد کولو، د اوبو نژدې سيستم غځونه، د څاه گانو کښلو د اړتيا په وخت کې، او د اوبو ویش د ټانکرونو له لارې لاسته راوړل شي. د جنسیت پر بنسټ جلا شوي تشنابونه او حمامونه به دله ۷ څخه زيات غړې لرونکي کورنيو ډلو ته چې په يو کور کې اوسېږي پر بنسټ لومړیتوب ورکړل شي. دوامداره حل لارې لکه د کوچنيو کچو جدې تغذیې حلونه او يا هم سولر پمپونو شبکې ته به د IDPs او بيرته ستندونکو د بشري پراختيايي اړيکو پياوړې کولو سر بيره داوړد مهالو اړتياوو چمتو کولو لپاره وده ورکړل شي.

د اغيزمن شويو وگړو لويه ښکيلتيا به پلان جوړونه او پلې کولو کې د کارونکو کميتو او ځايي اوبو پام نيونکو تاسيس يا جوړولو له لارې لاسته راشي. د WASH چوپړتياوې د روغتيا او پوهنې مرکزونو لپاره کوم چې بېرنيزو حالاتو کې اغيزمن شوي وگړو ته مرسته چمتو کوي وده ورکړل شي (کوم چې غځول شوي يا هم نوې جوړ شوي) تر څو له ډير شوې فشار سره سمون پيدا کړي. د WASH چوپړتياوو په برخو ويشل د چوپړتياوو اغيز څخه ډاډ تر لاسه کولو برخه کې کوم چې د دغو مرکزونو له لارې وړاندې کېږي خورا مهم دي، او دا د پرمختللي کلسټر

په پلان کې د اړو وگړو د حالت، عمر او جنس په اړه جزئيات

د جنسیت او عمر له مخې	پاکستاني کډوال	د کوربه ټولنو غړي	راستبنديونکي کډوال	بي اسناده، راستبنديونکي	د پېښو څخه اغيزمن	د طبيعي پېښو اغيزمن	د جگړه کې ځپل شوي	د ۲۰۱۸ کال لپاره اړينه مرسته
نارینه سلنه ښځينه سلنه ماشومان سلنه*	۰,۱ میلیونه	۰,۲ میلیونه	۰,۲ میلیونه	۰,۲ میلیونه	۰,۲ میلیونه	-	۰,۳ میلیونه	د ۲۰۱۸ کال لپاره اړينه مرسته
٪۵۸ ۳۱ ۱۱	۸۷ زره	۰,۱ میلیونه	۹۰ زره	۰,۱ میلیونه	۰,۱ میلیونه	-	۰,۲ میلیونه	په نښه شوي خلک
٪۵۸ ۳۱ ۱۱	۲,۳ میلیونه			۲۱,۲ میلیونه				مالي غوښتنې

اړيکې

رامش باسال

د کلسټرونو همغږي کونکي
rbhusal@unicef.org

راشد يحيی

د کلسټرونو همغږي کونکي
rashid.yahya@dacaar.org

اټکل شوې د ۳۶،۵ ملیونه امریکایي ډالرو بودیجې اړوند. د پانگې پر بنسټ د ۲۰۱۷ کال لپاره د بودیجې لوړ لگښت علت د UNHCR لخوا د کډوالو او بیرته ستندونکو لپاره سولې رامنځته کولو په موخه د ۶۵۰،۰۰۰ امریکایي ډالرو په ارزښت د پروژو شاملیدل و. دغه رقم په بیرنۍ توگه د بیرنیزو اړتیاوو په پرتله لوړ وه. که چیرې موږ دغه مبلغ را کم کړو، نو د پانگې پر بنسټ لگښت د اوسني کال HRP لپاره د WASH د مرستې په موخه ۲۸،۰۵ امریکایي ډالرو ته ښکته شي. دا په دې معنا چې د WASH مرستې چمتو کولو لگښت به ۳،۳۰ امریکایي ډالر د هر گټه اخیستونکي په سر د ۲۰۱۸ کال لپاره زیاتوالی موندلی وي. د دغه زیاتوالي اصلي علت د مرکزونو د لوړ شمیر چې په ۲۰۱۸ کل کې په نښه شول (۲۶۵ په پرتله دې ۱۰۵ په ۲۰۱۷ کال کې) او د بازار په بیوو کې د WASH اړوند توکو او چوپړتیا کې انفلیشن (په بازار کې د پیسو زیاتوالی رامنځته کیدل) له کبله دي.

رغونې پراختیا وزارت کې ځای پر ځای شي، چې په ترڅ کې په گډون د فعاله ونډې اخیستنې د کلسټر کاري پلان پلې کولو برخه کې به یې د کلسټر فعالیتونه د وخت تیریدو سره پر مخ بوځي، او ولایتي ظرفیت لوورنه د دوریز بیرنې پلان نوې کولو له لارې او ولایتي بیرنۍ همغږۍ میکانیزمونو کتنه هم شامله ده.

ملې گډه مشري به د ICCT بشپړ غړې وي.

ټول ټال ۷۵۰،۰۰۰ اغیزمن شوې وگړې به په نښه یا موخه و گرځول شي. په دغه شمیره کې ۵۳۵،۵۰۰ هغه وگړې برخه لري چې نیغ په نیغه بیرنې حالاتو (د جگړې کورنې بې ځایه شوې، بیرته ستندونکو او طبیعي پېښو کې اغیزمن شوې وگړې) په ترڅ کې د اغیز لاندې راغلي وي. د اټکل په توگه، ۱۲۷،۰۰۰ کوربه ټولنې چې د کورنې بې ځایه شوې وگړو او بیرته ستندونکو لخوا اغیز لاندې راغلي سربیره د ۸۷،۵۰۰ پاکستاني کډوالو چې په خوست او پکتیکا ولایتونو کې ژوند کوي په گډه مرستې تر لاسه کړي. کله چې کلسټر له ستونزمنو اړتیاوو سره مخ شي، په پایله کې به غبرگون په لوړه کچه هغه بې ځایه شویو وگړو پر لور سوق شي چې کمپونو په څیر جوړښتونو کې ژوند کوي تر څو د اوبو په ترڅ کې رامنځته کیدونکي ناروغیو څخه مخنیوی وشي.

د لگښت پرتله

د WASH یا اوبو او روغتیا پالنې کلسټر ۲۳،۵ ملیونه امریکایي ډالر ته اړتیا لري، چې ۳۱،۳۵ امریکایي ډالر د هر گټه اخیستونکي په سر سنجول شوې دي. د ۲۰۱۸ کال لپاره د پانگې لگښت (۳۱،۳۰ امریکایي ډالر) په لږه اندازه په پرتله د ۲۰۱۷ کال (۳۴،۱۰) امریکایي ډالر (ټیټ دی، چې ټول ټال ۱،۰۷ ملیونه وگړې په نښه شوی و

د گڼو موخو نغدې مرسته

د ۲۰۱۸ کال لپاره غوښتل شوي مرسته

۰,۶ میلیونه

هدف شوې وگړي

۰,۴ میلیونه

غوښتنې (امريکايي ډالر)

۳۷ میلیونه

گټه اخيستونکي وگړي (امريکايي ډالر)

۲۰۱۷: ۳۸
۲۰۱۸: ۴۰

يا هم کړکيچنه او يا هم ځنډول شوې ده. د لاس رسۍ ځنډونو په اړوند هم لږه راپور ورکونه، هغو خلکو چې يا مرستې نه دي ورکړل شوي يا يې هم پر خپل وخت نه دي تر لاسه کړي ريښتيني شمير به يې ډير لوړ وي.

همغږۍ

د ۲۰۱۷ کال په څير، همکاران به د CVWG له لارې همغږۍ ته دوام ورکړي، چې فوکس به يې په عملياتي همغږۍ، تخنيکي ستونزو حل لاره او ښو کړنلارو شريکولو باندې وي. CVWG به دهغو را ټول شويو معلوماتو ارزونه وکړي کوم چې د گډ راپور ورکونې او PDM توکو په اوږدو کې چې په ۲۰۱۷ کال کې پيل شوې، تر څو د همغږۍ او پروگرام کيفيت ته وده ورکړي. دغه ډله به په تخنيکي لارښوونو د نغدو پيسو کارونه د نويو فعاليتو لپاره، باندې توجه وکړي، لکه د کرايۍ لپاره نغدې پيسې (د ES-NFI کلسټر سره په همغږۍ) او نغدې پيسې د معيشت پروگرامونو لپاره.

د لگښت پرتله

د ترانسپورت منځنۍ لگښت/مبلغ د هر گټه اخيستونکي لپاره په ټولو MPC پروگرامونو کې په ۲۰۱۷ کال کې ۳۸ امريکايي ډالر وه، او په ۲۰۱۸ کال کې به ۴۰ امريکايي ډالر وي. په دغه کې يوازې هغه ريښتيني نغدې پيسې چې گټه اخيستونکو ته ليرد ول شوې په اړه ويل شوې دي، د موسسو د پلې کولو او ملاتړ لگښتونه په کې گډونوال/شامل نه دي. دغه شميرې يوازې د MPC پروگرامونه ښکاره کوي، نه د سکتور اړوند پروگرامونه (د بيلکې په توگه، د خواړو نغدې پيسې يا هم د ژمې پروگرامونو نغدې پيسې)، يا هم UNHCR د بيرته ستندني او ترانسپورت مرستې ښکاره کوي. که څه هم، په ټول ټال ۱،۹۵ مليونه امريکايي ډالر د IOM يا د گډوالي نړيوالې موسسې لخوا چمتو کيږي تر څو ۱۸۰،۰۰۰ بې اسناده راستنيدونکو د NFI اړتياوې پوره کړي، د MPC د مرستو برخې په توگه.

په ۲۰۱۸ کال کې، همکاران به د MPC کارونې ته دوام ورکړي تر څو شوک ليدونکې وگړو سره د هغوی د بنسټيزو اړتياوو پوره کولو په برخه کې د يوې داسې کړنلارې په کارولو سره چې د هغوی وقار او حيثيت نور هم لوړ کړي مرسته وکړي. همدا رنگه د MPC دچمتو شوې مرستې دقيق ارزښت دهمکارانو تر منځ او گټه اخيستونکو به کټگورۍ کې نه دی ويل شوی، د همکارانو ډيری برخه به SMEB له کړنلارې څخه کار اخلي تر څو د هغوی پروگرام ته لارښوونه وکړي، د نغدو پيسو او اسنادو کارې ډلو (CVWG) سره په همغږۍ سره او د کلسټر معيارونو اړوند کار وکړي.

له پاکستان او ايران څخه بې اسناده راستنيدونکې به له راتگ څخه وروسته مرستو لخوا په پوله کې ملاتړ شي، چې په دغه ملاتړ کې به د هر کور په سر ۱۰۰ امريکايي ډالر د NFIs لپاره او ۱۷۵-۳۵۰ امريکايي ډالر ليرد/ ترانسپورت لپاره چې د ليرد ځای څخه د دوی تر موخې ځای پوری شامل دي. په ځانگړې ډول اغيز منونکې وگړي له ځانگړی خونديتوب له انديښنو سره مخ دي، لکه نا بدرگه کېدوال ماشومان، مجرده ښځينه او هغه چې له بېرني روغتيايي حالت سره مخ دي، دوی به هم اضافي نغده مرستې چې ۴۰۵ امريکايي ډالر ده تر لاسه کړي، تر څو بېرني پناهځای، روغتيا اړوند مرسته او ټولنيزه رواني مرسته ځانته چمتو کړي، د نورو اړتياوو تر څنگ. د ۲۰۱۷ کال په خلاف، که څه هم، د UNHCR بيرته ستنيدو مرسته د ثبت شويو کډوالو لپاره د MPC څپر کې ټول ټال ارزښت ۵۹ سلنه جوړوله، ددغه ډلې لپاره غوښتنې اوس د خونديتوب په کلسټر کې ځای پر ځای کيږي. نو ځکه د MPC غوښتنې په ۲۰۱۸ کال کې د ۲۰۱۷ کال په پرتله ۶۰ سلنه کمې دي. نغدو پيسو ليرد- ددواړه سکتورو اړوند او گڼو موخو- په افغانستان کې د بېرنيز غبرگون لپاره مرکزي پاتې دي، او دغه ډول د اوسني HRP لومړني برخې جوړوي. لکه څنگه چې جگړه مخ په زياتيدو ده، د MPC ډير شوې کارونه د مناسب او رابښونکي انډول يې د اړوندې مرستې په ليرد او ذخيره کولو برخو کې راوستي، همکارانو ته به دا اجازه ورکړي چې لوجستيکي ځنډونو څخه چې له دوی سره تړلې دي مخه ونيسي، او همدا رنگه د وگړو څخه د شوک ليدني څخه وروسته بېرني ملاتړ به په اغيز ناکه توگه تر سره کړي. له پخوا په ۲۰۱۷ کال کې، پنځه جلا پيښې ثبت شوې دي، چې د هغو په ترڅ کې خواړو رسونې مرسته په ټولو څلور ولايتونو کې د نا امنۍ له پلوه چې په زرگونو وگړي يې تر اغيز لاندې راوستي

اړيکې

انا لا

د CVWG همکار

د کډوالو لپاره د ناروې د پلاوې کمیته

anna.law@nrc.no

توما دورسینا

د بشري چارو مسول

د ملگرو ملتونو د بشري مرستو د چارو د همغږۍ اداره (OCHA)

dursina@un.org

د کډوالو څپرکی

د ۲۰۱۸ کال لپاره غوښتل شوي مرسته

۰,۱ میلیونه

هدف شوې وگړي

۰,۱ میلیونه

غوښتنې (امريکايي ډالر)

۲۳ میلیونه

ټولنيزه پياوړې اړيکه او يووالی شتون لري.

په ۲۰۱۸ کال کې، په خپله خوښه پاکستان ته بېرته ستندونکی کډوال د هغه څه په پرته له څه گمان کېږي، کم وي، سربيره د ۲۰۱۷ کال په خپله خوښه لږه شميره بېرته ستانه شوي. په شمالي وزيرستان کې د کډوالو خپلو اصلي ټاټوبو ته لاسرسی، د وطن کارت تر لاسه کولو پورې چې د پاکستانی چارواکو لخوا ویشل کېږي ترلې ده، چې له ټولو بېرته ستندونکو غوښتل کېږي چې لومړی باید راجستر شي او د بنو ولسوالې چې د خيبر پښتونخوا پورې تړلې ده، د کورنې بې ځايه شويو (IDP) کمپ کې د کتنې (سکرینينگ) څخه تير شي.

د کډوالو ډيری برخه، د مناسب اقدام په ترڅ کې نه غواړي چې بېرته د IDP حالت ته ستانه شي، په شمالي وزيرستان کې د روان عمليات، د بنسټيزو چوپړ ټياوو کموالی، او په ميرانشاه او شاوخوا کلیو کې د کورونو او ټولنيزو چوپړ شتون وښکاره کولو له امله حالات داسې نه دي چې د يو خوندي او معتبره بېرته ستندونکي لپاره مناسب وي. سربيره پر دې شمال وزيرستان ته بېرته ستندل د اوسنيو ننگونو او د بشر فعالانو لخوا د عملياتي شتون د نشتوالي په رڼا کې ممکنه ندي.

د شمالي وزيرستاو کډوالو په کوم دريمگړې هيواد کې استوگنې وړاندیز نده شوی UNHCR د افغانستان له حکومت څخه د ټولني د خونديتوب د غبرگون پر بنسټ د

د اټکل له مخې د پکتیکا او خوست ولايتونو په لسو ولسواليو کې د UNHCR اوبشري مرستندويانو لخوا د د شمالي وزيرستان د ۱۰۰۰۰۰ کډوالو ملاتړ جريان لري. د UNHCR لخوا تر اوسه پورې له ۸۷۰۰۰ څخه ډير ثبت شوي دي. د ۱۶۰۴۴ تنو په شاوخوا کې د خوست ولايت د گلان په کمپ کې اوسېږي، چې په افغانستان کې د کډوالو يوازينی کمپ دی.

د پکتیکا په ولايت کې، لاسرسی بيا هم د نا امنی له پلوه مهم خنډ گڼل کېږي، لکه څنگه چې په دغه ولايت کې قلمرو يوه لويه برخه د نا دولتي ولسوالو ډلو لخوا کنترول او يا هم پکې جگړه کېږي، د برمل او ارگون ولسواليو په گډون کوم چې ۳۶،۰۰۰ ثبت شوي کډوالو کوربه توب کوي. په خوست او پکتیکا کې د نا دولتي ولسوالو ډلو او دولت پلوه ځواکونو تر منځ جگړه، په شمالي وزيرستان کې روان پوځي عملياتونه، او د پولې له بلي غاړې د توغنديو بريدونه، د نويو او بيا ځلې بې ځای کيدنې په رامنځته کيدو کې مرسته کړي. د شمالي وزيرستان ډيری کډوال يا هم له افغان خپلوانو سره، يا په خيمو کې چې د UNHCR لخوا ورکړل شوي دي، او يا هم په خپله جوړ کړي پناه ځای کې د ځمکو مالکينو او د ولايتي چارواکو په رضایت سره اوسېږي. د شمالي وزيرستان او کوربه ټولنو کډوال زياتره قبيله وي يووالی يا اړيکې لري، او دوی د جبرې بې ځای کيدنې گډې تجربې لري، او د ميلمه پالنې فرهنگي کلتور رسم او رواج د پښتنو قبيلو تر منځ، په عمومي توگه يوه

په پلان کې د اړو وگړو د حالت، عمر او جنس په اړه جزئیات

دالر	د نارينوو سلنه د ښځوو سلنه د ماشومانو سلنه	کډوال ټول ټال	ماشومان (له اتلسو کلونو کم)، لويان (۱۸-۵۹ کلونو)، مشران (له ۵۹ کلونو لور) **ټولټال ارقام د کالم د ټولټاليه معنا نه ده، ځکه چې کيدای شي يو ډول وگړي څو څو ځله ښکاره شي.
۳ میلیونه	٪۱۰۰ ۰ ۰	۲ زره	په بېرني حالت کې د کره
۶۵ میلیونه	٪۷۱ ۱۱ ۱۸	۳۵ زره	بېرته پناه او نا خورا کيتوکي
۵۴ میلیونه	٪۷۱ ۱۱ ۱۸	۳۷ زره	د خواړه او کرهښتونديتوب
۱ میلیونه	٪۷۱ ۱۱ ۱۸	۴ زره	روغتيا
۶ میلیونه	٪۶۹ ۳۱ ۰	۲ زره	تغذيه
۷ میلیونه	٪۷۱ ۱۱ ۱۸	۱ میلیونه	ملاتړ
۲۳ میلیونه	٪۷۱ ۱۱ ۱۸	۸ زره	اوبه او حفظ الصحة

۲۳ میلیونه

٪۷۱ | ۱۱ | ۱۸

۰,۱ میلیونه**

ټولټال

تماس

فاتحه عبدالله
کمشتری عالی سازمان ملل
برای پناهنده گان
abdallaf@unhcr.org

کډوالو او همدارنگه د هغو افغانانو چې د جگړې، فقر او بې ځای کېدنې له اله اغيزمن شوي، د بشري اړتياوو په موخه د يوې برخې په توگه ملاتړ کوي. UNHCR د افغانستان حکومت د ټولنې پر بنسټ د پناه غوښتونکو بشري اړتياوو ته ځواب ووايي او همداراز د جگړې، غربت او بې ځايه کېدو له امله اغيزمن افغان وگړي.

د افغانستان حکومت د ۱۹۵۱ کڼوانسيون او د ۱۹۶۷ پرتو کول ومانه چې ۲۰۰۵ کال چې د کډوالو په وضعیت پورې اړه لري، مگر تر اوسه پورې يې د نړيوالو ژمنې پلي کولو لپاره د ملي پناه غوښتنې کاري چوکاټ ندی نافذ کړی ولې تر اوسه يې دملې پناه غوښتنې کاري چوکاټ نه دی نافذ کړی چې تر څو خپلې نړيوالې ژمنې عملي کړي. د همدې لپاره، کډوال حقوقي خونديتوب نه لري او ډيری برخه، په ځانگړې ډول ميرمنې او ځوانان، انفرادي اسناد نه لري.

UNHCR به د ۲۰۱۸ کال لپاره د يو ملي کډوالی قانون رامنځته کولو اړوند وکالت ته دوام ورکړي، د کاري ځواک د غړې په توگه چې د کډوالو او بيرته ستنيدونکو وزارت MORR لخوا په مخ بوتل کېږي، او همدارنگه له نورو دولتي اړوند وزارتونو او ملي امنيتي اداراتو څخه جوړ دی. UNHCR او MORR به د تخنيکي وړکشايتونو رامنځته کولو ته دوام ورکړي چې د کډوالی قانون او د نړيوال خونديتوب اصول له دولتي چارواکو سره او مدني ټولنی سره شريک کړی تر څو د کډوالو د حقونو په اړه عام پوهاوی رامنځته کړي او ملي ظرفيت ته وده ورکړي. که د کډوالی قانون تصويب نشي نو UNHCR به په ۲۰۱۸ کال کې د نوم ليکنې او تاييد په يو بل تمرين فکر وکړي. پداسې حال کې چې د حکومت تر مشرۍ لاندې د نوم ليکنې پروگرام او د کډوالی د حالت د پريکړې پروسيسچر پلي کولو ملاتړ به کوي او تخنيکي مرسته به ورسره کوي.

د کډوالو ماشومانو لپاره د زېږېدنې ثبت کولو نشتوالی په افغانستان کې د پام وړ محافظتي اندېښنه ده چه له امله يې، بې اسناده ماشومان د بې ثباتۍ د لوړې کچې اوږد مهاله زيانونو سره مخ کېږي. په ۲۰۱۸ کې به روغتيايي فعالان کډوالو ميندو ته د زېږېدنې د عامه پوهاوي له لارې د خطر کمولو لپاره کار ورکړي. په دې توگه به د نويو زېږېدلي ماشومانو د UNHCR سره، په راتلونکې کې په افغانستان کې له دولتي چارواکو سره، او په مهمه توگه د دوی په اصلي ټاټوبي کې د ثبت اسانتيا برابره کړي.

پداسې حال کې چې د بې ځايه کېدو بېرني، مرحله په اغيزمن ډول پای ته رسيدلې، ولي بيا هم کډوال د زدکړې، WASH، واکسينونو، روغتيايي خدمتونو، د خوړو مصونيت او سرپناه په گډون، اساسي خدماتو ته د لاس رسې لپاره په بشري مرستو تکيه کوي..

په ځينو سيمو کې د لاس رسې د نشتوالی، د ټولگيو محدوده ظرفيت، د کافي ښوونکو نشتوالی، او همداراز ټولنيز واکلتوري لاملونو له امله د راجستر شويو ۴۵۰۰۰ کډوالو ماشومانو، چې ښونځي ته د تلو عمر لري، يوازې ۱۲ سلنه يې ښونځي ته ځي. نجونې په ځانگړې ډول د هلکانو په پرتله زدکړې ته لږ لاس رسې لري، په ځانگړې ډول منځني ښونځي ته. د کډوالو ماشومانو يو نسل د زدکړې د تل پاتې خنډ سره مخ دی، کوم چې د دوی ښه والی گواښوي، شخصي پرمختگ او د راتلونکي امکانات يې هم له خطر سره مخ کوي.

د حکومت محدوده ظرفيت ته په کتو سره، تر څو کډوال ماشومان په عامه پوهنيز سيستم کې مدغم کړي، بشري ټولنه به په خوست او پکتیکا کې د پوهنې وزارت او رياستونو سره په مشوره، لومړني او منځني ښونځي ته د کډوالو نجونو او هلکانو د لاس رسې ملاتړ وکړي. په پکتیکا ولايت کې ۳۳۹ شاوخوا کې دولتي ښونځي شتون لري، خو د برمل په ولسوالۍ کې، چې ډير ثبت شوي کډوال پکې مېشت دي، ډيری ښونځي د نامنۍ له کبله تړلي دي.

کلتوري خنډونه د جندر پر بنسټ د مصونيت د خطر ونود پيژندنې مخه نيسي او اغيزناک لاس رسې، تر څو د GBV مخه ونيسي اويا هم ورته غبرگون ښکاره کړي، اغيزمنه وي. فرهنگي خنډونه د جندر اړوند خونديتوب د خطر ونود پيژندنې مخنيوی کوي. په کډوالو ټولنو کې له وخت نه مخکې او جبري ودونه او همدا رنگه نور زياتمن دودونه عام دي. د ميرمنو او نجونو پر وړاندې د تش په نوم «ناموسي وژنو»، راپور ورکړل شوی دی، چې د هغو په اړه داسې تصور کېږي چې د نارينه ټولنيز و ارزښتونه څخه يې سرغړونه کړي ده. بشري روغتيايي موسسې به تر ټولو مناسبو فعالانو په توگه پاتې شي تر څو GBV وپيژني او غبرگون ورته ښکار کړي، او د ښځو چارو وزارت او ولايتی رياستونو سره په همغږۍ کې د کډوالو په ټولنه کې پوهاوی ډير کړي.

ډيری کورنۍ په خيمو کې ژوند کوي کومې چې بايد بدلې شي، يا هم په خپله جوړې کړل شوي ناکافي سرپناوې، کومې به چې په ۲۰۱۸ کال کې بيارغونې ته اړتيا ولري. د ژمي مياشتې د کوچنيانو اوزرو وگړو په منځ کې د مخنوي وړ مړينې لوی خطر رامنځته کوي، او د معيشت فرصتونه کمه کوي، کوم چې بشري مرستو (نغدو پيسواو جنس) ته اړتيا لري. UNHCR او همکاران به مشخصو اړتيا لرونکو PSN وگړو سره له پيژندو وروسته مرسته وکړي، هغه وگړي چې سخت ملاتړ او ژوند ژغورنکي خونديتوب ته اړتيا لري.

د UNHCR او د عامې روغتيا وزارت تر منځ د تفاهم ليک سره سره، چې اصولاً کډوالو ته لاس رسې چمتو کوي تر څو په دولتي روغتونو کې درملنه تر لاسه کړي، په خوست او پکتیکا کې د عامې روغتيا ظرفيت کم او اسانتياوې محدودې دي، نو له همدې کبله به بشري فعالين د کډوالو او کوربه ټولنو د د زيرون د اسانتاوو په گډون، روغتيايي اړتياوو، ته د گرځنده او جامد کلينيکونو له لارې ادامه ورکړي.

نړيوال خوراکي پروگرام به، د UNHCR او نورو شريکانو سره په همغږۍ، د خوراکي توکو د خونديتوب او معيشت نوښتونو ته هم اړتيا ولري، چې د يوې ارزونې په ترڅ کې د نارينه او ښځينه گډونکو کډوالو لخوا د دوی د لومړنيو اړتياوو په توگه په گوته کړې دي. کډوالو کې د عايد اصلي سرچينه ناکر هنيزه د ورځې پر بنسټ د مز دورې اجوره ده. محدود عايد راورونکي فعاليتونه د ځان بسيا کولو لپاره د کډوالو ظرفيت کمزوری کوي، او د ماشوم کار او په کم عمر کې / جبري ودونو په شمول په منفي اغيزو ميکانيزم باندې د هغوی تکيه ډيروې.

اړينو خدماتو او په ځانگړې توگه روغتيايي او ښوونې او روزنې ته د لاس رسې بېلایا کولو سره سره د ټولنې په کچه گامونه اخيستل، لکه د معيشت نوښتونه او د حکومت ظرفيت لوړول، تر څو د کډوالی د مصونيت د مسؤليتونو تدریجي انتقال وړتيا پيدا کړي کوم ته به چې د ۲۰۱۸ د بشري غبرگون په پلان کې لومړيتوب ورکړل شي

د پاکستانی کډوالو غبرگون همغږۍ کولو سربيره به، د UNHCR د ملگرو ملتونو، د افغانستان حکومت او د پناه غوښتونکو اړوند هيوادونو سره په نږدې همکاري، له گاونډي هيوادو څخه په خپله خوښه افغان کډوالو د رضا کارانه را ستيندو اسانتياوې رامنځته او همغږي کړي. د بيرته ستيندنې او بې ځايه کېدنې په سيمو، د بيرته ستيندو مرسته او د ټولنې پر بنسټ د خونديتوب پروژې کې پلې کول به، د دغو اغيزمنو بيرته ستيندونکو اړتياوو ته د غبرگون مرکزيت گڼل کېږي.

درېمه برخه: ضميمې

د بشري غبرگون پلان بشپړ منطقي چوکاټ يا د معلوماتو لنډيز

د سکتور پر بنسټ گډون والې موسسې

د پلان جوړنې ارقام

لنډيزونه

حوالې

که چيرې..... په سکتور کې ځواب وينه ونشو کړلې، نو؟

د مرستو د ورکړې لارښود

یادښت

ستراتیژیک موخه-۱: د ډیری اړتیاوو په سیمو کې د ژوند ژغورل

د تاپیدولو وسیلې	موخه	اوسنی حالت	شاخصونه	روغتیا	۱،۱
<ul style="list-style-type: none"> د FATP عاجل ثبت شوي د روغتیا کلسټر راپور ورکول 	<ul style="list-style-type: none"> ۴۵ سلنه زیاتوالی په تپي پېښو کې چې په ولایتونو کې ورسره مرسته شوی دی راغلی چیرته چې دوی تپي شوي دي ۲۰ سلنه د هغه قربانیانو په شمیر کې کموالی راغلی کوم چې سفر کوي 	<ul style="list-style-type: none"> ۵۵,۰۰۰ ۶۹,۰۰۰ ۱۵۰ ۲۰ 	<ul style="list-style-type: none"> قربانیان د دې توان لري چې د ژوند ژغورنې ملاتړ ترلاسه کړي د هغه قربانیانو تناسب چې د هغه ولایت څخه بهر سفر کوي کم شوی دي 	<ul style="list-style-type: none"> هغه خلک چې د جگړې له امله د تپونو له کبله ژوبل شوي دي په خپل ولایت کې چیرې چې تپي شوی د ژوند ژغورنې درملنه ترلاسه کوي یا په موجوده روغتیايي مرکزونو کې او یا په نوی د لومړنیو مرستو کلینیکونو کې 	<p>تپي</p>

<ul style="list-style-type: none"> د روغتیا کلسټر راپور ورکول 	<ul style="list-style-type: none"> ۸۰,۰۰۰ ۶۹,۰۰۰ ۳۰۰ ۶۰ 	<ul style="list-style-type: none"> ۵۵,۰۰۰ ۶۹,۰۰۰ ۱۵۰ ۲۰ 	<ul style="list-style-type: none"> په هغو ولایتونو کې د تپیانو شمیره چیرته چې تپي شوي دي. د تپیانو شمیره کوم چې په لومړنیو مرستو کلینیکونو کې درملنه یی شوي د جراحي نرسانو شمیر چې د تپي شوي پېښی درملنې لپاره موجود دي د نویو لومړنیو مرستو کلینیکونه شمیر چې په لوړه کچه خطر والیتونو کې تاسیس شوي دي 	<ul style="list-style-type: none"> په ۲۴ ساعتو کې ژوبل شوي درملنه تر لاسه کړي 	<p>اندینو لاسته راوړنې</p>
--	---	---	---	--	--------------------------------

<p>۱. په متضرر شویو سیمو کې د FATPs او TCU تاسیس کول.</p> <p>۲. د ماینونو د قربانیانو په شمول د تپي شوي ناروغانو ته د بیا رغونې پاملرنې چمتو کول.</p> <p>۳. د شخړو له امله د اغیزمنو خلکو لپاره رواني ټولنیز ملاتړ چمتو کول.</p>	<p>فعالیتونه</p>
--	------------------

د تاپیدولو وسیلې	موخه	اوسنی حالت	شاخصونه	تغذیه	۱،۲
<ul style="list-style-type: none"> IMAM میاشتنی راپور د IMAM میاشتنی راپورونه 	<ul style="list-style-type: none"> ۲۰۹۰۰۰ شدید حاد خوارځواکي ۱۲۷۰۴۰ امیندواری ښځې او شیدپور کونکي 	<ul style="list-style-type: none"> ۸۵ سلنه شدید حاد خوارځواکي ۱۹۹۰۱۸ منځني حاد خوارځواکي 	<ul style="list-style-type: none"> د داخلي پېځایه شوي ، بیرته راستانه شوي، کډوال ماشومان شمیره چې د پنځه کالو څخه کم عمر لري او په SAM اخته وی درمل شوي وي د داخلي پېځایه شوي ، بیرته راستانه شوي، کډوال ماشومان شمیره چې د پنځه کالو څخه کم عمر لري او په MAM اخته وی درمل شوي وي 	<ul style="list-style-type: none"> د داخلي بې ځایه شویو کسانو، بیرته راستانه شویو، کډوالی اوداخلي بې ځایه شوي او د شخړو اغیزمن ماشومان چې عمر یی د ۵ کالو لاندې وی په GAM کې کمښت راغلی او هغه امیدواری او شیدې ورکوونکو میرمنی چی د حاد خوارځواکی څخه رنځپوری 	<p>تپي</p>

<ul style="list-style-type: none"> د IMAM میاشتنی راپورونه گزارش نقاط سرخ عاجل د یونیسف د اکمالاتي چینل مدیریت راپور 	<ul style="list-style-type: none"> ۲۰۹۰۰۰ شدید حاد خوارځواکي ۱۲۷۰۴۰ امیندواری ښځې او شیدپور کونکي ۹۷۲ کلینیکونه د معالجوی خواراکي توکو په واسطه اکمال شوي 	<ul style="list-style-type: none"> ۲۰۱۴۷۰ شدید حاد خوارځواکي ۲۱۶۲ امیندواری ښځې ۹۷۲ کلینیکونه د معالجوی خواراکي توکو په واسطه اکمال شوي ۹۵ سلنه ۱۸۸۱۰۰ شدید حاد خوارځواکي ۷۵ سلنه ۱۷۹۷۵۶ منځني حاد خوارځواکي ۲۲۹۶۷۵ منځني حاد خوارځواکي 	<ul style="list-style-type: none"> د هغه هلکانو او نجونو شمیره چی عمر یی د ۶ تر ۵۹ میاشتو پوری عمر ولري او جدی او متوسط خوارځواکي باندی اخته وي په معالجوی تغذیه پروگرامونو کې شامل شوي د PLW شمیره چی جدی خوارځواکي باندی اخته وی او په هدف شوي تغذیه پروگرام کې شامل وي د BPHS کلینیکونو شمیره چی د RUTF په واسطه په ورستی ۱۲ میاشتو کې اکمال شوي 	<ul style="list-style-type: none"> د ۶ تر ۵۹ میاشتو پوری هلکانو او انجونو چی SAM او MAM نه رنځپوري زیاتوالي راغلی چې په معالجوی تغذیه پروگرامونو کې شامل شوي 	<p>output لاسته راوړنې</p>
---	--	--	--	---	--------------------------------

<p>۱. د SAM لپاره د ۵-۶ میاشتو ترمنځ د ماشومانو درملنې خدمتونه وړاندې کول.</p> <p>۲. د MAM لپاره د ۵-۶ میاشتو ترمنځ د ماشومانو درملنې خدمتونه وړاندې کول.</p> <p>۳. د حاد خوارځواکي سره د PLW لپاره د درملنې خدمات وړاندې کول.</p> <p>۴. د درملنې کلینیکونو لپاره ضروري توکي، درملنې او بشپړ خوارو توکي اکمال کول</p> <p>۵. د ټولنې متحرک کول او د شدید خوارځواکي ماشومانو قضیې موندنې چې د پنځو کلونو کم عمر ولري.</p>	<p>فعالیتونه</p>
---	------------------

د تاییدولو وسیلې	موخه	اوسنی حالت	شاخصونه	FSAC	۱،۳
<ul style="list-style-type: none"> د تېلفون مرکز د نظارت مالومات د FSAC شریکانو د غبرگون مالومات 			<ul style="list-style-type: none"> د منفي تگلارې ستراتیژۍ کې د کمښت سلنه 	<ul style="list-style-type: none"> داخلي بې ځايه شوي، بېرته راستانه شوي، کډوال، نه بې ځايه شوي او د شخړې اغیزمنې د ټولو عمرونو ښځې، نارینه او ماشومان لږ تر لږه د کورنۍ د خوړو مصرف لری چې ۴۲.۵ څخه لوړ دی 	ټاټیبي

<ul style="list-style-type: none"> د تېلفون مرکز د مالومات تایید د کني کلسټر اړتیاوو ارزونه 	<ul style="list-style-type: none"> ۱،۴۴۳،۲۰۷ د یوې اونۍ په ترڅ کې ځواب شوی او حل شوی د اغیزمن خلک شمیره چې په ډول ډول مرستو او نغدی پیسې لاسته راوړي 	۱،۴۲۲،۴۱۶	<ul style="list-style-type: none"> د داخلي بې ځايه شوي، بېرته راستانه شوي، کډوال، نه بې ځايه شوي او د شخړې اغیزمنو د ټولو عمرونو ښځې، نارینه او ماشومان سلنه او شمیره څوک چې په وخت او مناسب خوراکي مرستې ترلاسه کوي د غذايي مرستو په اړه د اړیکو شمیره او په یوه اونۍ کې ځواب او حل شوي د اغیزمنو خلکو شمیره چې د خوړو مرسته ترلاسه کوي د اغیزمنو خلکو شمیر چې نغدی پیسې ترلاسه کوي 	<ul style="list-style-type: none"> د FSAC کلسټر او همغږۍ غبرگون، په اغیزمنه توګه په اغیزمنو کورنیو کې د خوړو مرسته کوي 	لاسته راوړني output
---	---	-----------	--	---	---------------------

۱ د بې شرطه انتقال لپړد وخت (خوراک، نغدو پیسو یا سند) چمتو کول ترڅو د اغیزمنو خلکو فوری اړتیاوو پوره کړي
 ۲ په وخت سره د نه بې ځايه شویو بزگرانو ته د معیشت د ساتنې مرستې چمتو کول، او د طبیعي پېښو اغیزمن شوي او د حاصلاتو آفاتو اغیزمن بزگرانو ته مرستې چمتو کول
 ۳ د طبیعي پېښو لپاره سیمه ایز احتمالي پالن جوړونه / پرمختیا، د ملي لوبغاړو سره د قوي همغږۍ، د خوړو د خونديتوب ارزونه ترسره کولو لپاره د شریکانو ظرفیت لوړول
 ۴ د کلسټر همغږۍ ښه کول او ارزونه او شننه ترسره کول

د تاییدولو وسیلې	موخه	اوسنی حالت	شاخصونه	اوبه او حفظ الصحه	۱،۴
<ul style="list-style-type: none"> د ناروغۍ او ابتدايي خبرداري سیستم راپور ورکول د اوبو او حفظ الصحه راپور ورکول 	٪۱۴	٪۱۴،۵	<ul style="list-style-type: none"> د داخلي بې ځايه شویو وګړو، بېرته راستانه شویو، کډوال او هغه خلک چې طبیعي پېښو له امله اغیزمن شوي په منځ کې د پنځو کلونو کم عمر لرونکې ماشومانو په نس ناستې کې نسبتاً زیاتوالي راغلي چې د ملي اوسط (۱۴.۵) نه لږ لاندی دی 	<ul style="list-style-type: none"> د حفظ الصحه اړوند ناروغی د داخلي بې ځايه شویو، راستنیدونکو، کډوال او د نه بې ځايه شویو شخړو اغیزمنو میرمنې، نارینه او ماشومان تر منځ کم شوی دی 	ټاټیبي

<ul style="list-style-type: none"> د تېلفون مرکز د نظارت مالومات د اوبو او حفظ الصحه راپور ورکول 	<ul style="list-style-type: none"> ۴۰۰،۰۰۰ ۵۵۰،۰۰۰ 	<ul style="list-style-type: none"> ۶۵۰،۰۰۰ ۷۵۰،۰۰۰ 	<ul style="list-style-type: none"> د کلسټر د معیار مطابق د اغیزمنو خلکو شمیر چې د اوبو مرستې ترلاسه کوي د اغیزمنو خلکو شمیر چې د کلسټر د معیار مطابق روغتیا یی توکي او حفظ الصحه وده تر لاسه کوي 	<ul style="list-style-type: none"> د اوبو او حفظ الصحه کلسټر همغږۍ ځواب اغیزمن ټولنو او خلکو ته په سم وخت سره اړین مرستې چمتو کوي. 	لاسته راوړني output
--	--	--	--	---	---------------------

- د اغیزمنو خلکو او ټولنو د چټکو اړتیاوو ارزونه چې د HEAT یا (اوبو او حفظ الصحه RAF) کارولو لپاره د WASH بشري مرستې مشخص کول دی
- د بېرنيو حالتونو لخوا اغیزمنو کورنیو او ټولنو کې د حفظ الصحې د ودې فعالیتونه، په شمول د اړ خلکو ته د روغتیا ساتنې توکې ویشل.
- د څښاک د پاکو اوبو برابرول، د اوبو د ټانکرونه، بیا رغاونې یا د نوي سیستمونو نصب کول، اړ خلکو ته د اوبو توکو برابرول شامل دي.
- د جنسیت مناسب بېرنيو تشنابونو چمتو کول د اغیزمنو خلکو روغتیا او وقار ساتل ترڅو د ښځو او نجونو اړتیاوو ته ځانګړې پاملرنه وکړي.
- د WASH غبرګون څارنه او راپور ورکول په شمول د پیژندنې تشې او د اقداماتو ټولې کول د دې لپاره چې په دې بریالي شي.

د تاییدولو وسیلې	موخه	اوسنی حالت	شاخصونه	ES اوغیر خوارکي توکي	۱،۵
• گزارش کلستر سرپناه اضطراری واقلام غیرغذایی	• ۷۰٪ (غیر خوراکی توگه) ۶۳۴۷۷۰	• ۵۲۷،۷۷۰	• د داخلي بې ځايه شويو وگړو، راستنيدونکي او د شخړو له امله اغيزمن شوي ميرمنې، د ټولو عمرونو نارينه او ماشومان چې د سر پناه اړتياو ته اړتيا لري سلنه او د د سرپناوو تر لاسه کولو ملاتړ لپاره اطمینان څرگندوي.	• داخلي بې ځايه شوي، بيرته راستانه شوي، کډوالو او بې ځايه شويو اغيزمنو ميرمنو، د هر عمر نارينه او ماشومان مختلفو عناصرو څخه ساتل کيږي او د خوندي بېرني پناهځای له لارې مخنيوی کيږي چې د ناروغۍ او مړينې احتمال کموي	نابلې

• گزارش کلستر سرپناه اضطراری واقلام غیرغذایی	• ۱۶۳،۳۸۰	• ۳۸،۷۰۰	• د هغو خلکو شمير چې د بېرني سر پناه مرستې ترلاسه کوي، چې کرایه لپاره نغدي پیسې پکښې شامل دي	• د ES-NFI کلستر او همغږۍ غبرگون، په اغيزمنه توگه اغيزمنو ټولنو او خلکو ته اړين مرستې چمتو کوي	output لاسته راوړنې
	• ۲۸۹،۰۴۴	• ۲۸۰،۰۰۰	• د هغو خلکو شمېره چې د ژمي تېرولو لپاره معیاري کڅوړې ترلاسه کوي	• هغه خلک چې د موسمي د حرارت د کمښت له امله اغيزمن شوي په کافي اندازه لري سرچینې لري ترسو د عناصرو څخه د ساتنې ډاډ ترلاسه کړی او د ناروغۍ او مړينې د کمولو سبب وگرځی	
	• ۴۵۳،۲۸۹	• ۵۳۱،۷۰۰	• د هغو خلکو شمېر چې د اصلي اړتياوو پوره کولو لپاره غیر خوارکي توکي (NFI) ترلاسه کوي		
	• ۱۳۶،۲۹۰	• ۱۹،۵۰۰	• د هغو خلکو شمير چې د سر پناه ځای يې پرمختللی او د ژوند شرایط خوندي شوي دي		

۱. د بشری اړتياوو پيژندلو او د هدفونو د ښه کولو لپاره د گډ اړتياو ارزونه ترسره کول
۲. د ټولنو سره د سر پناه کورونو په پروگرامونو کې د اړیکو ښه کول
۳. هغه خلکو ته د خیمو او تړپالو ویش چې د اړتیاو د ارزونې په واسطه په گوته شوی دي
۴. د کرایې لپاره پیسې چمتو کول
۵. د ژمي د کڅوړې ویش
۶. سر پناوو ته وده ورکول د ژوندانه خوندي اوبا وقار شرایطو لپاره
۷. د ویش نه مخکې نظارت په لاره اچول

د تاییدولو وسیلې	موخه	اوسنی حالت	شاخصونه	ساتنه	۱،۶
• د UNMAS راپور ورکول	• ۰٪ (منتج ازارزیایی مربوطه) از جمله ۱۱۰۳۰۶۳	• 0	• د داخلي بې ځايه شويو کسانو، بيرته راستانه شوي او نه بې ځايه شويو خلکو سلنه په ولسواليو کې د ERW د خطر سره مخ کړي دي او د ماین د خطر زده کړې څخه هم برنښمن شوی دي	• داخلي بې ځايه شويو وگړو ، بيرته راستانه شوي ، نه بې ځايه شويو او د شخړو اغيزمن شوي شېخې، نارينه او د ټولو عمرونو ماشومان د مرگ او ژوبل پيښې چې د جگړې د چاودیدونکو توکو له امله رامنځ ته شوی کم شوي دي.	نابلې

• IMSMA (د ماین پاکي لپاره د معلوماتو مدیریت سیستم)	• ۱،۱۰۳،۰۶۳	• ۰.۴	• د ماین پاکي د پروگرام شميره چې وړاندې شوي	• د ماینونو خطر د زده کړې پروگرامونه د زبان منونکو خلکو لپاره چې د جگړې له امله اغيزمن شوي دي چمتو شوي	output لاسته راوړنې
			• د داخلي بې ځايه شوو خلکو، راستنيدونکي اونه بې ځايه شويو شخړو اغيزمن خلک چې د ماین پاکي د خطر زدکړی تر لاسه کړي	• د غبرگون سروې لپاره ټيمونو او MRE تاسيس شوي	

۱. د ماین / ERW د خطر د زدکړې چمتو کول
۲. د ماینونو / ERW د پاکولو عملیات - په شمول د چاودیدونکو توقیف ځایونو او د ماین پاکولو لپاره تلفونۍ کرښې ته ځواب.
۳. د ماین پاکولو عملیات ترسره کول.
۴. د قرباني پوهاوي چمتو کول.

۱،۷	شاخصونه	اوسنی حالت	موخه	د تاییدولو وسیلې	ابزارتایید کوننده
ټاټی	<ul style="list-style-type: none"> وروستني داخلي بېخايه شوي ، بیرته راستنیدونکي او د طبیعي پیښو اغیزمن خلک کوالي شي د ډیرو نغدو پیسو له لاری خپل اصلي اړتیاوې پوره کړي پرته له دې چې د شدید منفي نقل کولو ستراتیژیو ته مخه کړي 	<ul style="list-style-type: none"> د هغو کورنیو کموالی سلنه چې د ګڼ اهدافو نغدي مرستې ترلاسه کوي چې منځني یا ټیټ کنترول لري لکه څنګه چې د لېږد د څارني په وخت کې د کمیټ ستراتیژیکې سکټورلخوا اندازه شوی. 	٪۰	٪۹۰	<ul style="list-style-type: none"> د ERM او DRA شریکان او IOM د ویش د نظارت راپور

لاسته راوړني output	<ul style="list-style-type: none"> وروستي د شخړې اغیزمنې داخلي بې خايه شويو لپاره نغدي پیسي چمتو شوي ترڅو د دوی لومړني اړتیاوې پوره کړي. هغه خلک چې د طبیعي پیښو له امله اغیزمن شوي دي ورته نغدي پیسي چمتو شوي ترڅو د دوی لومړني اړتیاوې پوره کړي زیانمنونکي بی سنده راستنیدونکي افغانستان ته د رسیدلو په وخت کې د IOM له خوا نغدي پیسي او / یا د ساتنې ځانګړي پیسي ورکوي، ترڅو د دوی اساسي اړتیاوې او یا د محافظت اړتیاوې پوره شوي 	<ul style="list-style-type: none"> د وروستیو شخړو له کبله د داخلي بېخايه شوي خلکو شمیر چې ګڼ مقصدونو لپاره نغدي مرستې ته اړتیا لري ترڅو د دوی لومړني اړتیاوې پوره کړي د طبیعي پیښو اغیزمن خلک شمیر چې ګڼ مقصدونو لپاره نغدي پیسي چمتو شوي ترڅو د دوی لومړني بېرني اړتیاوې پوره کړي د زیان منونکي بی اسناده راستنیدونکي شمیر چې رسیدو څخه وروسته د IOM څخه ګڼ مقصدونو لپاره نغدي مرستې تر لاسه کوي تر سو خپل غیر خوارکي توکي او د انتقال اړتیاوې پوره کړي د زیان منونکي بی اسناده راستنیدونکو شمیر- هغه کسان چې ځانګړي اړتیاوې لري (کوم چې د رسیدو څخه وروسته د IOM څخه د ځانګړو خونديتوب نقدي پیسي ترلاسه کوي. 	<ul style="list-style-type: none"> ۳۶۰،۰۰۰ ۱۲،۰۰۰ نامشخص نامشخص 	<ul style="list-style-type: none"> ۳۰۰،۰۰۰ ۱۷،۹۰۰ ۱۸۱،۰۰۰ ۸،۰۰۰ 	<ul style="list-style-type: none"> ERM او DRA شریکان راپور ورکول د UNHCR راپور د IOM راپور د IOM راپور
---------------------	--	--	---	---	--

- د وروستیو شخړو اغیزمن داخلي بې خايه شويو لپاره د وخت په مقابل کې د څو موخو نغدو مرستو چمتو کول (د ژوند د لږترلږه لګښتونو کڅوړه)
- د طبیعي پیښو له امله اغیزمنو خلکو ته د څو موخو لپاره د نغدو پیسو ورکول
- د زیان منونکي بی اسناده راستنیدونکي شمیر چې رسیدو څخه وروسته د IOM څخه ګڼ مقصدونو لپاره نغدي مرستې تر لاسه کوي تر سو خپل غیر خوارکي توکي او د انتقال اړتیاوې پوره کړي
- د زیان منونکي بی اسناده راستنیدونکو شمیر- هغه کسان چې ځانګړي اړتیاوې لري (کوم چې د رسیدو څخه وروسته د IOM څخه د ځانګړو خونديتوب نقدي پیسي ترلاسه کوي.

۱،۸	شاخصونه	اوسنی حالت	موخه	د تاییدولو وسیلې	ابزارتایید کوننده
ټاټی	<ul style="list-style-type: none"> روغتیا، سر پناه او WASH او د خوړو خونديتوب مرستې داخلي بې خايه شوي خلکو ته سپارل کيوي چې بنځې، سړي، هلکان او نجونې چې په سختو سیمو کې ژوند کوي پکښې شامل دي 	<ul style="list-style-type: none"> د داخلي بېخايه شوو خلکوسلنه چې سختو سیمو کې ژوند کوي او بشري مرستې ورته رسیدلي دي د بشر دوستانه لاسرسی پیښو کې ۳۳ سلنه کموالی راغلي چې روغتیايي اسانتیاوې اغیزمنې کوي 	۱۵۰ پیښې	۱۰۰ پیښې	<ul style="list-style-type: none"> ټول افغانستان ارزونه WASH، ES / NFI، روغتیا او FS راپور

لاسته راوړني output	<ul style="list-style-type: none"> د همغږي شوي میکانیزم پیاوړتیا چې د اغیزمنو ټولنو او خلکو لپاره په وخت سره اړین مرستې باوري کوي 	<ul style="list-style-type: none"> د داخلي بېخايه شوي شمیره کوم چې په سختو سیمو کې ژوند کوي او په خوراک بېرني سر پناه او نغدي پیسي کرایه لپاره تر لاسه کوي د داخلي بېخايه شوي شمیره کوم چې په سختو سیمو کې ژوند کوي بېرني روغتیايي خدمتونه د ګرځنده روغتیايي ټیمونو څخه تر لاسه کوي ګرځنده روغتیايي ټیمونو شمیر چې هغو سیمو ته لیردول شوي چېرته چې روغتیايي مرکزونه تړل شوي دي 	<ul style="list-style-type: none"> ۴۰۰۰۰ د ګرځنده روغتیايي ټیمونو څخه بېرني روغتیايي خدمات ترلاسه کړي ۳۰ ګرځنده روغتیايي ټیمونه ګمارل شوي 	<ul style="list-style-type: none"> ۵۰۰۰۰ بېرني روغتیايي خدمتونه به ترلاسه کړي ۵۰ ګرځنده روغتیايي ټیمونه ګمارل شوي 	<ul style="list-style-type: none"> ټول افغانستان ارزونه د ګڼ کلسټر اړتیاوو ارزونه راپور
---------------------	--	---	---	---	---

- د بشري اړتیاوو پیژندلو او د هدفونو د ښه کولو لپاره د ګډ اړتیاو ارزونه ترسره کول.
- د سر پناه یا استوګنځایونو په پروګرامونو کې د ټولنو سره د اړیکو ښه والی.
- د خلکو ته د ځیمو او تړپال ویش چې د اړتیاوو ارزونه لخوا په گوته شوی.
- د کرایې ملاتړ لپاره نغدي پیسي چمتو کول
- د ژمي مرستې کڅوړه
- د ویش څخه د مخه نظارت ترسره کول.

ستراتیژیکه موخه ۲: تاوتریخوالی کم کړئ او د نړیوال بشردوستانه قانون درناوی ته وده ورکړئ

د تاییدولو وسیلې	موخه	اوسنی حالت	شاخصونه	ساتنه	۲۱
• د یوناما د PoC راپور			<ul style="list-style-type: none"> د ملکي تلفاتو سلنه د تیر کال د ورته مودې په پرتله کمه شوې حکومت، حکومت ضد عناصرو او بشردوستانه فعالینو د IHL د پوهاوي کچه لوړه کړې 	<ul style="list-style-type: none"> په شخړو کې د ښځو، نجونو، نارینه او هلکانو په منځ کې د ملکي تلفاتو کموالی 	<p>ښايي</p>

• مدافعت د هغو شواهدو پر بنسټ ترسره کېږي چې د ساتني نظارت او د ساتني ارزونو له لاری راټول شوي

• د فعالينو شمېر، ټولني او چارواکو چې په IHL او ساتني پايلو کې روزل شوي

• نامشخص

• یونېما

• د ساتني کلستر راپور

لاسته راوړني output

۱. د ساتني اړتياوې ارزونه ترسره کول
۲. د ساتني څارنه کول.
۳. د IHL په اړه د فعالينو، ټولنو او چارواکو روزنه او حساس کول.
۴. د چارواکو، بشردوستانه فعالانو او د شخړې لپاره د گوندونو سره د IHL په اړه مدافعت پروگرام ترسره کول.

د تاییدولو وسیلې	موخه	اوسنی حالت	شاخصونه	ساتنه	۲۲
• یوناما	۱۰۰٪	۱۶٪	<ul style="list-style-type: none"> د تیر کال د ورته مودې په پرتله، د زده کړې او روغتيايي مرکزونو په وړاندې د بریدونو شمېر کموالی 	<ul style="list-style-type: none"> ملکي تاسیسات - په ښوونځیو، روغتونو او بشري ودانیو په شمول - بریدونه ندي شوي 	<p>ښايي</p>

• مدافعت د هغو شواهدو پر بنسټ ترسره کېږي چې د ساتني نظارت او د ساتني ارزونو له لاری راټول شوي

• د فعالينو شمېر، ټولني او چارواکو چې په IHL او ساتني پايلو کې روزل شوي

• نامشخص

• تایید اندازه

• د ساتني کلستر راپور

لاسته راوړني output

۱. د ساتني اړتياوې ارزونه ترسره کول
۲. د ساتني څارنه کول.
۳. د IHL په اړه د فعالينو، ټولنو او چارواکو روزنه او حساس کول.
۴. د چارواکو، بشردوستانه فعالانو او د شخړې لپاره د گوندونو سره د IHL په اړه مدافعت پروگرام ترسره کول.

د تاییدولو وسیلې	موخه	اوسنی حالت	شاخصونه	ساتنه	۲۳
• CPiE data	۸,۴۲۲	نامشخص	<ul style="list-style-type: none"> د بیل شوي او بی مرستې بې ځايه شوي او بیرته راستنیدونکو ماشومانو سلنه ارزول شوي، د نامناسب پاملرنې ځایونو څخه ملاتړ شوي او بیرته لېږدول شوي 	<ul style="list-style-type: none"> د خطر سره مخ شوي داخلي بې ځايه شوي، بیرته راستانه شوي، او د جگړې له کبله بې ځايه شوي ښځې او ماشومان - په شمول د بیل شوي او بی مرستې بې ځايه شوي او راستنیدونکو ماشومان په خوندي چاپیریال کې ژوند کوي 	<p>ښايي</p>

• د ماشومانو او ښځو لپاره په ټولنو کې د خوندي ځایونو تاسیس کول

• مناسب همغږی، اغیزمن شوي ټولنو او خلکو ته په سم وخت سره د ساتني مرستې چمتو کوي

• د خطر سره مخ شوي IDP، بیرته راستانه شوي او د شخړو له کبله بې ځايه شوي اغیزمنو د جنسیت پر بنسټ د گن ستکورې غبرگون له لاری مرستې تر لاسه کوي (قانوني، خونديتوب، روغتیا او رواني مرستې)

• د ټولني غړي چې د جندر پر بنسټ د تاوتریخوالي مخنیوی لپاره د ټولني په خبرو اترو کې ښکېل دي

• د احترام وړ د توکو ویش

• ۱۰,۵۳۶

• ۷۵,۷۲۴

• ۱۴,۸۸۰

• GBV SC

• GBV SC

• GBV SC

لاسته راوړني output

د تاییدولو وسیلې	موخه	اوسنی حالت	شاخصونه	خوندیتوب	۲۳
					<p>۱. په ټول هیواد کې د ټولنو حساسي کول د جنسیت پر بنسټ تاوتریخوالي په اړوند له ټولنو سره د خبرو او د تاوتریخوالي اروزونې له لارې.</p> <p>۲. د څو سکټوریز چوپړتیاوې چې تمرکز یې په قربانی، وې د روغتیا، راونې ټولنیز، حقوقي او خوندیتوب اړوند چوپړتیاوو په ګډون د جنسیت پر بنسټ قربانیانو لپاره.</p> <p>۳. د جنسیت پر بنسټ قربانیانو لپاره روانې ټولنیزه سیمیزه مرسته چمتو کول.</p> <p>۴. د ښځینو روغتیايي کڅوړو ویش</p> <p>۵. روغتیايي کارکوونکو ظرفیت جوړونه او زدکړه د جنسیت پر بنسټ تاوتریخوالي چارو له منځه وړلو په موخه.</p> <p>۶. د کورنۍ څخه پاتې شوې او هغه ماشومان چې څوک نه لري پیژندنه، ثبتونه او د دوی لپاره چوپړتیاوې چمتو کول.</p> <p>۷. اغیزمن شویو اړین ماشومانو لپاره د قضاواو چوپړتیاوو چمتو کول او سره یو ځای کول.</p> <p>۸. ماشومان لپاره رانو ټولنیز ملاتړ چمتو کول</p> <p>۹. د قربانی ځانګړې مرستو برابرول د ماشومانو لپاره</p> <p>۱۰. د ماشومانو ملاتړ په موخه د متخصصینو لپاره د نورمونو او معیارونو زدکړه.</p> <p>۱۱. د ماشومانو د ګمارنې د مخنیوي لپاره عدالت غوښتنه او ځواب وینه.</p> <p>۱۲. د ماشومانو اړوند د ټولنو د پوهاوي کچه لوړول</p>

فالتیونه

د تاییدولو وسیلې	موخه	اوسنی حالت	شاخصونه	خوندیتوب	۲۴
					<p>• ماشومان په ژوند کې منفي کړنلارو خپلولو څخه په امن کې پاتې کېږي</p> <p>• ماشومان په ژوند کې منفي کړنلارو خپلولو څخه په امن کې پاتې کېږي</p>

ناټي

	<ul style="list-style-type: none"> • د افغانستان لپاره د ملګرو ملتونو د معاونیت پلاوی • د خوندیتو کلسټر 	<ul style="list-style-type: none"> • ۱۰۵,۷۰۹ • ۹۱,۹۰۵ 	<ul style="list-style-type: none"> • د رجعت شویو قضاواوو سلنه • د ملاتړ اړوند تاوتریخوالي له کبله په پرتله دې حل شویو قضاواوو • د هغو بې ځایه شویو ماشومانو شمیره چې راونې ټولنیز ملاتړ یې تر لاسه کړی دی. 	<ul style="list-style-type: none"> • د جګړې له کبله اغیزمن شوي، په طبیعي پېښو کې اغیزمن شوي او د پولې په کچه په تګ او راتګ کې اغیزمن شویو ماشومانو لپاره د خوندیتوب چوپړتیاوو چمتو کول. 	output راونې
--	---	---	---	--	--------------

					<p>۱. اغیز مننونکې ماشومانو لپاره د قضاواوو د مدیریت او رجعت ورکونې چوپړتیا رامنځته کول</p> <p>۲. ماشومانو ته رانې ټولنیزې چوپړتیاوې چمتو کول</p> <p>۳. جګړه ځپلې ماشومانو ته د قربانی ځانګړي ملاتړ چمتو کول</p> <p>۴. د ماشومانو د ملاتړ متخصصینو زدکړه او حساسیت رامنځته کول د نورمونو او ملاتړ معیارونو په اړوند</p> <p>۵. د ماشومانو د ګمارنې د مخنیوي لپاره عدالت غوښتنه او ځواب وینه.</p> <p>۶. د ماشومانو اړوند د ټولنو د پوهاوي کچه لوړول</p>
--	--	--	--	--	---

فالتیونه

د تاییدولو وسیلې	موخه	اوسنی حالت	شاخصونه	خوندیتوب	۲۵
					<p>• بې ځایه شوي کورنۍ او راستنیدونکې چې په موقتي سرپناه ژوند کوي ایستل شوي نه دي او په عزت سره ځای پر ځای شوي دي.</p>

ناټي

	<ul style="list-style-type: none"> • د کور، ځمکې او ملکیت کاري ډلې راپور 	<ul style="list-style-type: none"> • ۴۵,۰۰۰ 	<ul style="list-style-type: none"> • د کورنې بې ځایه شوي او بیرته ستانه شوي وګړو د کورونو، ځمکو او ملکیتونو مناسب ملاتړ ترلاسه کړی دی چې اوس دوی د اغیز مننې لږ احساس کوي. 	<ul style="list-style-type: none"> • د بې ځایه شویو او راستنیدونکو لپار د حقوقي او ټولنیزو چوپړتیاوو مناسب میکانیزمونو شتون 	output راونې
	<ul style="list-style-type: none"> • کور، ځمکې او ملکیت کاري ډلې راپور 	<ul style="list-style-type: none"> • ۱۹,۲۰۰ • ۱۴,۸۰۰ 	<ul style="list-style-type: none"> • په جګړه کې کورنې بې ځایه شوي وګړي ښځینه، نارینه، هلکان او نجونو شمیره چې د مدني اسناد تر لاسه کولو سره بیرته دوی حقوقي پیژندګلوې اسناد هم ترلاسه کوي. • د کورنې بې ځایه شوي وګړو شمیره چې کورنې حقوقي مرستې، ځمکه او ملکیت تر لاسه کوي. 		

output راونې

د تاییدولو وسیلې	موخه	اوسنی حالت	شاخصونه	خوندیتوب	۲،۵
					<ol style="list-style-type: none"> ۱. د ځمکې او ملکیت اړوند د قضایاوو حقوقي مشورې چوپړتیاوو چمتو کول ۲. د مدني حقوقي اسنادو اړوند د قضایاوو حقوقي مشورې چوپړتیاوو چمتو کول ۳. د کورنې بې ځایه شویو او راستنیدونکو وگړو د غیر رسمي ښارگوټو د ځانگړنو ثبت د یوې دوامدارې حل لارې موندلو په موخه. ۴. د ځمکې او ملکیت د تاوانونو د اټکل ارزونه ۵. د ځمکې، کور او ملکیت د حقوقو پوهاوي په موخه د جلسو تر سره کول ۶. کورنې بې ځایه شویو وگړو ته د کور، ځمکې او ملکیت حق زدکړه ۷. د اړوند چاراکو ظرفیت جوړونه د کور، ځمکې او ملکیت حقونو او د مدني او حقوقي اسناد لرلو اړوند.

د تاییدولو وسیلې	موخه	اوسنی حالت	شاخصونه	پوهنه	۲،۶
					<ul style="list-style-type: none"> • ماشومان او ځوانان (هلکان او نجونې) لومړني او منځني کیفیت لرونکي پوهنې ته لاس رسې لري.

<ul style="list-style-type: none"> • په بېرني حالت کې زدکړې کاري ډلې راپور • په انلاين بڼه د راپور ورکونې مرکز 	۳۵۱,۰۰۰	۱۱۰,۰۰۰	<ul style="list-style-type: none"> • (په بېرني حالاتو کې اغېزمن) ماشومان او ځوانان لومړني او منځني کیفیت لرونکي پوهنې ته برابر لاس رسې لري. 		<ul style="list-style-type: none"> • کلنې مالياتي سرچینې چمتو شي او د با کيفته لومړني او منځني پوهنې څخه د ډاډ تر لاسه کولو په موخه پروگرامونه ترسره شي.
<ul style="list-style-type: none"> • ۴W په بېرني حالت کې زدکړې کاري ډله • ۴W په بېرني حالت کې زدکړې کاري ډله • ۴W په بېرني حالت کې زدکړې کاري ډله • ۴W په بېرني حالت کې زدکړې کاري ډله 	۳۵۱,۰۰۰	۱۱۰,۰۰۰	<ul style="list-style-type: none"> • د کورنې بې ځایه شوي ماشومانو او راستنیدونکو شمیره چې په تیر دریو میاشتو کې په بېرني حالت کې زدکړې کې شمل شوي دي 		
	۶,۰۰۰	۲,۵۰۰	<ul style="list-style-type: none"> • د نوی تاسیس شويو TSL ی شمیره 		
	۳۵۱,۰۰۰	۶۰,۰۰۰	<ul style="list-style-type: none"> • د ماشومانو (هلکان او انجونې) شمیره چې درسي مواد تر لاسه کوي 		
	۱۰۰۰ (نوي گمارل شوي) او ۱۵۰۰۰ (پخوا او اوسمهال گمارل شوي ښونکي)	۱۰,۰۰۰	<ul style="list-style-type: none"> • په اوسمهال کې نوي گمارل شويو او زدکړه تر لاسه کړي ښونکو (ښځينه او نارينه) شمیره 		
		۴۲۰۰	<ul style="list-style-type: none"> • د ښونځيو د شورا گانو شمیره چې ټولنيزو فعالیتونو یو ځای کولو په برخه کې یې زدکړه تر لاسه کړي ده 		

					<ol style="list-style-type: none"> ۱. د زکړې موقتي فضا رامنځته کول (کورنې ټولنيز ټولگې او يا هم ټولنيز بېرنيزې زدکړې ټولگې) ۲. د هلکانو او نجونو لپاره د زدکړو موادو ویش ۳. د ښونکو رزونه (نوي گمارل شوي او د کوربه ټولنو رسمي ښونکي) په بېرني حالت کې زدکړې اړوند ۴. د نوي گمار شويو ښونکو لپاره نغدي هڅونه (د ښځينه ښونکو په گډون) لکه د تنخوا موده ۵. په نويو تاسيس شويو ټولنيز کورني ټولگيو، ټولنيز بېرنيزې زدکړې ټولگې او يا هم رسمي ښونځيو کې د زدکونکو شاملول ۶. د ښونکو لپاره د درسي مواد چمتو کول ۷. د ښونځيو د مدیریت شورا گانو روزنه
--	--	--	--	--	---

هدف استراتیژیک-۳: ارائه بموقع مساعدت های مورد نیاز به مردم آسیب دیده از بحرانهای آني

د تاییدولو وسیلې	موخه	اوسنی حالت	شاخصونه	گڼ سکتورونه	۳،۱
<ul style="list-style-type: none"> • د ناروغیو لومړي خبرتیا سیستم • د کلسټرونو تر منځ د ټیم د زیرمو شمیره 	۲۸۶,۰۰۰		<ul style="list-style-type: none"> • په طبیعي پېښو کې اغېزمن شوي وگړو سخته چې مرستې تر لاسه کوي. • د هغو ولایتونو سلنه چې پېښې په کې د ERP له لوري په لوړه کچه پېژندل شوي او چې مرستې تر لاسه کوي 	<ul style="list-style-type: none"> • په طبیعي پېښو کې د اغېزمن شويو وگړو لپاره په خپل وخت مرستې او ارزونې د ناروغیو او مړینې د مخنیوي په موخه په شمول د شدیدې هوا کې اغېزمن شويو وگړو. 	<ul style="list-style-type: none"> • ناروغیو لومړي خبرتیا سیستم

د تاییدولو وسیلې	موخه	اوسنی حالت	شاخصونه	گڼ سکتورونه	۳،۱
<ul style="list-style-type: none"> د بیرني سرپناه او غیر خوراکي توکو کلسټر 	<ul style="list-style-type: none"> ۲۸۶،۰۰۰ ۱۰۰ ٪۷۵ 		<ul style="list-style-type: none"> په طبیعي پیښو کې اغیزمنې شوي کورنۍ شمیره چې د اوبو او حفظ الصحه او ژوند ژغورونکې حد اقل کڅوړه مرستې تر لاسه کړي دي. په لوړ خطر لرونکو ولایتونو کې له مخکې نه د خوراکي توکو په ځای شويو اندازه د هغو اړ وگړو سلنه چې له پخوا څخه د د بیرني سر پناه او غیر خوراکي توکو کلسټر د زیرمو له لوري په ستراتیژیکو سیمو پوښول شوي دي او د لوړ خطر لرونکي ولایت د بازار ارزونې سلنه 	<ul style="list-style-type: none"> خلکو او اغیزمن شوي ټولنو لپاره هغري شوي خواب وینې له لوري د اړینو توکو پر وخت مرستې 	۳،۱
<p>۱. د خلاوو د پیژندلو په موخه په ټول هیواد کې د زیرمو ارزونه</p> <p>۲. د بیرني سرپناه او غیر خوراکي توکو د زیرمو د گدامونو چمتو کول د خلاوو د پیژندلو پر بنسټ په ستراتیژیکو سیمو کې.</p>					فعالیتونه

لاسته راوړني output

د تاییدولو وسیلې	موخه	اوسنی حالت	شاخصونه	همغري	۳،۲
<ul style="list-style-type: none"> د کلسټرونو تر منځ د همغري ډله 	<ul style="list-style-type: none"> ۴ ۱۰۰،۰۰۰ 		<ul style="list-style-type: none"> د هغو لوړ خطر لرونکو ولایتونو سلنه چې د بیرنيزو حالاتو پر وړاندې خواب وینې له لوري پیژندل شوي چې د نغدو پیسو پر بنسټ بیرنيز غبرگو میکانیزم له لوري پوښول شوي دي، او عملیاتي ظرفیت او دایمي حضور لرونکو موسسو په دغه ولایت کې 	<ul style="list-style-type: none"> د بیرنيو مالي احتیاطي سرچینو او مالي میکانیزمونو شتون د تیاري او خواب وینې ښه ملاتړ په موخه 	۳،۲
<p>۱. کلنيز مالي میکانیزم شتون او په وخت خواب وینې لپاره مناسب (کلنی او اړتیا پر بنسټ) تخصیص یا ویش</p> <p>۲. د مناسب میکانیزم ملاتړ د شمیرو لاسته راوړلو او د هغه پرته او ارزونه</p>					لاسته راوړني output
<p>۱. د لوړ خطر لرونکو ولایتونو پیژندنه له ځایي فعالانو سره په مشوره</p> <p>۲. د موسسو پیژندنه او یو ځای کول د Ws ارزونې له لارې چې د نغدو پیسو د ویش وړتیا ولري</p>					فعالیتونه

لاسته راوړني output

۳،۴	همغږي	شاخصها	آمارپايه	هدف	ابزارتاييد كننده
ناټي	<ul style="list-style-type: none"> د تدابيږي پلان چې د خطرونو ژوره ارزونه، اغيزمنه په كې شا مله ده جوړ او په سمه توگه وړاندې كړل شي 	<ul style="list-style-type: none"> بېرنيو حالاتو ته ځواب وينه د ERP سيمو تر منځ د كال په هر لومړي او څلورمه ربع كې - چې هر شپږ مياشتي نوې كيوې 	<ul style="list-style-type: none"> ۲ 	<ul style="list-style-type: none"> بېرني حالات ته ځواب وينې راپور 	<ul style="list-style-type: none"> ۲
فعاليتونه	<ul style="list-style-type: none"> ۱. د هيواد په ټولو سيمو كې په جنوري او جولای مياشتو كې د بېرنيو حالاتو ته ځواب وينې وركشاپونه ترسره كيږي ۲. د ERP سپارتنينو د هيواد د همغږي ډلې سره د هر شپږو مياشتو پر بنسټ شريكول او پلې كول يې د څار لاندې نيول 				

۳،۴	همغږي	شاخصها	آمارپايه	هدف	ابزارتاييد كننده
ناټي	<ul style="list-style-type: none"> د كورني بې ځای كېدنې او د پولې په كچه تگ او راتگ، اړتياوې، ځواب وينې او خلا گانو په اړه پراخ معلومات د پريكړه كونكي په لاس وركول تر هغو و كولاى شي چې ملي پريكړې او پروگرام جوړونه په سمه توگه ترسره كړي 	<ul style="list-style-type: none"> د ارزونې فورمي له لارې لاسته راغلو معلوماتو سلنه چې د بين الكلسترونو لپاره د خلاوو او غبرگون په اړه څرگندونې كوي د افغانستان لپاره د خونديتوب ارزونې پراختيا مومي او د پروگرام جوړونه څرگنده وي 	<ul style="list-style-type: none"> ۱۰۰٪ 	<ul style="list-style-type: none"> د همغږي شويو اړتياوو كاري ډله د خونديتوب كلستر 	<ul style="list-style-type: none"> ۱۰۰٪
فعاليتونه	<ul style="list-style-type: none"> ۱. د اړتياوو او سكتورونو گډې ارزونې ترسره كول ۲. د اړتياوو شتنه، ځواب وينه او د كلستر لخوا خلاوې 				

د سکتور پر بنسټ برخه اخیستونکي موسسې

د همکارو موسسو شمیر	موسسې	سکتور
۱۹	ACTED, ADA, AWC, AWEC, CiC, COAR, ECW, HRDA, INTERSOS, IRC, NRC, OHW, PED, SCA, SCI, UNICEF, WADAN, WCC, WCUK	په بېرني حالت کې زدکړه
۳۸	PIN, PU-AMI, QRCS, REACH, RI, SCI, UNHCR, UN-Habitat, UNICEF, WCUK, WHH Afghanistan, WSTA	بېرني سر پناه او نا خوراكي توکي
۴۰	ACTED, ABM, ACF, ActionAid, ADA, Afghanaid, ANCC, AREA, CARE international, Caritas Germany, CoAR, Concern, CRS, DRC, FAO, HRDA, IR, IRC, Madera, Medair, ,NCRO, NEI, NPORRA, NRC, OHW, ORCD, Oxfam, PAC, PIN RCDC, RI, SCI, Shelter for life, SI, SOFAR, UNHCR, WFP, WHH, World Vision, ZOA	د خوړو خونديتوب او کرهنه
۲۱	AADA, ACTD, AHDS, ARCS, EMERGENCY, HealthNet TPO, HI, ICRC, IMC, Johanniter, MRCA, ORCD, PU-AMI, SCI, CAF, SCA, SHRDO, TDH, UNFPA, YHDO	روغتيا
۳۰	,AADA, ACF, ACTD, AHDS, AKHS, BARAN, BDN, CAF, Caritas G., CHA, FHI۳۶۰, HADAAAF, HEERO, HNTPO, IMC, InterSOS, MEDAIR, MMRCA, MoPH, MOVE, MRCA, OHPM, ORCD, PU-AMI, SAF, SCI, UNICEF, WFP, WHO, WVI	تغذيه
۳۱	AAR, AHDA, AREA, ASCHIANA, ATC, CIC, CRDSA, DDG, DRC, HealthNet TPO, HT, IMC, IOM, MDC, NRC, OHW, OMAR, PIN, SCI, SC-USA, TDH, UNAMA, UN HABITAT, UNFPA, UNHCR, UNICEF, UNMAS, WC-C, WC-UK, WHH, YHDO	ملا تړ
۴۰	ACBAR, ACF, ACTED, ADA, ADEO, AHDA, APA, ARCS, Christian AID, CARITAS Germany, CAWC, CoAR, CRDSA, DACAAR, GNI, HAPA, ICRC, IFRC, IMC, IOM, IRC, ,MADERA, MEDAIR, Mission East, MRRD, NCA, NCRO, NPO/RRAA, NRC, RCDC RI, Save the Children, SDO, SI, UNHCR, UNICEF, WHH, WHO, World Vision, ZOA	اوبه او حفظ اصحه
۱۲	ACF, ACTED, Afghanaid, Care, Cordaid, DRC, IOM, IRC, NRC, Oxfam, PIN, SI	د گڼو موغو لپاره نغدې پيسې
۷	CoAR, IMC, ACTD, SI, UNHCR, WFP, NRC	د کډوالو څپرکي

د پلان جوړونې ارقام (شمیره): غوښتل شوې تخمینې مرسته

ټولټال		د جنسیت او عمر له مخې		د حالت له مخې							د ۲۰۱۸ کال لپاره د اټکل پر بنسټ اړتیاوې
دواړه اړتیاوې	بشر دوستانه اړتیاوې	نارینه سلنه ښځینه سلنه ماشومان سلنه*	پاکستاني کډوال	د کوربه ټولنو غړي	راستښودنکي کډوال	بې اسناده راستښودنکي	په طبیعي پېښو کې اغیزمن شویو کورني	د پېښو له کبله اغیزمن شوي	د جگړې له کبله اغیزمن شوي وگړي		
۷ میلیونه	۶ میلیونه	۱۹ ۲۲ ۵۹%	-	۶ زره	۸ زره	۸ زره	۲۰ زره	۳۹۴ زره	۲۱ زره	پلازمینه	
۴ میلیونه	۳۱ زره	۲۲ ۲۲ ۵۵%	-	۱ زره	-	۳ زره	۳ زره	۲۱ زره	۳ زره	مرکزي لوړ ځایونه	
۹ میلیونه	۴ میلیونه	۲۰ ۲۰ ۶۰%	-	۳ زره	۵۳ زره	۱۷ زره	۴ زره	۱۸۹ زره	۴۷ زره	ختیځې سیمې	
۱۱ میلیونه	۴ میلیونه	۲۱ ۲۱ ۵۸%	-	۲ زره	۲۰ زره	۲۰ زره	۲۹ زره	۱۹۲ زره	۹۵ زره	شمال ختیځې سیمې	
۳ میلیونه	۴ میلیونه	۲۲ ۲۲ ۵۶%	-	۲۰ زره	۷ زره	۲ زره	۵۶ زره	۲۲۷ زره	۴۶ زره	شمالي سیمې	
۱ میلیونه	۳ میلیونه	۱۸ ۱۷ ۶۵%	۱۰۰ زره	۱۱ زره	۹ زره	۴ زره	۷ زره	۳۹ زره	۱۸ زره	سپیل ختیځې سیمې	
۹ میلیونه	۸ میلیونه	۲۲ ۲۲ ۵۶%	-	۲۴ زره	۳۹ زره	۷۳ زره	۲۸ زره	۴۷۰ زره	۱۰۹ زره	سپیلی سیمې	
۴ میلیونه	۶ میلیونه	۲۲ ۲۲ ۵۶%	-	۲۹ زره	۳ زره	۴۰ زره	۳۹ زره	۲۹۰ زره	۱۵ زره	لودیځې سیمې	
۷ میلیونه	۳،۳ میلیونه	۲۱ ۲۱ ۵۸%	۱ میلیونه	۱۷ میلیونه	۲ میلیونه	۱۸ میلیونه	۲۹ میلیونه	۱،۹۲ میلیونه	۴ میلیونه		

ماشومان (له اتلسو کلونو کم)، لویان (۱۸-۵۹ کلونو)، مشران (له ۵۹ کلونو لوړ)

د راستښودنکو ټول ټال شمیره په سیمه کې دار راستښودنکو د مجموعي شمیرې په معنانه ده، دا ځکه چې په پوله راستښودنکو او دار راستښودنکي موقعیت یو بل سره رانغاړي.

د ۲۰۱۸ کال مرستو لپاره غوره کړل شوي وگړي

ټولټال		د جنسیت او عمر له مخې		د حالت له مخې						د ۲۰۱۸ کال لپاره د اټکل پر بنسټ اړتیاوې
دوامداره اړتیاوې	بشر دوستانه اړتیاوې	نارینه سلنه ښځینه سلنه ماشومان سلنه*	پاکستاني کډوال	د کوربه ټولنو غړي	راستښودنکي کډوال	بې اسناده راستښودنکي	په طبیعي پېښو کې اغیزمن شوي وگړي	د پېښو له کبله اغیزمن شوي	د جگړې له کبله اغیزمن شوي وگړي	
۳۸ میلیونه	۲۸ میلیونه	۱۹ ۲۴ ۵۷%	-	۲ ازره	۸ ازره	۳۳ ازره	۷ ازره	۱۸۳ ازره	۳۱ ازره	پلازمینه
۰.۵ میلیونه	۰.۵ میلیونه	۲۱ ۲۲ ۵۷%	-	۱ ازره	۱ ازره	۲ ازره	۴ ازره	۲۶ ازره	۸ ازره	مرکزي لوړ ځایونه
۳۴ میلیونه	۲۴ میلیونه	۱۹ ۲۲ ۵۹%	-	۷ ازره	۲ ازره	۶۷ ازره	۴ ازره	۱۴۴ ازره	۴۸ ازره	ختیځې سیمې
۳۵ میلیونه	۳۵ میلیونه	۲۱ ۲۰ ۵۹%	-	۲۵ ازره	۲۰ ازره	۳۲ ازره	۲۸ ازره	۱۸۰ ازره	۸۰ ازره	شمال ختیځې سیمې
۳۳ میلیونه	۳۳ میلیونه	۲۲ ۲۲ ۵۶%	-	۵ ازره	۷ ازره	۱۱ ازره	۴۷ ازره	۲۰۲ ازره	۴۹ ازره	شمالي سیمې
۳۵ میلیونه	۳۵ میلیونه	۱۹ ۱۶ ۶۵%	۱۰۰ ازره	۸ ازره	۱۰ ازره	۵ ازره	۷ ازره	۹۸ ازره	۷ ازره	سهیل ختیځې سیمې
۷۰ میلیونه	۷۰ میلیونه	۲۲ ۲۲ ۵۶%	-	۲۷ ازره	۳۹ ازره	۷۳ ازره	۲۳ ازره	۴۴۶ ازره	۸۸ ازره	سهیلی سیمې
۴۹ میلیونه	۴۹ میلیونه	۲۲ ۲۲ ۵۶%	-	۲۳ ازره	۴ ازره	۴۰ ازره	۱۰۲ ازره	۱۶۲ ازره	۵۸ ازره	لودیځې سیمې
۲۷۷ میلیونه	۲۷۷ میلیونه	۲۱ ۲۲ ۵۷%	۱۰ میلیونه	۱۳ میلیونه	۲۰ میلیونه	۱۸ میلیونه	۲۴ میلیونه	۱۵۴ میلیونه	۳۹ میلیونه	

د راستښودنکو ټول ټال شمیره په سیمه کې دار راستښودنکو د مجموعي شمیرې په معنانه ده، دا ځکه چې په پوله راستښودنکو او د راستښودنکي موقعیت یو بل سره رانغاړي.

ماشومان (له اتلسو کلونو کم)، لویان (۱۸-۵۹ کلونو)، مشران (له ۵۹ کلونو لوړ)

لنډ نومونه

منځنې حاده خوار ځواکي	MAM	افغان تابعیت کارت	ACC
د کډوالو د چارو او راستنیدونکو وزارت	MoRR	د افغانانو لپاره د بشري او پراختیایي مرستو د همغږۍ اداره	ACBAR
د عامې روغتیا وزارت	MoPH	د ولې پر وړاندې عمل	ACF
د گڼو موخو لپاره تغذیې پیسې	MPC	د پرمختیایي او فنې مرستو موسسه	ACTED
د کلیو د بیا رغونې او پراختیا وزارت	MRRD	افغانۍ (پیسې)	AFN
د مټې د منځنې پورتنې برخې د قطر اندازه ملي ډیټابیس او د ثبت اداره (پاکستان)	MUAC	د ولت ضد عناصر	AGE
طبیعی پیسې	NADRA	د لاس رسې دڅارنې او راپور ورکونې کار چوکاټ	AMRF
د پښتو د معلومات د مدیریت ملي سیستم	ND	د پښتو د مدیریت ملي اداره	ANDMA
نا خوراکی توکي	NDMIS	افغان ملي دفاعي او امنیتي ځواکونه	ANDSF
نا دولتي موسسه	NFI	د افغانستان د سولې او پراختیا ملي کار چوکاټ	ANPDF
د ناروې د کډوالو اداره	NGO	د افغانستان ملاتړ کلسټر	APC
تغذیه په بېرني حالت کې	NRC	د لومړنيو روغتیایي چوپړتیاوو کڅوړه	BPHS
نا دولتي وسلوالې ډلې	NiE	د بشپړ مضم خورو پروگرام	BSFP
شمالي وزیرستان (پاکستان)	NSAG	گډې بشري پیسې	CHF
د ملگرو ملتونو د بشري مرستو د همغږۍ اداره	NWA	د کاتولیک بشري او پراختیایي مرستو موسسه	Cordaid
دولت پلوه ځواکونه	OCHA	په بېرنيو حالاتو کې د ماشومانو ساتنه	CPiE
د پښتې د څارنې خونديتوب	PGF	کاري ځواک د څارنې او راپور ورکولو میکانیزم	CTFMRM
د ملګې وگړو ساتنه	PIMS	د ولسوالۍ ادارې مرکز	DAC
امیندواړه او شیدې ورکونکې میندې	PoC	د افغان کډوالو د مرستو لپاره د ډینمارک کمیټه	DACAAR
د څارنې دورې راپور	PLW	روغتیایي ټولیزه پلټنه	DHS
د عامه تغذیې اداره	PMR	کورني بېخایه شویو او راستنیدونکو اجرائیوي کمیټه	DiREC
نوم د ثبت سند	PND	د کډولو لپاره د ناروې د پلاوې کمیټه	DRC
فشاري تعبیه شوې چاودیدونکې اله	PoR	د بې ځایه کیدنې د څارنې جدول	DTM
د ملاتړ ظرفیت	PPiED	په بېرني حالت کې زدکړه	EiE
ځانګړې اړتیا لرونکې وګړي	ProCap	په بېرنيو حالاتو کې د زدکړې کاري ډله	EiEWG
د باراخستنې، مور، نوې پیدا، ماشوم او د ځوان روغتیا	PSN	د روغتونې چوپړتیاوو بنسټیزه کڅوړه	EPHS
د کډوالې د وضعیت پیژندنه	RMNCAH	بشر دوستانه ځواب وینې میکانیزم	ERM
د عمر او جنسیت پر بیسټ بیلې شوې شمیرې	RSD	بېرني سر پناه او نا خوراکی توکي	ES/NFI
سرحدې سیمو او ایالاتو وزارت (پاکستان)	SADD	په افغانستان کې د زکړې د کیفیت اصلاحات	EQRA
جدې حاده خوا ځواکي	SAFRON	د ملگرو ملتونو د خورو او کرهنې اداره	FAO
دوامداره پراختیا موخې	SAM	د فوکس گروپ خبرې اترې	FGD
د خورو د خونديتوب موسمي ارزونه	SDG	د خوړاو کرهنې خونديتوب	FSAC
د افغانستان د بیارغونې ځانګړي سرپلټونکي اداره	SFSA	د کورنۍ موندنه او بیا یو ځای کول	FTR
	SIGAR	د جنسیت پر بنسټ تاوتریخوالي	GBV
		د مرستې او تړون د مدیریت واحد	GCMU
		بشري مرستو ته د لاس رسۍ ډله	HAG
		د هیواد بشري ډله	HCT
		کور، ځمکه او ملکیت	HLP
		د روغتیا د مدیریت معلوماتي سیستم	HMIS
		بشري اړتیاوو ته کتنه	HNO
		بشري غیر گون پلان	HRP
		بین الادارتي معلوماتو مرکز	IAIC
		بین الادارتي کمیټه	IASC
		د کلسټرونو د همغږۍ ډله	ICCT
		در سره صلیب نړیواله کمیټه	ICRC
		نړیوال بشري قانون	IHL
		بشري حقونو نړیوال قانون	IHRL
		د حفظ الصحه روغتیا ساتنې او تغذیې لپاره نوښت	IHSAN
		د کار نړیواله اداره (ملګري ملتونه)	ILO
		د جامع منځنې حدې خواځواکۍ مدیریت	IMAM
		د ماین پاکۍ لپاره معلوماتي اداري سیستم	IMSMA
		د کډوالو نړیواله اداره	IOM
		د خورو د خونديتوب ټولیزه درجه بندي	IPC
		د ژغورنې نړیواله کمیټه	IRC
		د خراسان اسلامي دولت	ISK
		د نوې پیدا او کوچنې ماشوم تغذیه	IyCF
		مدني حقوقي اسناد	LCD
		د کرهنې، اوبو لګونې او مالدارۍ وزارت	MAIL

۱. یوناما بشري حقونه څلورمه ربع راپور د ملکیانو خونديتوب اړوند په مسلح جگړه کې، ۱ د جنوري څخه تر ۳۰ سپتامبر پورې،
۲. په ۲۰۱۶ کال کې، ADNSF ۱۸،۵۶۲ تلفات زغملي دي (۶،۷۸۵ مرگ ژوبله او ۱۱،۷۷۷ ټپيان) او همدارنگه نا دولتي وسلوالو ډلو NSAGs ۳۰،۵۰۰ (۱۸،۵۰۰ مرگ ژوبله او ۱۲،۰۰۰ ټپيان) وگړو تلفات ليدلي دي. د متحده ایالاتو څلورم ربع کانگرېس راپور، د افغانستان ځانگړې سر پلټونکې اداره، جنوري ۲۰۱۷ کال.
۳. د کورنې بې ځايه شويو وگړو پلټنه، NRC او سميول تالار، اکتوبر ۲۰۱۷ کال
۴. د گڼو اړتياوو ارزونه په نا رسمي استوگنځايونو کې، د ريچ د ادارې نوښت (REACH Initiative)، سپټمبر ۲۰۱۷
۵. ibid
۶. ibid
۷. د افغانستان سيميز اونيز راپور، OCHA يا په افغانستان کې د ملگرو ملتونو د بشري چارو همغږۍ اداره، ۱۲۰۱۹ نومبر ۲۰۱۷ کال https://www.humanitarianresponse.info/system/files/documents/files/en.pdf_2017_november_19-12_afghanistan_weekly_field_report
۸. د س د نړيوالو کړکيچونو کتنې راپور، د نومبر ۲۰۱۷ کال لپاره
۹. د متحده ایالاتو څلورم ربع د کانگرېس راپور، د افغانستان ځانگړې سر پلټونکې اداره، اکتوبر ۲۰۱۷
۱۰. ۳۰qr.pdf-۱۰-۲۰۱۷/https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports
۱۱. OCHA په افغانستان کې د ملگرو ملتونو د بشري چارو همغږۍ ادارې محاوره يې چوکاټ، کورنې بې ځای کيدنه د جگړې له کبله تر ۳۰ د نومبر ۲۰۱۷ کال پورې <https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/idps>
۱۲. بين الاداري موقتي کومېټې پالیسي په بشري چارو کې خونديتوب به موخه، سپټمبر ۲۰۱۶، https://interagencystandingcommittee.org/system/pdf_0_files/iasc_policy_on_protection_in_humanitarian_action
۱۳. په ۲۰۱۷ کال کې، د CHF ملاتړ شوي مدغم شوي خونديتوب فعالیتونه په اوسني پروگرامونه په خپلو اړو ولېږدوي کوم چې په ټولنه کې د منلو لوړه کچه لري.
۱۴. گڼ کلسټر اړتياوو ارزونه به نا رسمي استوگنځايونو کې، REACH Initiative، سپټمبر ۲۰۱۷
۱۵. د گڼې زدکړې او ماشوم خونديتو اړتياوو ارزونه، REACH Initiative، اکتوبر ۲۰۱۷
۱۶. گڼ کلسټر اړتياوو ارزونه به نا رسمي استوگنځايونو کې، REACH Initiative، اکتوبر ۲۰۱۷
۱۷. دا تیر کال په همدغه وخت کې ۱۳ سلنه ښکاره کوي. یونما د ملکیانو خونديتوب راپور
۱۸. گڼ کلسټر اړتياوو ارزونه به نا رسمي استوگنځايونو کې، REACH Initiative، اکتوبر ۲۰۱۷
۱۹. دا په ترتیب سره په ملي کچه اوسط او ۷ سلنه سره پرتله کوي، د گڼ زدکړې او ماشوم خونديتو اړتياوو ارزونه، REACH Initiative اکتوبر ۲۰۱۷
۲۰. د ۹۴ شاوخوا بې ځايه شوي کورنې نارینه مشر لرونکي کورنۍ دي. گڼ کلسټر اړتياوو ارزونه به نا رسمي استوگنځايونو کې، اکتوبر ۲۰۱۷
۲۱. تر اوسه په ۲۰۱۷ کال کې، UNHCR ۱۲،۵ ملیونه امریکایي ډالر ۶۷،۶۵۰ راجستر شوي افغانستان ته ستندونکي کډوالو لپاره ویشلي دي؛ WFP نړیوال خوراکی پروگرام ۱۲،۴ ملیونه امریکایي ډالر ۳۳۰،۰۰۰ وگړو ته ویشلي دي (په ځانگړې ډول بې اسناده بیرته ستندونکي او په دوامداره توگه ناخوندی کورنیوتی)؛ ERM همکارانو ۹ ملیونه امریکایي ډالر په MPC کې ۲۹،۲۴۰ وگړو ته (په ځانگړې ډول نوې په جگړه کې بې ځايه شوي وگړو) ویشلي دي او Cordaid، پاملرنه او Afghanistanid ۲،۲ ملیونه امریکایي ډالر په MPC کې ۶۲،۰۰۰ (په ځانگړې ډول بې اسناده ستندونکي او نوې د جگړې له کبله کورنې بې ځايه شوي وگړي) وگړو ته ویشلي دي؛ FSAC او ES-NFI همکاران د، AIESO، Cordaid، Oxfam، IRC، NRC، DHSA، FGA، نړیواله مرسته، د ماشومانو ژغورنې نړیاله اداره او War Child UK ۳،۱ ملیونه امریکایي ډالر په نغدې توگه خوارو او د ES-NFI مرستې ۱۷۲،۴۶۵ وگړو ته ویشلي دي (په ځانگړې ډول کورنې بې ځايه شوي وگړي، په طبیعي پېښو کې اغیزمن شوي، بې اسناده ستندونکي او د ثبت شويو بیرته ستندونکو کډوالو وروکې برخه)؛ IOM یا د کډوالو نړاله اداره ۱،۷۸ ملیونه امریکایي ډالر د ټرانسپورټ او ES-NFI مرستې ۶۵،۶۰۵ وگړو ته
۲۲. ویشلي دي؛ همدا رنگه UNHCR هم د معیشت مرستې په برخه کې ۱،۷۸ ملیونه امریکایي ډالر ویشلي دي.
۲۳. د ERM همکار راپور، نومبر ۲۰۱۷ کال
۲۴. ERM همکاران په لاندې ډول دي: د ولېږې پر وړاندې عمل (ACTED)، (ACF)، (د PIN پلې کونکي همکار په توگه)، د افغان کډوالو مرستې لپاره د ډینمارک کومیټه (DACAAR)، د ډینمارک کډوالو شورا (DRC)، د ناروې کډوالو شورا (NRC)، وگړي په اړتیا کې (PIN) او نړیوال یوالي (د ACF پلې کونکي همکار).
۲۵. ERM همکارانو ۹،۳ ملیونه امریکایي ډالر ۲۳۴،۰۰۰ تازه کورنې بې ځايه شوي وگړي د جگړې له کبله او طبیعي پېښو کې اغیزمن شوي وگړو ته ویشلي دي، له ټول ټال اټکل شوي ۱۱،۲ ملیونه امریکایي ډالر ۳۰۰،۰۰۰ وگړو ته چمتو شوي دي.
۲۶. په هغه حالت کې چې نا ERM همکارانو لخوا اړوند خواره چمتو کول، د NFI مرستې پناهځای همدغو گڼه اخیستونکو لپاره، SMEB یوازې د هغو اړتياوو پوره کولو چې د بې ساري اړتياوو په ترس کې نه دي پوره شوي کموالی موندلی. دغه ډول د همغږي شوي مرسته او گډ ویش د ۲۰۱۷ کال په ERM کې ډیری د کيسونو اندازه پورې وه.
۲۷. AMRF یو نړیواله وسیله ده چې د نهو کټگوریو د لاس رسي خنډونه په کې اندازه شوي دي.
۲۸. د ملگرو ملتونو بشري چارو همغږۍ ادارې محاورې يې چوکاټ، د جگړې له کبله کورنۍ بې ځای کيدنه ۳۰ نومبر ۲۰۱۷ کال اړوند <https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/idps>
۲۹. د بشريت اجنډا، ۲۰۱۶ <http://sgreport.worldhumanitariansummit.org>
۳۰. UNHCR، د ۲۰۱۷ کال د خونديتوب څارنې راپور
۳۱. FSAC، موسمي خوارو ارزونه، ۲۰۱۷ http://fscluster.org/sites/default/initial_findings.pdf_2017_files/documents/sfsa
۳۲. IPC افغانستان ژوره شننه ۲۰۱۷ http://fscluster.org/sites/default/files/final.pdf_2017_documents/ipc_afghanistan
۳۳. مرستو او چوپړتياوو تړونونو ادارې برخې معلومات، د عامي روغتیا وزارت، ۲۰۱۷
۳۴. د افغانستان روغتیايي احصایې پلټنه، ۲۰۱۵؛ د ملگرو ملتونو کچې او ځاونگر تیاوې د ماشوم په مرینه کې راپور، اکتوبر ۲۰۱۷ https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Child_Mortality_Report.pdf.2017_Report
۳۵. د افغانستان ۲۰۱۸ کال HNO
۳۶. په بلخ ولایت کې د روغتیا سروې
۳۷. د افغانستان احصایې او روغتیا سروې
۳۸. د افغانستان ملي تغذیې سروې ۲۰۱۳ [https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Report%20Afghanistan%20NNS%20reliefweb.int/files/resources/Report.pdf.\(14-2017/July\)2013](https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Report%20Afghanistan%20NNS%20reliefweb.int/files/resources/Report.pdf.(14-2017/July)2013)
۳۹. IOM، DRC په پوله کې د خونديتوب څارنه
۴۰. INSMA د راپور ورکونه
۴۱. په ۲۰۱۷ کال کې، د UNHCR بیرته ستندونکی ۹۵ ملیونه امریکایي ډالر غوښتل شوي مرستې څخه ۵۶ ملیونه امریکایي ډالر یز مرسته

که چیرې...؟

په سکتور کې ځواب وینه ونشو کولې، نو؟

بیرنېسرنه پناه او نا خوراکي توکي

د سر پناه نه شتون اغیزمنونکې ډلې د ژوند غیر روغتیايي او گڼ شرایطو خطر سره مخ کړي دي، په ځانگړې ډول نجونې او میرمنو د خوندیتوب خطر ونه یې لور کړي دي.

د خوړو او کرهنې خوندیتوب

د خوړو د خوندیتوب نه شتون ډیر شوی چې په پایله کې به د خوراکو، کډوالۍ او مرښې په برخو کې زیاتوالي رامنځته کړي.

روغتیا

د میندو او ماشومانو مرښې ته په کتو سره روغتیايي چوپړتیاوو ته ۳۶٪ افغان وگړي په چټکې سره اړتیا لري. په نښه شوې روان بریدونه او د روغتیايي مرکزونو تړل اوسنې ناورین کې زیاتوالي راوستی. بنسټیز او اړین روغتیايي چوپړتیاوو ته نه لاسرسې په پایله کې به د وگړو ژوند له منځه لاړ شي.

تغذیه

په ماشومانو کې د حادثې خوراکو کې د دوی ژوند گواښي، که چیرې درملنه تر سره نه شي نو ۵۰٪ ناروغان به له خطر سره مخ شي.

خوندیتوب

د خوندیتوب اړوند شدید

خطرونو گوبښونه به پر اغیزمن وگړو لا هم دوام پیدا کړي. له ملاتړ څخه بغیر د چاودیدونکو توکي لا هم د ملکې وگړو لپاره گواښ گڼل کېږي. په وسلوالو ډلو کې د ماشومانو گمارنه به لا هم دوام پیدا کړي، په ژوند کې د منفي میکانیزمونو خپلول لکه په ماشوم توب کې واده دوام پیدا کړي او جنسیت پر بنسټ تاوتریخوالي ژوندې پاتې شوي وگړي به روانې ټولنیز ملاتړ څخه بې برخې پاتې شي.

اوبه او حفظ الصحة

د پاکو اوبو

نه شتون ۳۰۰،۰۰۰ له پنځو کلونو څخه کم عمر لرونکي ماشومان او دهغوی کورنې خطرناکو ناروغیو لکه کلورا او نس ناستې سره مخ کولی شي.

په بیرنې حالت کې زدکړه

ښه زدکړه د ماشومانو او د هغوی کورنیو لپاره لومړیتوب دی. د ماشومانو دبیرنې حالت زدکړې په برخه کې پانگونه نه کول به پراختیايي پایلې له خطر سره مخ کړي.

د کډوالو څپرکی

د کډوالو ماشومان یو نسل د زدکړې بهیر له دوامداره گډوډې سره مخ شوی چې د هغوی راتلونکې سلامتی او لیدلوری له خطر ته برابر وي. د خوړو د خوندیتوب نه شتون به خوراکو کې سبب شي او په ژوند کې د منفي میکانیزمونو خپلولو سبب وگرځي.

د ځواب وینې نشتون د جدي بشري پایلو لامل گرځي

که چیرې بشري ټولنه ونه توانېږي چې کډوالو او راستنیدونکو ته بشري مرستې ورسوي، نو د بشري مرستو فشار به په کوربه ټولنو چې ډیرې محدودې سرچینې لري، راشي. دغه وگړو سره د مرستې نشتون به د بیاځلي بیخپه کیدو لامل شي او د بنسټیز خدمتونو په وړاندې کولو کې ناکامي به د هغه وگړو چې پخوا زیانمنونکي وو په خطر کې واچوي.

هدايت به دادن

ما موفق به پاسخ نشديم

د بشري پلان په غبرگون کې ونډه اخيستل

د بشري اړتياوو کتنې، د بشري
غبرگون پلان او د څارنې پلان د
ليدو او موسسو سره د مستقيمي
مرستې لپاره چې په دغه پلان کې
گډون کوي، لاندې ويب پاڼه
وگورئ:

www.humanitarianresponse.info/operations/afghanistan

د مرکزي بېرني غبرگون د بسپنې له لارې مرسته کول (CERF)

د مرکزي بېرني غبرگون د بسپنې يا
CERF لومړني بسپنه د ژوند د
ژغورنې د فعاليتونو لپاره د بېرنيو
پېښو د را منځ ته کيدو په صورت
کې، د لږ مالي بسپنې او په اوږدمهالو
بحرانونو کې د اړينو بشري فعاليتونو
لپاره، بسپنه برابروي. د بشري مرستو
د همغږې ادارې له لوري د بېرني
مرکزي مالي بسپنې اداره کيږي او د
بيلابيلو تمویل کوونکو له لوري پکې
مرسته کيږي- چې په بنسټيزه توگه
حکومتونه دغه ونډه لري، خو
خصوصي شرکتونه، بنيادونه، خيريه
اداري او وگړي هم مرسته کوي- چې
دغه ټول د يوې بسپنې لاندې راوستل
کيږي. د بېرني مرکزي مالي بسپنې
په اړه د نورو معلوماتو او څرنگه
مرسته وکړئ، لاندې ويب پاڼې څخه
ليدنه وکړئ:

www.unocha.org/cerf/our-donors/how-donate

د هيواد د بشري بسپنې له ليارې مرستې کول

د افغانستان بشري بسپنه د هيواد په
کچه زيرمه شوې بسپنه ده (CBPF).
دغه بسپنه د گڼو مرسته کوونکو د
بشري مالي مرستو يوه وسيله ده چې
د بېرنيو مرستو د همغږې کوونکي
(ERC) له لوري تاسيس شوې دې او
د هيواد په کچه د بشري مرستو د
همغږې ادارې له لوري د بشري
همغږې کوونکي په مشرې اداره
کيږي. د دغه بسپنې په اړه نور
معلومات په لاندې ويب پاڼه کې
تر لاسه کولای شئ:

www.unocha.org/what-wedo/humanitarian-financing/country-based-pooled-funds

د دې لپاره چې په دې بسپنه کې ونډه
واخلئ، نو په لاندې بريښنالیک اړیکه ونیسئ:

chfafg@un.org

د جنس او توکو مرسته کول

ملگري ملتونه تمویل کوونکي هڅوي چې د جنس په ځای نغدي مرستې وکړي، تر څو چې ځواب وينه په چټکه وشي
او په مرستو کې انعطاف شتون ولري، او دا باوري شي چې د مرستې توکي ډيرو اړو وگړو ته ورسېږي. که چيرې
تاسې د پېښو او بېرنيو حالاتو د غبرگون په توگه يواځې د جنس مرستې کوئ نو بيا په لاندې بريښنالیک اړیکه ونیسئ:

logik@un.org

د خپلې ونډې ثبتول او پيژندل

د ملگرو ملتونو د بشري مرستو د همغږې اداره د مالي لگښت په گوته کولو (FTS) مديريت کوي، دغه خدمتونو چې په بېرنيو حالاتو کې د
ټولو بشري مرستو (نغدي، جنس، څواړخيزه او دوه اړخيزه) وړ کړل شوي راپور نه ثبتوي. د دغه خدمتونو موخه د بسپنه وړ کونکو په خلاص
لاس مرستو د يادونې او ښودنې، او د ټوليزې بسپنې کچه او د بشري پلان کې د خلاوو ښودنه ده. مهربانې وکړئ خپلې مرستې مو FTS ته يا
د بريښنالیک fts@un.org يا په مستقيمه توگه د <http://fts.unocha.org> کې د فورمې له ليارې راپور کړئ.

دغه سند د هیواد د بشري ډلې او شریکانو په استازیتوب جوړ شوی دی

دغه سند د بحرانونو او د بشري جدي اړتیاوو او هغه وگړو تخمینې شمیرې چې مرستو ته اړتیا لري، د هیواد د بشري ډلې گډ نظر څرگندوي. د شواهدو په بنسټ جامع معلومات برابروي او د گډ ستراتیژیک ځواب ویلو د پلان په برخه کې مرسته کوي.

په دغه راپور کې ورکړل شوي توضیحات او وړاندې شوي توکي د هیڅ یوه هیواد، سیمې، ښار او یا د کرښو او سرحدونو د محدودیت اړونده چارو او حقوقي وضعیت یا حالت په اړه د ملگرو ملتونو د سکرتریت د نظر څرگندونه نه کوي.

www.unocha.org/afghanistan

www.humanitarianresponse.info/operations/afghanistan

@OCHA afg

